

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI

PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2007-2013

**RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE
2010**

- FINAL DRAFT -

MAI 2011

CUPRINS:

LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR.....	4
1. IDENTIFICARE.....	6
2. SINTEZĂ ASUPRA STADIULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL (POR).....	7
2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESULUI	7
2.1.1. Informații asupra progresului fizic al Programului Operațional Regional	8
2.1.2. Informații financiare	10
2.1.3. Informații rezultate din defalcarea fondurilor pe categorii	14
2.1.4. Sprijin financiar pe grupuri țintă.....	18
2.1.5. Finanțare recuperată sau refolosită.....	18
2.1.6. Analiza calitativă.....	19
2.2. INFORMAȚII DESPRE CONCORDANȚA CU LEGISLAȚIA COMUNITARĂ.....	45
Evaluarea conformității sistemului de management și control al POR	45
Concurența și Ajutorul de Stat.....	46
Achiziții publice	48
Egalitatea de șanse.....	49
Dezvoltarea durabilă	50
2.3. PROBLEME SEMNIFICATIVE ÎNTÂMPINATE ȘI MĂSURILE LUATE PENTRU COMBATEREA LOR	55
2.4. SCHIMBĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL.....	57
2.5. MODIFICĂRI SUBSTANȚIALE PRIVIND ARTICOLUL 57 AL REGULAMENTULUI (CE) NR 1083/2006.....	69
2.6. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INSTRUMENTE	70
2.7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	71
Sistemul de monitorizare al POR	71
Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)	72
Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Regional (CM POR)	74
Evaluarea	75
2.8 REZERVA NAȚIONALĂ DE PERFORMANȚĂ.	83

3. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL PE AXE PRIORITARE	84
3.1. AXA PRIORITARĂ 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere	84
3.1.1. Atingerea țintelor și analiza progresului	84
3.2. AXA PRIORITARĂ 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport.....	92
3.2.1. Atingerea țintelor și analiza progresului	92
3.2.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....	96
3.3. AXA PRIORITARĂ 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale	97
3.3.1. Atingerea țintelor și analiza progresului	97
3.3.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....	106
3.4. AXA PRIORITARĂ 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local.....	109
3.4.1. Atingerea țintelor și analiza progresului	109
3.4.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....	116
3.5. AXA PRIORITARĂ 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului....	119
3.5.1. Atingerea țintelor și analiza progresului	119
3.5.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor.....	126
3.6. AXA PRIORITARĂ 6 - Asistență tehnică.....	129
3.6.1. Atingerea țintelor și analiza progresului	129
4. PROGRAME FSE: COERENȚĂ ȘI CONCENTRARE.....	130
5. PROGRAME FEDR/FSE: PROIECTE MAJORE.....	130
6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ	131
7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE.....	137
ANEXE	148

LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ACP	Autoritatea de Certificare și Plată
ADI	Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
ADR	Agencia pentru Dezvoltare Regională
AM	Autoritatea de Management
AM POR	Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
AMR	Asociația Municipiilor din România
ANRMAP	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
AOR	Asociația Orașelor din România
APL	Autoritate publică locală
AT	Asistență Tehnică
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CE	Comisia Europeană
CES	Coeziune Economică și Socială
CJ	Consiliul Județean
CMPOR	Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Regional
CNC	Comitetul Național de Coordonare a Instrumentelor Structurale
CNIPT	Centre Naționale de Informare și Promovare Turistică
CNSC	Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor
CRESC	Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare
CSNR	Cadrul Strategic Național de Referință
DCAFC	Direcția Control, Antifraudă Fonduri Comunitare
DCI	Document Cadru de Implementare
DGAPP	Direcția Generală Autorizare Plăți Programe
DGP	Direcția Gestionare Program
DG REGIO	Direcția Generală pentru Dezvoltare Regională
DJ	Drum Județean
DMI	Domeniu Major de Intervenție
DSCP	Direcția Strategie și Coordonare Program
ESM	Evaluarea Strategică de Mediu
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională

FSE	Fondul Social European
HG	Hotărâre de Guvern
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
IJSU	Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
MDRT	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
MO	Monitorul Oficial
MS	Ministerul Sănătății
MTI	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
OG	Ordonanță de Urgență
OI	Organism Intermediar
OMFP	Ordinul Ministerului Finanțelor Publice
ONG	Organizații Non-Guvernamentale
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PAAR	Planuri de Acoperire și Analiză a Riscurilor
PIB	Produsul Intern Brut
PNDR	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PO	Programul Operațional
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
RAI	Raportul Anual de Implementare
SAT	Strategia de Asistență Tehnică
SEAP	Sistemul Electronic de Achiziții Publice
SMIS	Sistemul Unic de Management al Informației
TEN-T	Rețeaua Transeuropeană - Transport
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UCVAP	Unitatea de Coordonare și Verificare a Achizițiilor Publice
UE	Uniunea Europeană
UNCJR	Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România

1. IDENTIFICARE

PROGRAMUL OPERAȚIONAL	Obiectivul vizat : Convergență
	Aria eligibilă vizată: România - cele 8 regiuni de dezvoltare
	Perioada de programare: 2007-2013
	Numărul programului: CCI Nr: 2007RO161PO001
	Titlul programului: Programul Operațional Regional
RAPORTUL ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul raportării: 2010
	Data aprobării Raportului Anual de Implementare de către Comitetul de Monitorizare: --/--/10

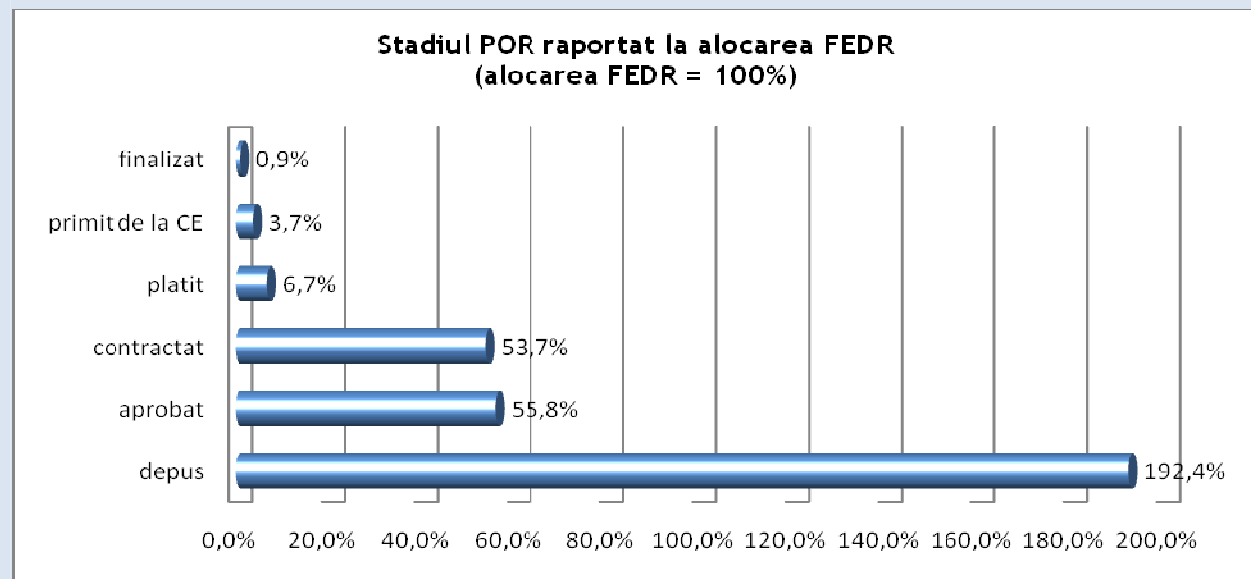
2. SINTEZĂ ASUPRA STADIULUI IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL (POR)

2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESULUI

După aprobarea programului de către Comisia Europeană la data de 12 iulie 2007, lansarea cererilor de proiecte în perioada 2007-2008 și intensificarea procesului de semnare a contractelor de finanțare și accelerarea plăților către beneficiari în 2009, principala caracteristică a anului 2010 a fost finalizarea primelor proiecte de investiții finanțate prin Programul Operațional Regional.

Ca urmare a acestei evoluții, stadiul implementării POR la 31 decembrie 2010, se prezenta astfel:

- ✚ 7.564 cereri de finanțare depuse în valoare totală de 11,27 miliarde Euro, din care contribuția FEDR reprezenta 7,17 miliarde Euro;
- ✚ 1.300 cereri de finanțare aprobate în valoare totală de 3,18 miliarde Euro, din care contribuția FEDR reprezenta 2,08 miliarde Euro;
- ✚ 1.086 contracte de finanțare semnate în valoare totală de 3,07 miliarde Euro, din care contribuția FEDR reprezenta 2,00 miliarde Euro;
- ✚ Plăți realizate și prefinanțări acordate în valoare totală de 588 milioane Euro, din care plățile realizate FEDR și prefinanțarea dedusă reprezenta 248,25 milioane Euro;
- ✚ Plăți primite de la Comisia Europeană în valoare totală de 138,4 milioane Euro;
- ✚ 225 proiecte finalizate cu o valoare eligibilă totală de 56,2 milioane Euro, din care contribuția FEDR reprezenta 35,1 milioane Euro.

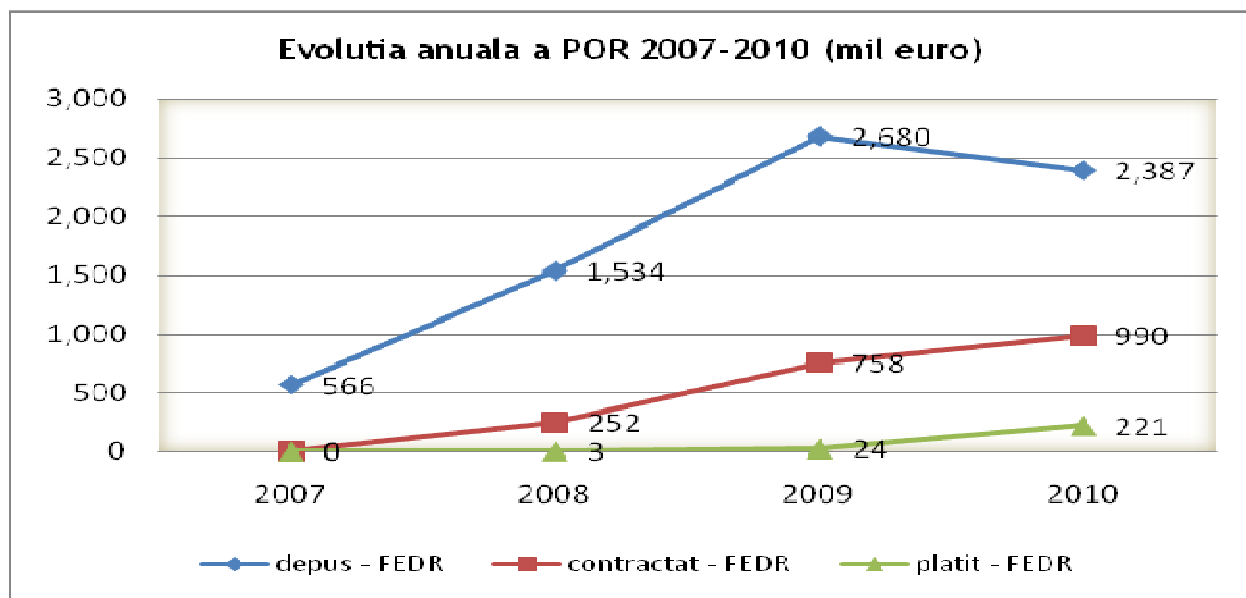

2.1.1. Informații asupra progresului fizic al Programului Operațional Regional

Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Indicatori - obiective program							
Crearea de noi locuri de muncă (nr)	Realizat	0	0	218	900		
	Ținta						15.000
	Baza						
Prevenirea creșterii disparităților interregionale în termeni de PIB/locuitor, în perioada 2007-2015, ca raport între cea mai puțin dezvoltată și cea mai puternic dezvoltată regiune	Realizat	1:3,46	1:3,89	NA*	NA*		
	Ținta						1:3
	Baza						

* până la data finalizării raportului nu erau disponibile date oficiale privind PIB/locuitor la nivel de regiune pentru anul respectiv.

Evoluția Programului Operațional Regional de la aprobarea programului în 2007 și până la 31 decembrie 2010, poate fi sintetizată astfel:

Analizând graficul de mai sus, se poate observa că dacă în anul 2009 a fost atins vârful procesului de depunere a cererilor de finanțare, în 2010 s-a atins un maxim al procesului de contractare.

Reculul înregistrat în depunerea cererilor de finanțare în anul 2010 a fost cauzat de suspendarea depunerii cererilor de finanțare pentru mai multe domenii majore de intervenție, în diferite regiuni de dezvoltare, ca urmare a atingerii pragului de 150% din suma alocată aceluși domeniu pentru regiunea de dezvoltare respectivă.

Suspendarea depunerii cererilor de finanțare - 31.12.2010									
Regiune/DMI	2.1	3.1	3.2	3.4	4.1	4.3	5.1	5.2	5.3 ¹
Nord Est	x	x		x		x	x	x	x
Sud Est	x		x	x		x			x
Sud	x	x		x		x	x	x	x
Sud Vest	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vest	x	x	x	x		x	x	x	x
Nord Vest	x	x	x	x		x	x	x	x
Centru	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bucuresti-Ilfov				x	x	x			x

În cea ce privește plățile realizate către beneficiari, se observă o creștere accentuată a acestui proces, rata de creștere înregistrată în 2010 comparativ cu 2009 fiind mai mare decât cea înregistrată în 2009 comparativ cu 2008. Această evoluție a ratei de creștere a plăților realizate evidențiază faptul ca vârful în această privință nu a fost încă atins, acesta urmand a fi înregistrat în anii următori.

De asemenea, prin cele 225 de proiecte finalizate până la data de 31 decembrie 2010, s-au obținut următoarele rezultate concrete:

- ✚ 9,4 km de drum județean reabilitat (județul Ilfov)
- ✚ 10,5 km de șosele de centură construite (centura Ineu și centura Brașov)
- ✚ 2 ambulatorii de spitale municipale reabilitate și dotate (Oradea și Moinești)
- ✚ 2 camine pentru persoane vârstnice reabilitate (Sibiu și Constanța)
- ✚ 40 de unități mobile de intervenție în situații de urgență echipate (regiunea Centru)
- ✚ 197 microîntreprinderi sprijinite
- ✚ 900 locuri de muncă create
- ✚ 320 m pârtie de schi realizată
- ✚ 9 Organisme Intermediare și AM POR sprijinite în implementarea POR la nivel regional și național

¹ Pentru DMI 5.3 s-a suspendat doar operațiunea b)

2.1.2. Informații financiare

De la lansarea POR și până la 31.12.2010 s-a primit de la CE un avans de 335,34 milioane Euro, reprezentând 9% din alocarea totală din FEDR pentru POR 2007-2013.

În perioada iulie 2007 - 31 decembrie 2010 **prefinanțarea** acordată beneficiarilor contractelor de finanțare semnate de AM POR a fost de **381,44 milioane Euro**, din care 64% pentru contractele semnate pentru finanțarea proiectelor de infrastructură rutieră.

Axe prioritare pe surse de finanțare (EURO)

	Alocarea totală a programului operațional (public)	Baza de calcul a contribuției UE (public)	Totalul cheltuielilor eligibile certificate de ACP	Contribuția publică corespunzătoare	Rata de certificare (%)
AP 1: Dezvoltare urbană					
FEDR	1.391.171.785	public	291.554	291.554	0,0%
AP 2: Infrastructură rutieră					
FEDR	876.711.006	public	166.071.805	166.071.805	18,9%
AP 3: Infrastructură socială					
FEDR	657.533.252	public	20.279.892	20.263.292	3,1%
AP 4: Mediul de afaceri					
FEDR	709.894.817	public	24.548.141	16.798.783	2,4%
AP 5: Dezvoltarea și promovarea turismului					
FEDR	616.766.188	public	24.758.271	21.063.200	3,4%
AP 6: Asistență tehnică					
FEDR	131.506.650	public	18.316.596	18.316.596	13,9%
Total Final	4.383.583.698	public	254.266.258	242.805.230	5,5%

**STADIUL ÎNDEPLINIRII REGULII N+3/N+2
LA 31 DECEMBRIE 2010**

Milioane Euro

Alocare UE*				Avans CE 2007- 2010**	Declarații de cheltuieli transmise la CE 2007- 2010**	Total avans + Declarații de cheltuieli 2007- 2010**	Risc n+3/2		
2008	2009	2010	2011				2011	2012	2013
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
459,15	496,16	578,75	611,8	335,34	208,92	544,26	0	411,05	1.190,55

* În conformitate cu prevederile Regulamentului (EU) nr. 539/2010

** Sume cumulate la 31 decembrie 2010

$$7 = 5 + 6$$

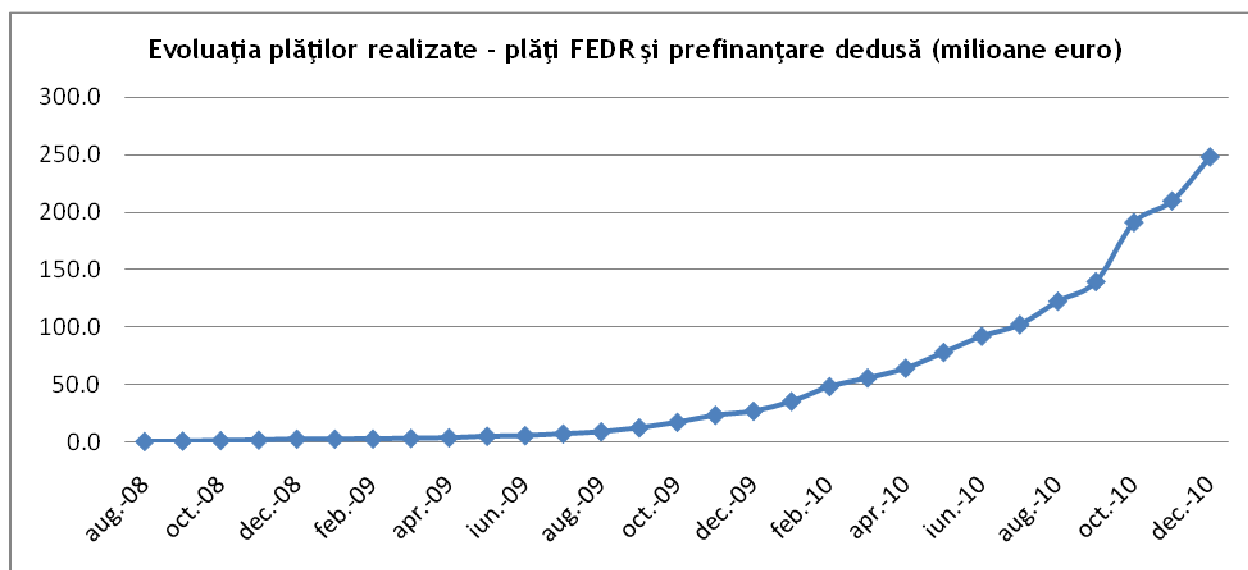
$$8 = 1 - 7 \text{ (daca valoarea e negativă, } 8=0, \text{ iar diferența în minus se reportează pentru 2012)}$$

$$9 = 2 \text{ (minus suma reportata de la 8)}$$

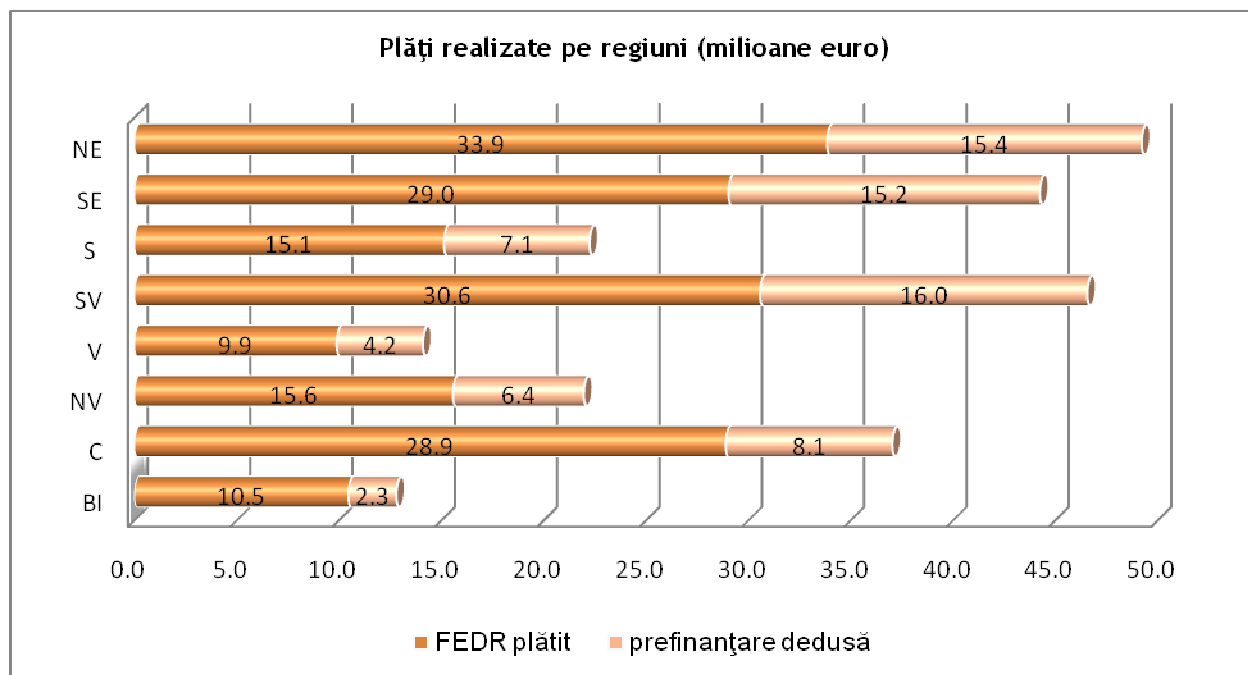
$$10 = 3 + 4$$

Deși ca urmare a emiterii Regulamentului Comisiei Europene numărul 539 din 2010 privind modificarea aplicării regulii n+3/2, la sfârșitul anului 2010 nu există risc de dezangajare automată pentru POR, se impune totuși intensificarea eforturilor pentru accelerarea absorbției, în anul 2011, având în vedere presiunea care va exista în acest sens pentru anul 2012 și mai ales 2013, așa cum rezultă și din tabel.

În aceeași perioadă, valoarea plăților efectuate către beneficiari și a prefinanțării deduse a fost de **248,25 milioane Euro** (6,66 % din total FEDR alocat).

Din cele peste 248,25 milioane Euro plătite de AM POR către beneficiari ca și contribuție de la FEDR (plăți și prefinanțare dedusă), s-au primit de la Comisie **138,4 milioane Euro** (3,7 % din total FEDR alocat).

La nivel regional, cele mai multe plăți din fondurile comunitare (FEDR plătit și prefinanțare dedusă) s-au realizat în regiunea Nord Est, din care 74% pentru proiecte

de infrastructură rutieră. Această situație se înregistrează și în celelalte regiuni, unde plățile realizate pentru proiectele de infrastructură rutieră depășesc 50% din totalul plăților.

Ponderi de peste 5% din totalul plăților, s-au înregistrat pentru domeniile asistență tehnică, microîntreprinderi și patrimoniu cultural.

2.1.3. Informații rezultate din defalcarea fondurilor pe categorii

Temă prioritară

Cod	Descriere cod	Sume contractate (milioane euro)
		2010
6	Asistenta pentru IMM in vederea promovarii produselor si proceselor de productie prietenoase mediului	0,00
8	Alte investitii in firme	99,32
9	Alte masuri care stimuleaza cercetarea, inovatia si antreprenoriatul in IMM -uri	0,00
10	Infrastructura telefonica (inclusiv retelele broadband)	0,00
11	Tehnologiile de informare si comunicare	2,21
15	Alte masuri pentru imbunatatirea acesului si eficienta folosirii de ICT prin IMM-uri	1,44
23	Drumuri locale/regionale	1.071,35
25	Transport urban	26,78
47	Calitatea aerului	29,87
50	Reabilitarea suprafetelor industriale si a terenurilor contaminate	0,00
53	Prevenirea riscului (inclusiv proiectarea si implementarea planurilor si masurilor de prevenire si administrarea riscurilor naturale si tehnologice)	62,66
55	Promovarea bunurilor naturale	10,03
56	Protectia si dezvoltarea patrimoniului natural	8,02
57	Alte asistente pentru imbunatatirea serviciilor turistice	114,68
58	Protectia si ocrotirea patrimoniului cultural	188,38
61	Proiecte integrate de regenerare urbana si rurala	0,00
65	Modernizarea si intarirea institutiilor din domeniul pietii muncii	0,00
75	Infrastructura educationala	175,80
76	Infrastructura de sanatate	108,38
78	Infrastructura locuintelor sociale	0,00
79	Alte infrastructuri sociale	69,05
85	Pregatirea, implementarea, monitorizarea si inspectia	25,67
86	Evaluarea si studii; informarea si comunicarea	6,55
	TOTAL	2.000,19

Analizând defalcarea sumelor contractate pe teme prioritare, în raport cu alocările pe această dimensiune, pot fi evidențiate o serie de aspecte.

Primul dintre aceste aspecte se referă la sumele contractate pentru **codul 23 - Drumuri locale/regionale**, acesta fiind singurul cod pentru care sumele contractate până la finalul anului 2010 depășeau sumele estimate în perioada de programare, atingându-se 141% din sumele alocate. Ponderea ridicată pentru acest cod se datorează supracontractării realizate pentru proiectele aferente axei prioritare 2 privind infrastructura rutieră, dar și numărului neașteptat de mare de contracte de infrastructură rutieră semnate pentru axa prioritară 1 - Dezvoltare urbană.

Cel de-al doilea aspect evidențiat este legat de apariția unui cod care nu apare în estimarea defalcării sumelor pe teme prioritare realizată în etapa de programare. Este vorba despre **codul 47 - Calitatea aerului**, care în opinia AMPOR poate fi atribuit pentru acele contracte care au ca scop reabilitarea parcurilor, scuarurilor sau a spațiilor publice urbane, altele decât reabilitarea infrastructurilor rutiere și a utilităților conexe. De menționat că pentru activitățile mai sus menționate se folosea de regulă codul 79 - Alte infrastructurii sociale.

La polul opus, regăsim alt aspect, reprezentat de acele coduri pentru care în perioada de programare s-au alocat sume, dar până la data de 31 decembrie 2010 nici-un contract de finanțare semnat nu a fost atribuit respectivelor coduri.

În această situație se aflau șapte coduri, dintre care trei se referă la domeniul major de intervenție 4.3 - Sprijinirea microîntreprinderilor, respectiv **codurile 6 - Asistența pentru IMM în vederea promovării produselor și proceselor de producție prietenoase mediului, 9 - Alte măsuri care stimulează cercetarea, inovația și antreprenoriatul în IMM -uri și 10 - Infrastructura telefonică (inclusiv rețelele broadband)**. Lipsa sumelor contractate pentru aceste coduri este cauzată de ambiguitatea definițiilor pentru aceste coduri, motiv pentru care de cele mai multe ori se preferă alegerea codului 8 - Alte investiții în firme.

Aceeași ambiguitate a definițiilor și lipsă a unor instrucțiuni precise privind utilizarea codurilor au cauzat și evitarea folosirii **codului 61 - Proiecte integrate de regenerare urbană și rurală**, care inițial se estima că va acoperi proiectele integrate ale axei prioritare 1 - Dezvoltare urbană. În schimb, se constată că pentru acest tip de contracte s-a preferat trecerea acelor coduri care reflectă activitatea principală implementată: străzi urbane, infrastructură socială, etc, deși de regulă aceste contracte au un caracter integrat și vizează mai multe tipuri de activități și aparțin unei strategii integrate de dezvoltare urbană a unui oraș.

Celelalte trei coduri pentru care nu există sume contractate sunt **50 - Reabilitarea suprafețelor industriale și a terenurilor contaminate, 65 - Modernizarea și întărirea instituțiilor din domeniul pieței muncii și 78 - Infrastructura locuințelor sociale**, în aceste cazuri, motivele fiind reprezentate, de regulă, de lipsa de interes a beneficiarilor sau problemele de cofinanțare legate de aceste tipuri de activități.

Având în vedere cele mai sus menționate, se impune o reanalizare a defalcării fondurilor pe teme prioritare în conformitate cu realitatea finalului anului 2010.

Forma de finanțare

Cod	Descriere cod	Sume contractate (milioane euro)
1	Asistenta nerambursabila	2.000,19

Tipul teritoriului

Cod	Descriere cod	Sume contractate (milioane euro)
1	Urban	1.182,49
5	Zone rurale	817,70
		2.000,19

Analiza defalcării sumelor contractate având la bază tipul teritoriului, relevă pentru finalul anului 2010 un **raport urban - rural de 60% la 40%**, comparativ cu 80% la 20% cât se estimase în perioada de programare.

Această diferență se datorează în mare măsură contractelor semnate pentru finanțare din axa prioritară 2 - Infrastructura rutieră, unde ponderea proiectelor de reabilitare a drumurilor județene, localizate în marea lor majoritate în mediul rural, este mult mai ridicată comparativ cu cea luată în calcul la realizarea estimării inițiale în perioada de programare. În același timp, ponderea proiectelor de reabilitare a străzilor urbane, localizate exclusiv în mediul urban, este mult mai redusă decât cea luată în calcul în perioada de programare.

Activitatea economică

Din punct de vedere al defalcării pe activități economice, se constată că doar patru coduri concentrează 83% din totalul sumelor contractate.

Codul 11 - Transport concentrează 55% din totalul sumelor contractate datorită proiectelor de infrastructură rutieră pentru care s-au semnat contracte de finanțare prin axa prioritară 1 și axa prioritară 2.

Celelalte trei coduri, care concentrează fiecare câte 8-10% din sumele contractate sunt: **12 - Construcții** - reflectând contracte de finanțare privind sprijinirea microîntreprinderilor, patrimoniul cultural și infrastructura de cazare și agrement; **19 - Activități de sănătate umană** - datorită proiectelor de infrastructură de sănătate și sprijinirea microîntreprinderilor din domeniul medical; **18 - Educație** - reflectând

exclusiv cele 146 de contracte de finanțare semnate pentru reabilitarea infrastructurii educaționale.

Cod	Descriere cod	Sume contractate (milioane euro)
0	Nu se aplica	71,13
4	Fabricarea de textile si produsele textile	0,01
6	Industrii manufacturiere nespecificate	2,47
10	Posta si telecomunicatii	0,97
11	Transport	1.098,13
12	Constructii	203,27
13	Vanzari cu amanuntul	0,04
14	Hoteluri si restaurante	16,07
15	Intermedieri financiare	0,20
16	Imobiliar, inchirieri si activitati de afaceri	69,67
17	Administratie publica	0,62
18	Educatie	175,80
19	Activitati de sanatate umana	180,01
20	Munca sociala, comunitate, serviciile sociale si personale	69,05
21	Activitati legate de mediu	29,87
22	Alte servicii nespecificate	82,88
		2.000,19

Locația

Cod	Descriere cod	Sume contractate (milioane euro)
RO11	Nord Vest	237,72
RO12	Centru	223,55
RO21	Nord Est	451,19
RO22	Sud Est	231,04
RO31	Sud	272,52
RO32	Bucuresti-Ilfov	79,91
RO41	Sud Vest	285,19
RO42	Vest	219,08
		2.000,19

Defalcarea sumelor contractate după locație reflectă practic gradul de contractare la nivel regional, în care se remarcă sumele importante aferente **regiunii Nord Est**, în contrast cu valoarea redusă contractată în **regiunea București-Ilfov**.

Principala concluzie rezultată în urma analizei defalcării fondurilor pe categorii este necesitatea existenței unei definiții mai clare a fiecărui cod, explicarea mai clară a situațiilor în care se recomandă utilizarea fiecăruia dintre coduri și eventual o recomandare de combinare a acestora în funcție de specificul activității supuse codificării.

O concluzie secundară constă în necesitatea revizuirii alocării fondurilor pe categorii realizate în perioada de programare, în concordanță cu realitățile actuale ale programului și în special pe baza analizării contractelor de finanțare deja semnate având în vedere că gradul de contractare a depășit deja 50% din alocarea programului.

2.1.4. Sprijin financiar pe grupuri țintă

Nu se aplică.

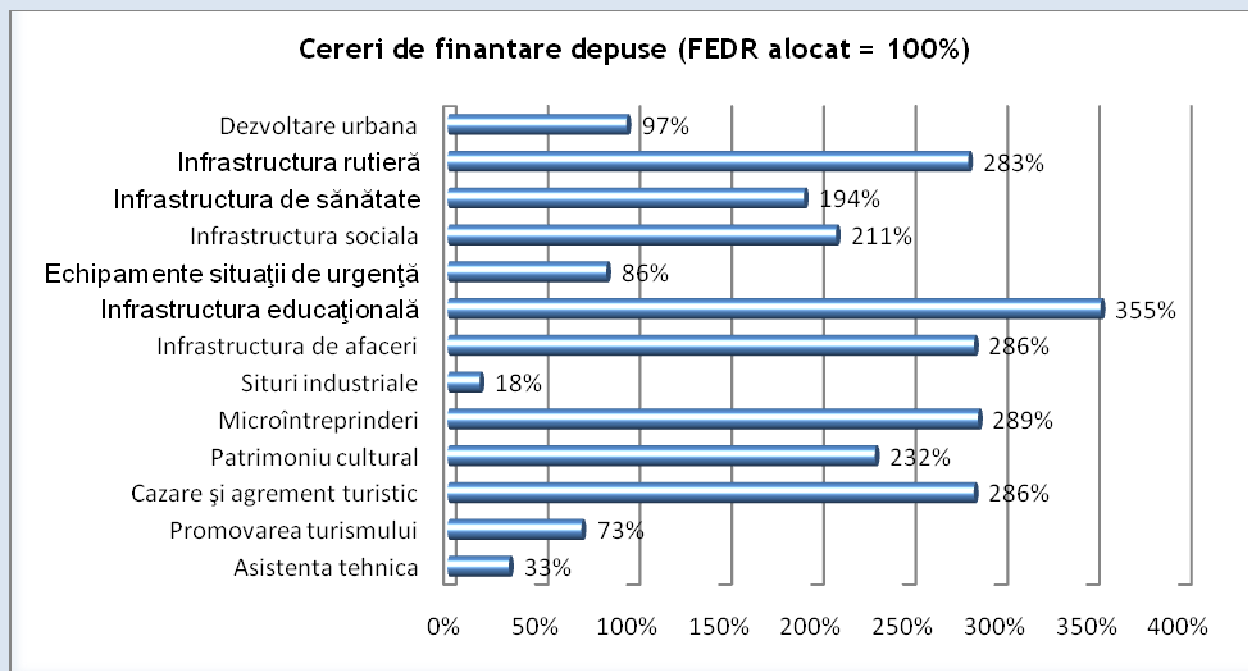
2.1.5. Finanțare recuperată sau refolosită

Până la data de 31 decembrie 2010 nu au existat fonduri recuperate sau re-utilizate ca urmare a anulării finanțării conform Articolelor 57 și 98(2) ale Regulamentului (EC) nr.1083/2006.

2.1.6. Analiza calitativă

Cereri de finanțare depuse

Până la data de 31 decembrie 2010, s-a depus un număr de 7.564 cereri de finanțare prin care se solicitau 7,17 miliarde euro contribuție din fondurile comunitare (FEDR), reprezentând 192% din alocarea FEDER aferentă POR.

La nivel de domenii majore de intervenție cele mai ridicate grade de solicitare de fonduri comunitare prin cererile de finanțare depuse s-au înregistrat pentru infrastructura educațională (355% din valoarea alocată), microîntreprinderi (289%), infrastructura de afaceri (286%), cazare și agrement turistic (286%) și infrastructură rutieră (283%).

Cererea mare pentru proiectele care vizează reabilitarea infrastructurii pentru educație este cauzată în special de lipsa unor programe ample sau insuficiența fondurilor destinate acestor tipuri de investiții, bugetele disponibile prin cele două faze ale Programului Reabilitare Școli², gestionat de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului fiind insuficiente, comparativ cu nevoile mereu crescânde ale acestui domeniu.

² Programul Reabilitare Școli, gestionat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, s-a desfășurat în două faze; prima fază s-a desfășurat în perioada 1997-2003, a dispus de un buget de cca 214 milioane USD și a vizat 842 școli, în timp ce faza a doua a demarat în anul 2003 cu un buget de cca 190 milioane euro și vizează cca 1.300 școli la nivel național.

În cazul domeniilor destinate în principal IMM-urilor, pe lângă subfinațarea programelor care se adresează acestui segment, reducerea posibilităților de creditare ca efect al crizei financiare din ultimii ani, a contribuit de asemenea la creșterea cererii pentru fondurile comunitare, în special după decizia CM POR de a crește cofinanțarea din fonduri comunitare pentru domeniul destinat microîntreprinderilor, la 100% din cheltuielile eligibile.

Contribuția relativ modestă a beneficiarului, respectiv 2% din cheltuielile eligibile, a stat și la baza succesului de care s-a bucurat domeniul dedicat reabilitării infrastructurii rutiere, având în vedere că de acest tip de proiecte beneficiază de regulă un număr mai mare număr de locuitori, atât din județul respectiv cât și cei aflați în tranzit.

La polul opus, pentru domeniile situri industriale (18%), asistență tehnică (33%), poli de creștere (33%) și promovarea turismului (73%) s-au înregistrat cele mai mici grade de solicitare.

Conform evaluării ad-hoc realizate de AM POR în aprilie 2009 asupra stadiului domeniului situri industriale, principalele cauze ale cererii mici pentru acest domeniu au fost problemele generate de respectarea principiului „poluatorul plătește”, respectarea regulilor ajutorului de stat pentru partea de construire/ modernizare / extindere a structurii de sprijinire a afacerilor și neeligibilitatea cheltuielilor de proiectare și asistență tehnică pentru faza A (reabilitarea propriu-zisă), toate acestea traducându-se în cheltuieli mari din partea beneficiarului proiectului.

Dacă numărul scăzut de cereri de finanțare depuse pentru accesarea fondurilor destinate celor șapte poli de creștere, poate fi explicat prin întârzierile cauzate de elaborarea și realizarea sistemului instituțional necesar implementării politicii polilor de creștere, în cazul domeniilor asistență tehnică și promovarea turismului cererea mică raportat la alocare este cauzată de valoarea medie redusă a cererilor de finanțare depuse.

La nivel regional, ecartul variază între un grad minim de solicitare a fondurilor comunitare de 151% în regiunea Sud Est și un grad maxim de 256% în regiunea Vest.

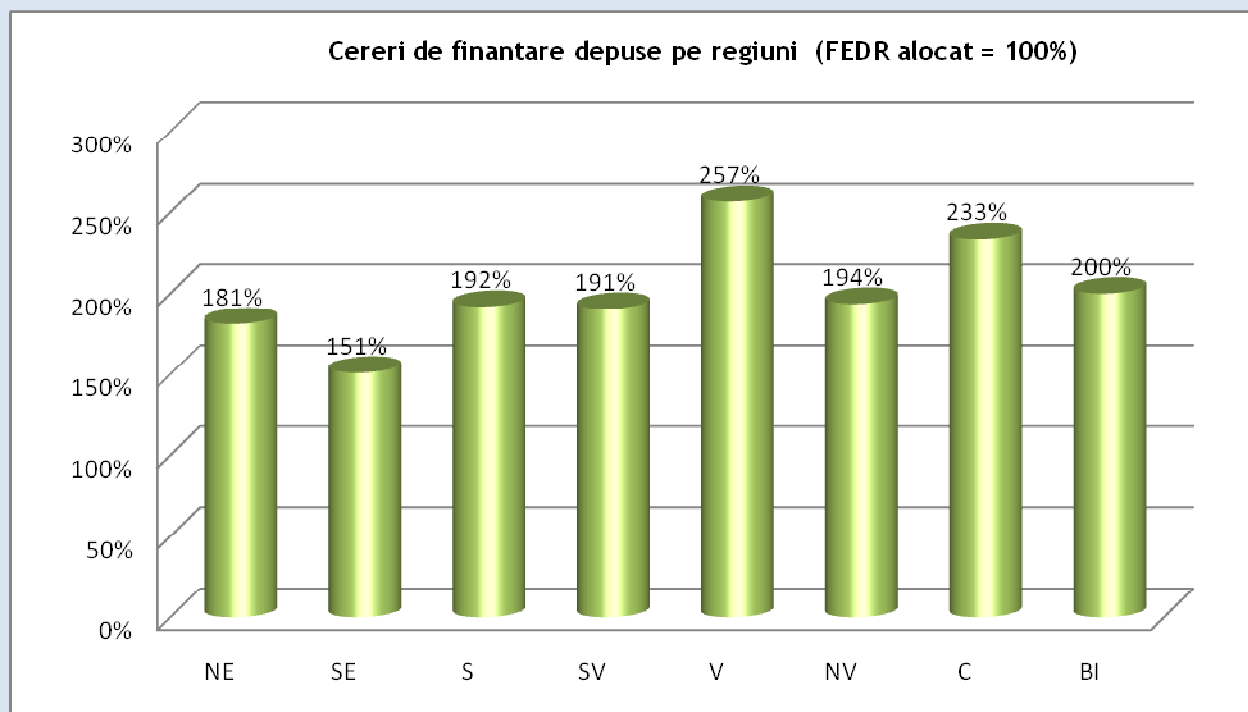
Analizând însă fiecare regiune în parte pe fiecare domeniu de intervenție, prin prisma raportului dintre valoarea cererilor de finanțare depuse și alocarea aferentă, se constată o serie de preferințe regionale pentru anumite domenii.

Astfel, pentru domeniul dezvoltare urbană, se observă un interes crescut din partea polilor de creștere Iași (Regiunea Nord Est), Craiova (Sud Vest) și Cluj-Napoca (Nord Vest), spre deosebire de interesul scăzut manifestat de polul de creștere Constanța (Sud Est), în timp ce în cazul polilor de dezvoltare și al centrelor urbane, se remarcă regiunile Nord Vest, respectiv București-Ilfov. Această situație poate fi explicată prin faptul că regiunea Nord Vest este singura în care există trei poli de dezvoltare, în timp ce în cazul regiunii București-Ilfov, orașele acesteia sunt eligibile pentru finanțare

doar pe subdomeniul centre urbane.

Deși toate regiunile au manifestat un interes crescut pentru infrastructura rutieră, o situație specială se remarcă în regiunea București-Ilfov, unde procentul de solicitare mai redus este justificat de numărul total de drumuri publice eligibile pentru finanțare din POR mult mai redus comparativ cu celelalte regiuni.

O situație mai echilibrată între regiuni se înregistrează pentru cele patru domenii ale axei prioritare privind infrastructura socială, unde se evidențiază doar interesul ceva mai crescut al regiunilor pentru domeniul infrastructurii educaționale și în mod special al regiunilor București-Ilfov, Vest și Centru.

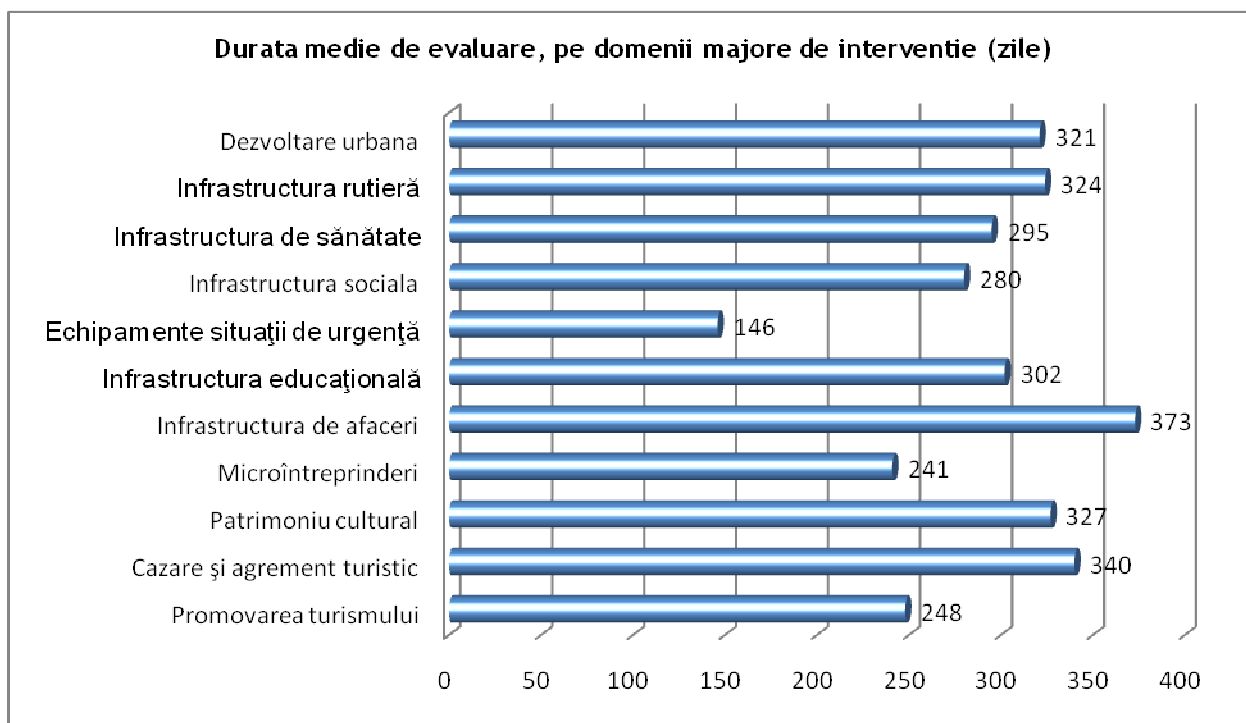
În privința axei prioritare destinată dezvoltării mediului de afaceri, se remarcă, în general, un interes crescut al regiunilor pentru domeniile structuri de sprijinire a afacerilor și microîntreprinderi, comparativ cu lipsa de interes manifestată în cazul proiectelor privind reabilitarea siturilor industriale poluate (pentru care există doar opt cereri de finanțare depuse în doar trei regiuni). În particular, cel mai crescut interes se înregistrează în regiunile București-Ilfov și Centru pentru infrastructura de sprijinire a afacerilor, în regiunile Vest și Centru pentru reabilitarea siturilor industriale, iar în regiunile Nord Vest și Sud pentru sprijinirea microîntreprinderilor.

Pentru dezvoltarea și promovarea turismului cel mai mare interes s-a manifestat în regiunea Centru, pentru toate cele trei domenii ale acestei axe (patrimoniul cultural, cazare și agrement și promovare turistică), în regiunea Sud (patrimoniul cultural și promovarea turismului) și Vest (cazare și agrement).

Durata medie a procesului de evaluare

Durata medie a procesului de evaluare a cererilor de finanțare pentru care s-au semnat contracte de finanțare, până la 31 decembrie 2010 a fost de **283 zile**, respectiv 9,4 luni.

Comparativ cu durata medie de evaluare înregistrată la finalul anului 2009, se constată o scădere semnificativă a acesteia de la 346 zile, datorată în special măsurilor luate de către AMPOR de comasare a unor etape de evaluare și simplificare a procedurilor de evaluare.

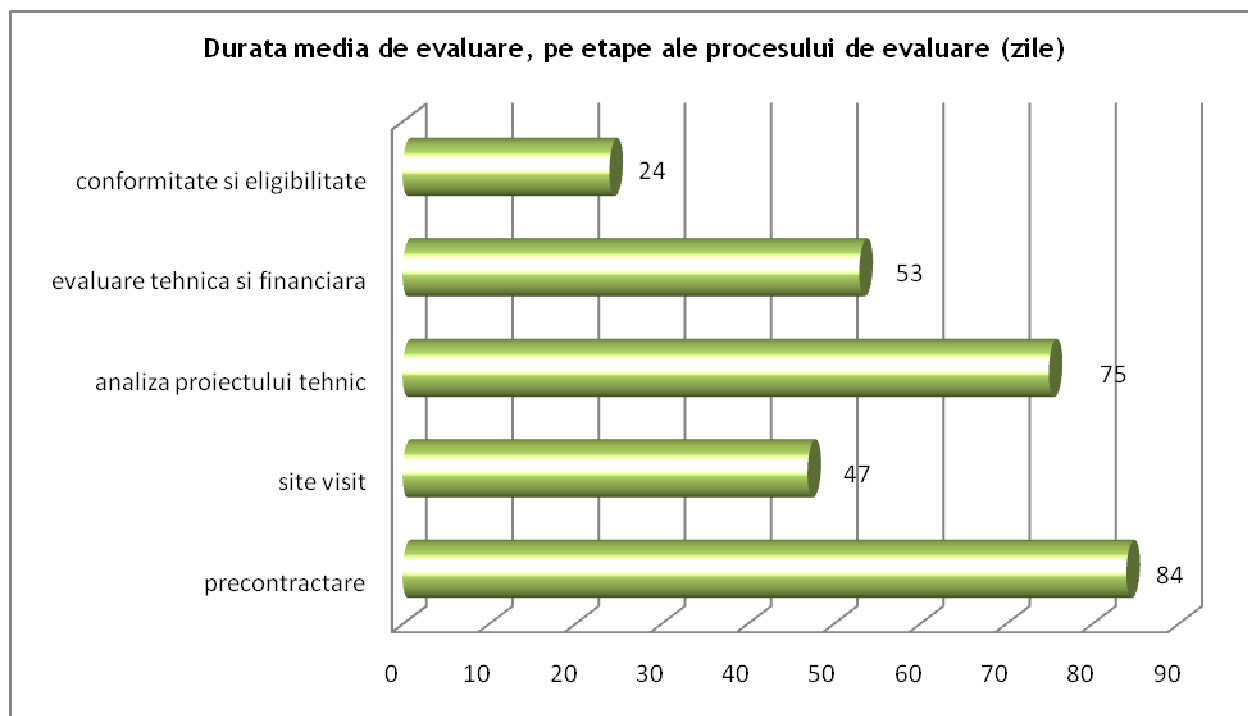
Analiza duratei medii de evaluare, **la nivel de domeniu major de intervenție**, relevă cele mai scurte durate medii pentru domeniile echipamentelor pentru situații de urgență, microîntreprinderilor și promovarea turismului, adică exact acele domenii pentru care proiectele nu necesită elaborarea și implicit nici evaluarea proiectelor tehnice, de unde și durata medie mai redusă a procesului de evaluare.

De cealaltă parte, cele mai lungi durate medii se înregistrează pentru domeniile infrastructură de afaceri, cazare și agrement turistic și patrimoniu cultural, unde de regulă proiectele sunt mai complexe și ridică o serie de probleme legate de documentația tehnică necesară realizării proiectelor.

Din punct de vedere al analizei duratei medii **pe etape ale procesului de evaluare**, se constată cele mai scăzute valori pentru etapa conformitate și eligibilitate, ca

urmare a deciziei AMPOR de a comasa etapa de evaluare a conformității cu cea a evaluării eligibilității.

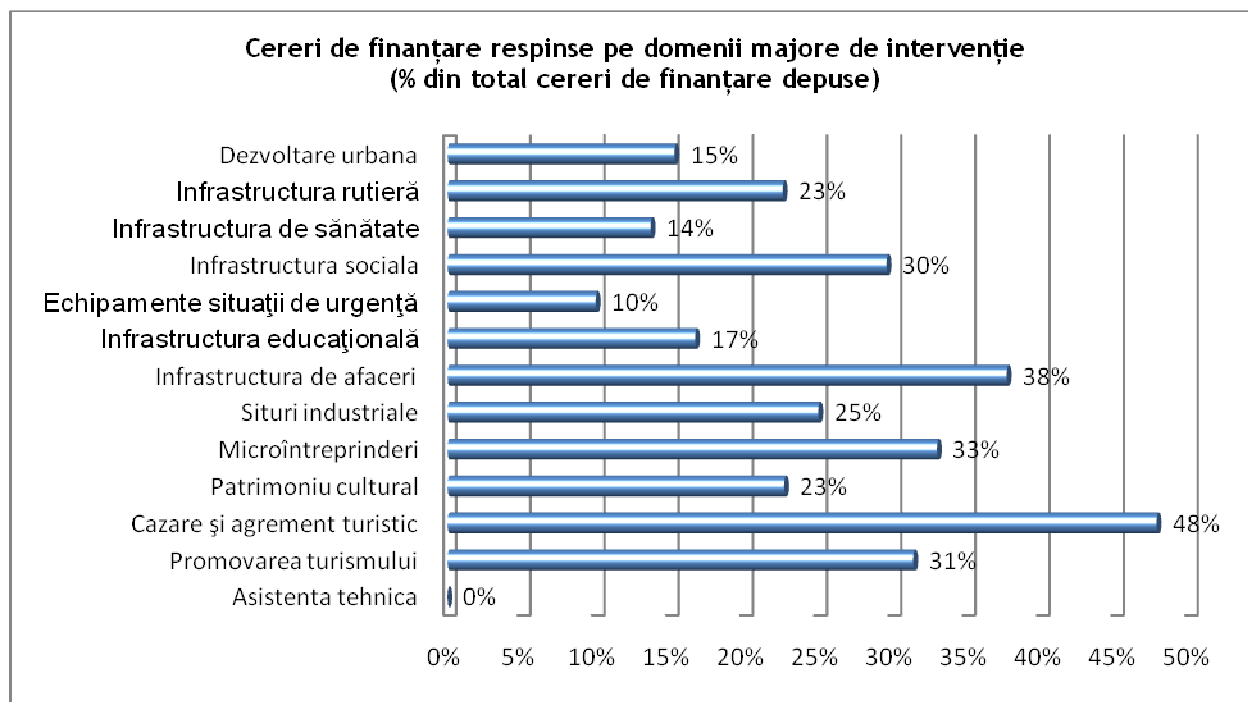
Cele mai mari durate medii se înregistrează în etapa de precontractare, în special datorită cererilor de finanțare de pe domeniile sprijinirea microîntreprinderilor și promovarea turismului, domenii pentru care s-au înregistrat un număr de cereri de finanțare peste nivelul prognozat, necesitând suplimentarea personalului cu atribuții în aceste domenii.

Ca urmare a măsurilor luate de AM POR de comasare a etapelor de evaluare, simplificarea procedurilor de evaluare și suplimentării personalului cu atribuții în acele domenii pentru care s-a înregistrat un volum peste așteptări de cereri de finanțare, se estimează că durata medie a procesului de evaluare va continua să scadă și în perioada imediat următoare.

Cereri de finanțare respinse

Din totalul de 7.564 cereri de finanțare depuse, până la data de 31 decembrie 2010 s-au respins 2.252 de cereri de finanțare prin care se solicitau fonduri comunitare nerambursabile (FEDR) în valoare de 1,75 miliarde euro.

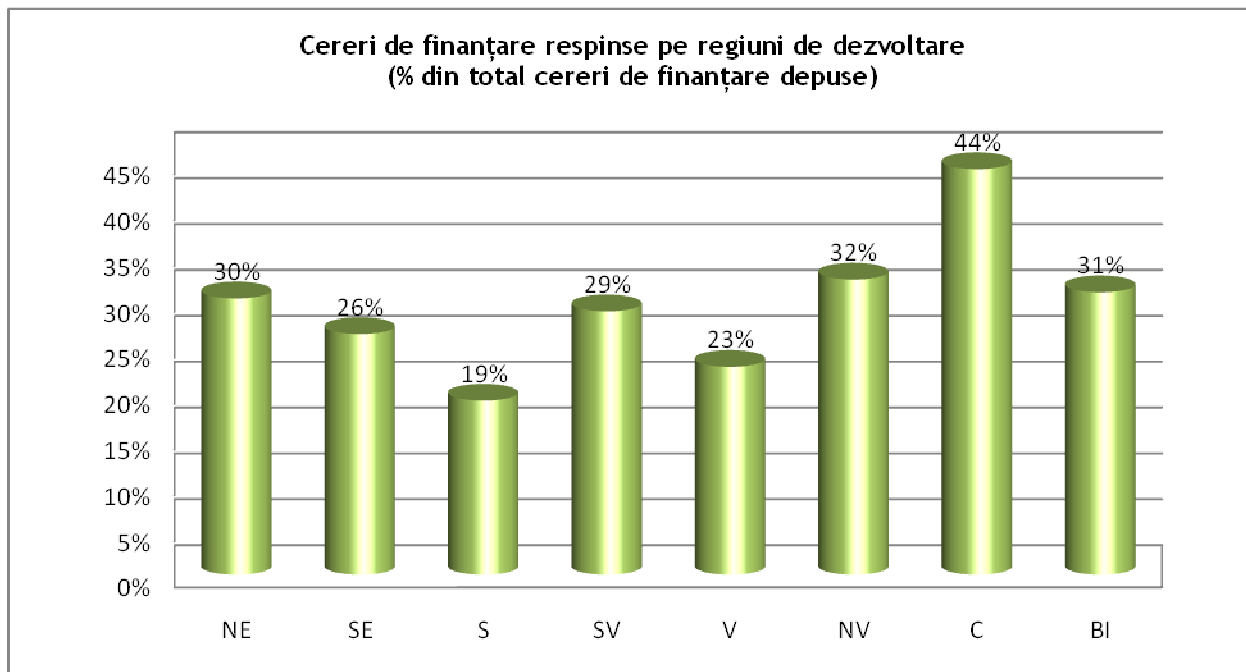
Aceasta înseamnă că, la finalul anului 2010, comparativ cu anul 2009, s-a înregistrat o scădere ușoară a ponderii cererilor de finanțare respinse în totalul cererilor de finanțare depuse, de la 31,5% la finele lui 2009 la 29,7% în 2010.

Pe domenii majore de intervenție se poate remarca că acele domenii care au ca beneficiari eligibili, exclusiv sau parțial, reprezentanți ai mediului privat (cazare și agrement turistic, infrastructura de afaceri sau microîntreprinderi) înregistrează, de regulă, ponderi mai ridicate ale cererilor de finanțare respinse raportat la cererile de finanțare depuse, comparativ cu acele domenii care au ca beneficiari autoritățile publice (asistență tehnică, situații de urgență, infrastructura de sănătate, dezvoltare urbană sau infrastructură educațională).

Pe regiuni de dezvoltare, ponderea cererilor de finanțare respinse a variat în anul 2010, de la 19% în Regiunea Sud la 44% în Regiunea Centru, înregistrându-se compartiv cu anul 2009, o scădere similară celei la nivel de program, respectiv circa 2%.

De asemenea, se observă că, exceptând regiunea București-Ilfov, acele regiuni care au depus cel mai mare număr de cereri de finanțare (Nord Est, Nord Vest și Centru)

înregistrează ponderi mai mari decât media programului de 29,7% cereri de finanțare respinse din totalul cererilor de finanțare depuse, în timp ce regiunile cu cel mai mic număr de cereri de finanțare depuse (Vest, Sud Vest, Sud și Sud Est), înregistrează ponderi inferioare mediei programului.

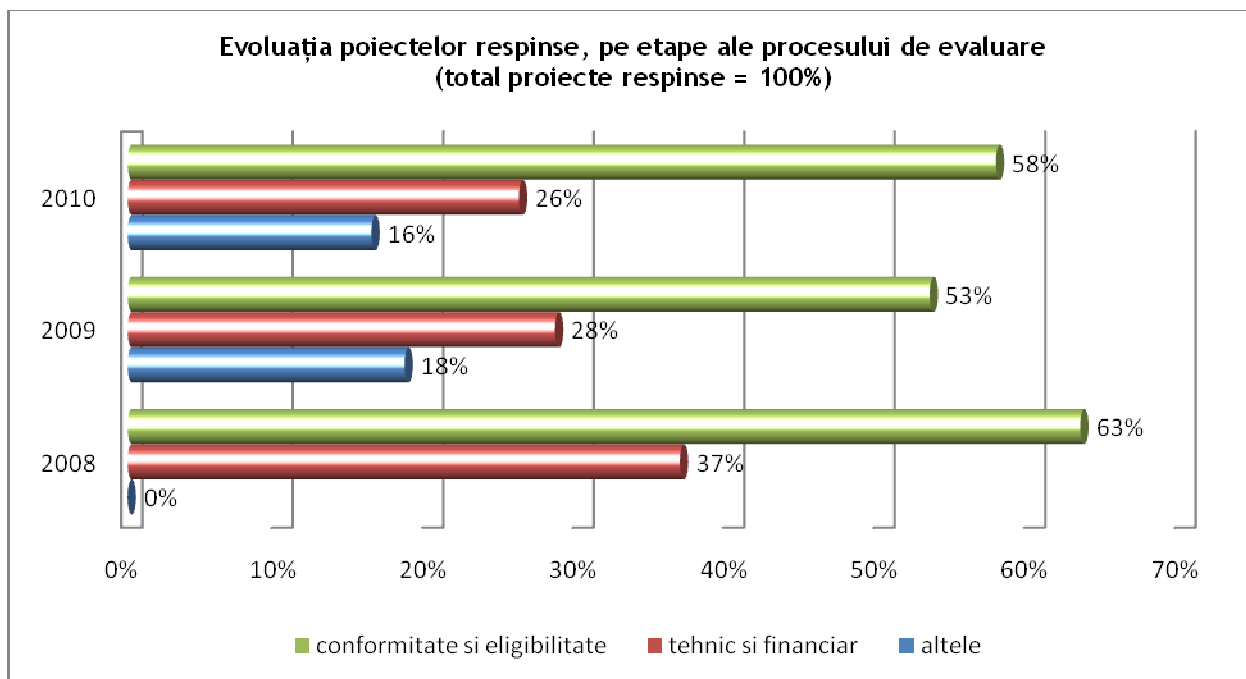
Analiza prin prisma etapelor procesului de evaluare a cererilor de finanțare depuse, relevă faptul că circa 60% din cele 2.252 cereri de finanțare respinse nu au îndeplinit condițiile minime pentru a depăși prima etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea conformității administrative și eligibilității, peste 25% au fost respinse în etapa evaluării tehnice și financiare, iar restul de circa 15% au fost respinse din alte motive.

Comparativ cu situația înregistrată la finalul anului 2009, în 2010 se constată o creștere ușoară a ponderii proiectelor respinse în etapa evaluării conformității și eligibilității (+ 4,4%), în paralel cu scăderea ponderii celor respinse în etapa evaluării tehnice și financiare (- 2,4%) sau în alte etape (- 2,1%).

În ceea ce privește motivele concrete de respingere, pentru **etapa evaluării conformității administrative și eligibilității** aproximativ jumătate dintre cererile de finanțare au fost respinse în această etapă din cauza lipsei sau neconcluzenței unor documente obligatorii din dosarul cererii de finanțare, în special legate de dovedirea proprietății asupra bunurilor imobile implicate în proiectele propuse spre finanțare.

O altă cauză importantă a respingerii cererilor de finanțare în această primă etapă a procesului de evaluare (circa o treime din cazuri) o reprezintă *abaterea de la cerințele prevăzute în mod expres în Ghidul Solicitantului*, atât cele referitoare la

obligativitatea existenței unor documente, anexe sau structuri-tip ale unor documente, cât și cele privind condițiile minime de eligibilitate a activităților care se doresc a fi finanțate prin proiectul propus. *Depășirea limitelor maxime prevăzute pentru un proiect* în Ghidul Solicitantului reprezintă altă cauză, mai puțin întâlnită, pentru respingerea cererilor de finanțare în această etapă a procesului de evaluare.

Principalul motiv de respingere a cererilor de finanțare în **etapa de evaluare tehnică și financiară** îl reprezintă *elaborarea defectuoasă a bugetului proiectului* propus spre finanțare. Ponderea mare a acestei cauze de respingere se datorează în principal numărului mare de cereri de finanțare depuse de către microîntreprinderi și care sunt respinse din acest motiv, în condițiile în care 2/3 din numărul total de cereri de finanțare respinse în această etapă au solicitat finanțare prin domeniul 4.3 - sprijinirea microîntreprinderilor.

Motive importante de respingere a cererilor de finanțare în această etapă sunt și cele legate de *fezabilitatea proiectului și relevanța acestuia*. În aceste cazuri, cererile de finanțare au fost respinse din cauza stabilirii unor ținte nerealiste în raport cu bugetul și capacitatea de care dispune beneficiarul pentru implementarea proiectului propus spre finanțare, nejustificarea implementării proiectului prin fonduri structurale având în vedere valoarea ratei interne de rentabilitate, slaba fundamentare a necesității implementării proiectului propus, etc.

Trebuie subliniată rata foarte redusă de respingere a cererilor de finanțare având la bază neîndeplinirea sau îndeplinirea insuficientă a condițiilor minime privind respectarea legislației în domeniul egalității de șanse și a protecției mediului. În acest sens, se poate spune că astfel de situații sunt pur accidentale.

În categoria *altor motive de respingere*, au fost incluse *cererile de finanțare retrase* de către beneficiari din proprie inițiativă în diferite etape ale procesului de evaluare, cele *respinse în urma efectuării vizitei la fața locului sau în etapa precontractuală*, precum și contractele de finanțare semnate dar care ulterior au fost *reziliate*.

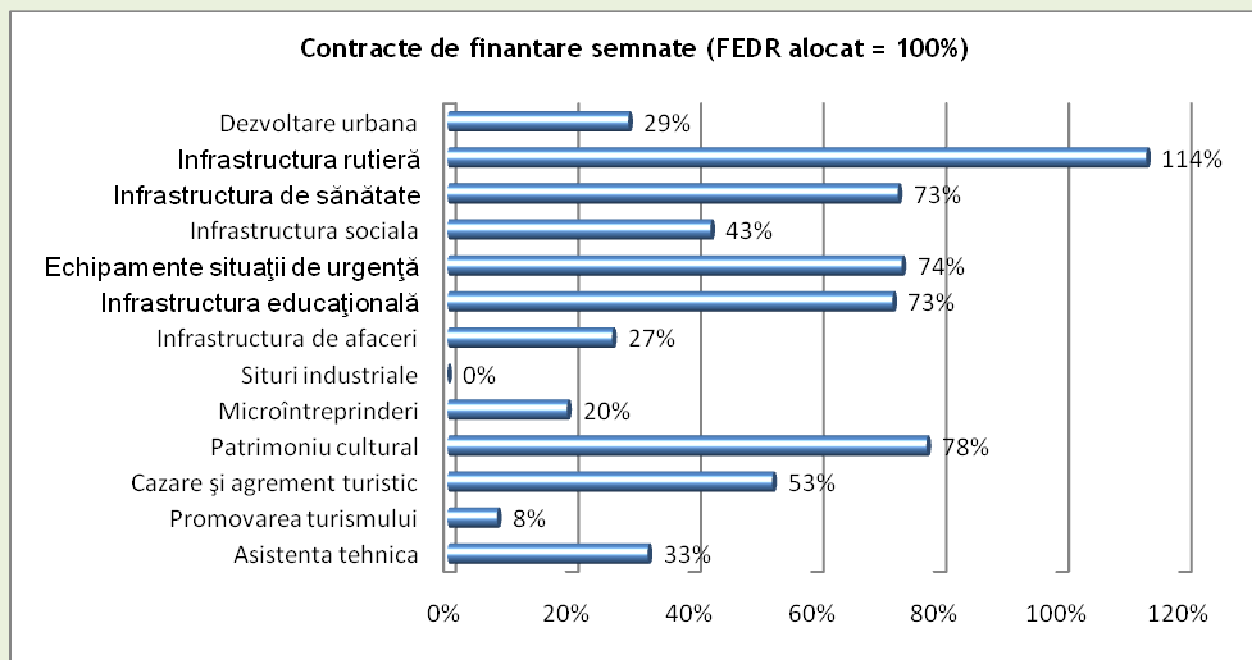
Având în vedere ponderea cererilor de finanțare respinse, raportat la numărul total al cererilor de finanțare depuse, precum și varietatea cauzelor care au dus la luarea deciziilor de respingere, AM POR a avut o preocupare constantă în a simplifica atât procesul de evaluare a cererilor de finanțare primite, cât și manualele procedurale care stau la baza desfășurării acestui proces, în paralel cu asigurarea resurselor necesare informării și formării potențialilor beneficiari, ca urmare a feed-back-ului primit din partea acestora.

Dintre măsurile luate de AM POR în acest sens, menționăm:

- ✚ Modificarea Documentului Cadru de Implementare a POR și a Ghidurilor Solicitantului pentru introducerea de noi activități și/sau clarificarea celor deja existente, precum și pentru reducerea documentelor necesare la dosarul cererii de finanțare, ca urmare a sugestiilor și constatărilor rezultate din desfășurarea procesului de evaluare a cererilor de finanțare depuse;
- ✚ Modificarea Ordinelor privind cheltuielile eligibile, cu scopul de a extinde aria de eligibilitate și de a clarifica tipurile de cheltuieli eligibile deja existente, ca urmare a problemelor de interpretare a acestora semnalate în procesul de evaluare a cererilor de finanțare;
- ✚ Modificarea valorii maxime a finanțării nerambursabile la 100% de la 70% pentru DMI 4.3 prin Hotărârea CMPOR numărul 55/20.05.2010;
- ✚ Organizarea de seminarii și conferințe cu scopul instruirii potențialilor beneficiari de finanțare prin POR în legătură cu activitățile finanțate prin program, tipurile de beneficiari eligibili pentru fiecare domeniu în parte, modul de completare al cererii de finanțare, procedura de evaluare a cererii de finanțare, procedurile aplicate post-contractare, etc (pentru detalii vezi Capitolul 7 Informare și publicitate).

Contracte de finanțare semnate

Un total de 1.086 de contracte de finanțare au fost semnate până la data de 31 decembrie 2010. Valoarea totală a acestora însuma 3,07 miliarde euro, din care contribuția comunitară (FEDR) reprezenta 2,00 miliarde euro, echivalând cu un grad de contractare a fondurilor comunitare de 53,7%.

Analizând graficul de mai sus, se remarcă existența unei plaje largi de variație a gradului de contractare, pe domenii majore de intervenție, de la 0% în cazul reabilitării siturilor industriale poluate, la 114% pentru infrastructura rutieră de importanță regională și locală.

În afara infrastructurii rutiere, progrese importante s-au înregistrat și în cazul patrimoniului cultural, echipamentelor pentru situații de urgență, infrastructurii de sănătate sau a celei educaționale, unde gradul de contractare trecuse deja de 70%. Având în vedere numărul și valoarea cererilor de finanțare aprobate și pentru care urmează a se semna contracte de finanțare, probabil că procesul de contractare pentru toate aceste domenii se va finaliza în prima parte a anului 2011.

Există însă și domenii unde s-au înregistrat grade reduse de contractare, precum reabilitarea siturilor industriale poluate, promovarea turismului, sprijinirea microîntreprinderilor, infrastructura de afaceri sau polii de creștere.

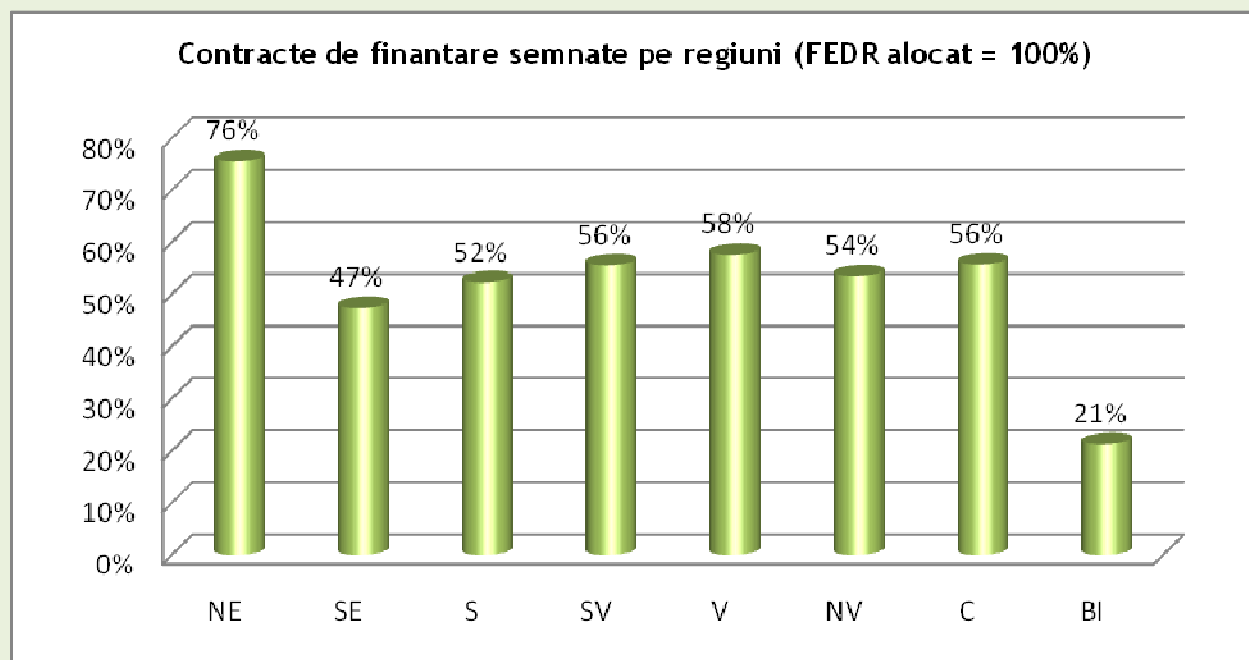
Pentru acest din urmă domeniu gradul mic de contractare se poate explica prin necesitatea creării cadrului instituțional adecvat aplicării politicii poliilor de creștere, cauzând întâzieri în startul procesului de contractare, însă odată remediată această

lipsă instituțională se estimează o creștere rapidă a gradului de contractare în anul 2011 pentru domeniul polilor de creștere.

Această estimare pozitivă pentru anul următor este preconizată și pentru domeniul sprijinirii microîntreprinderilor, datorită măsurilor pe care CM POR le-a luat de-a lungul anului 2010, dintre care cele mai importante au fost trecerea de la un apel de proiecte cu termen limită la unul cu depunere continuă și mărirea cofinanțării la 100% din cheltuielile eligibile, măsuri care au făcut ca la sfârșitul anului 2010 depunerea cererilor de finanțare pentru acest domeniu să fie suspendată în toate cele opt regiuni de dezvoltare.

Măsuri mai drastice a trebuit să ia CM POR în privința domeniului siturilor industriale reabilite, unde ca urmare a lipsei de interes manifestate de cele mai multe regiuni pentru acest domeniu de finanțare, s-a decis realocarea parțială a fondurilor comunitare alocate acestuia. În acest sens, la reuniunea din primăvară a CM POR membrii acestuia au aprobat realocarea parțială a fondurilor alocate domeniului reabilitarea siturilor industriale, iar în cadrul reuniunii din toamnă s-a ajustat realocarea aprobată inițial. Domeniile care au beneficiat de această realocare au fost infrastructura de sănătate, structurile de sprijinire a afacerilor, microîntreprinderi, patrimoniu cultural și agrement turistic.

La nivel regional, față de media programului de 53,7%, se evidențiază avansul regiunii Nord Est, care la sfârșitul anului 2010 înregistra un grad de contractare de 75,5% din fondurile comunitare alocate, în timp ce la polul opus se situa regiunea București-Ilfov, cu un grad de contractare de doar 21,3%, în condițiile în care pentru celelalte șase regiuni gradul de contractare era de $\pm 5\%$ față de media programului.

Tabelul prezentat mai jos evidențiază domeniile de intervenție pentru care se înregistrează un grad de contractare de peste 100% raportat la fondurile comunitare alocate fiecărei regiuni.

Grad de contractare a fondurilor comunitare pe domenii si regiuni (%)									
Domeniu / Regiune	NE	SE	S	SV	V	NV	C	BI	POR
Poli de crestere	46	0	7	11	0	43	0	NA	15
Poli de dezvoltare	52	26	0	10	0	0	0	NA	13
Centre urbane	101	0	89	85	98	0	118	0	64
Infrastructura rutieră	126	123	117	117	123	116	101	74	114
Infrastructura de sănătate	109	80	141	51	13	120	19	0	73
Infrastructura sociala	86	54	13	36	28	61	41	0	43
Echipamente situații de urgență	53	73	69	69	93	81	77	96	74
Infrastructura educațională	104	54	84	78	90	66	73	3	73
Infrastructura de afaceri	48	1	16	25	31	32	51	6	27
Situri industriale	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Microîntreprinderi	13	16	8	19	33	20	31	25	20
Patrimoniu cultural	92	100	37	106	101	73	96	0	78
Cazare și agrement turistic	91	61	26	41	64	45	73	9	53
Promovarea turismului	9	3	6	2	3	3	15	0	8
POR	76	47	52	56	58	54	56	21	54

În acest sens se remarcă regiunea Nord Est unde contractările au depășit alocările comunitare pentru patru domenii de intervenție, respectiv centre urbane, infrastructură rutieră, infrastructură de sănătate și infrastructură educațională, iar pentru alte trei domenii acestea depășesc 75% (patrimoniu cultural, cazare și agrement turistic și infrastructură socială). Pentru celelalte regiuni, exceptând regiunea București-Ilfov, depășiri ale sumelor alocate s-au înregistrat pe lângă infrastructura rutieră (în toate cele șase regiuni) și în domeniile patrimoniu cultural (Sud Est, Sud Vest și Vest), infrastructura de sănătate (Sud și Nord Vest) și centre urbane (Centru).

Diferențe în distribuția fondurilor comunitare contractate se înregistrează și la nivel intraregional. De exemplu, în regiunea de dezvoltare Sud, trei din cele șapte județe, respectiv Dâmbovița, Teleorman și Argeș concentrează 72% din fondurile comunitare contractate la nivelul regiunii și doar 48% din populația totală a acesteia, iar în regiunea Sud Est județele Brăila, Constanța și Tulcea au atras 69% din fondurile contractate, concentrând doar 46% din populația regiunii, în timp ce în regiunea Centru două (Alba și Sibiu) din cele șase județe concentrează 50% din fonduri și doar

32% din populația regiunii.

Comparând județele cu cea mai mare, respectiv cea mai mica pondere în totalul fondurilor contractate la nivel regional, se remarcă faptul că, deși regiunea Sud are în componență cel mai mare număr de județe (șapte), totuși înregistrează cele mai mari disparități intraregionale, județul Dâmbovița contractând de 12,6 ori mai multe fonduri comunitare prin POR decât județul Giurgiu și de 7,1 ori mai multe decât județul Ialomița, în condițiile în care raportul dintre populația județului Dâmbovița și populația celor două județe este în ambele cazuri de doar 1,8.

Concentrarea pe județe a fondurilor comunitare contractate		
	% din total fonduri comunitare contractate	% din total populație RO
primele 10 județe (IS, DJ, DB, HD, SV, NT, VS, MH, TR, BR)	40	25
22 județe (AB, AR, AG, BC, BH, BN, BT, CL, CJ, CT, GJ, HR, IF, MM, MS, OT, PH, SJ, SB, TM, TL, VL)	50	49
ultimele 10 județe (GR, IL, VR, CV, B, BV, SM, BZ, GL, CS)	10	26

De altfel, după cum arată și tabelul de mai sus, primele zece județe, după valoarea fondurilor comunitare contractate prin POR, concentrează 40% din totalul fondurilor și doar 25% din populația țării, în timp ce ultimele zece județe concentrează doar 10% din fonduri și 26% din populație.

Supracontractarea

Analizând contractele de finanțare semnate, contractele de finanțare semnate și apoi reziliate, economiile rezultate din implementarea proiectelor și autorizarea unor cheltuieli eligibile inferioare valoric celor prevăzute în contractul de finanțare, AM POR a considerat necesară **supracontractarea** la nivel de axă prioritară. Discuțiile au început în anul 2010, iar ACIS a reglementat, prin ordinul MFP 1825/2011, posibilitatea supracontractării în cadrul tuturor Programelor Operaționale.

Astfel, semnarea unor contracte de finanțare cu o valoare totală superioară valorii alocate va permite acoperirea acelor sume contractate inițial, dar rămase neutilizate.

Scopul acestei supracontractări este ca la sfârșitul perioadei de eligibilitate, volumul cheltuielilor eligibile realizate efectiv în cadrul contractelor de finanțare semnate la nivelul fiecărei axe prioritare a POR să aibă o valoare cât mai apropiată de valoarea alocată axei prioritare respective, conform Deciziei CE de aprobare a POR, cu scopul realizării unui grad de absorbție a fondurilor comunitare cât mai ridicat.

Contracte de lucrări și achiziție

Beneficiarii de finanțare POR, au atribuit, până la finele anului 2010, un număr de 216 contracte de lucrări în valoare totală de 693 milioane euro, la care se adaugă cele șase contracte de achiziție de echipamente aferente domeniului privind intervenția în situații de urgență, în valoare totală de 11,2 milioane euro.

Analiza acestor contracte de lucrări, respectiv achiziție, evidențiază o serie de particularități ale procesului de implementare a proiectelor finanțate din POR. În acest sens, s-au analizat diferențele apărute între valorile estimate în SEAP (Sistemul Electronic de Achiziții Publice) ale acestor contracte și valorile cu care acesta au fost atribuite în urma derulării procedurii de achiziție publică, precum și perioada de timp scursă între momentul semnării contractului de finanțare și momentul atribuirii contractului de lucrări/achiziție.

Valoarea estimată în SEAP și valoarea de atribuire

La nivel de program, în urma analizării contractelor de lucrări și achiziție încheiate de către beneficiarii POR, s-a constatat că **valoarea de atribuire a acestor contracte reprezintă în medie 70% din valoarea estimată inițial, la momentul publicării anunțului în SEAP.** Bineînțeles că la nivel de domenii apar unele variații comparativ cu media programului.

Astfel, pentru cele două contracte de lucrări atribuite pentru domeniul dezvoltare urbană, valoarea de atribuire a reprezentat 98,8% din valoarea estimată.

În schimb, pentru domeniul infrastructură rutieră, media de atribuire este de 67,3% din valoarea estimată la momentul publicării în sistemul electronic. La nivel de proiect aceasta variază de la 100% în cazul proiectului „Varianta de ocolire a Municipiului Brașov - faza I” , la doar 44,3% în cazul proiectului privind reabilitarea drumului județean 253 din județul Galați.

Pentru domeniul infrastructurii de sănătate, media este de 72,9%, dar variază de la 99,8% în cazul reabilitării ambulatoriului integrat al Spitalului Județean de Urgență Miercurea Ciuc, la doar 47,6% pentru ambulatoriul din cadrul Spitalului Municipal Rădăuți.

Deși media este relativ similară domeniului sănătate, respectiv 74,2%, în cazul domeniului asistență socială valorile la nivel de proiect variază de la 122,1% în cazul proiectului privind reabilitarea căminului pentru persoane vârstnice Dr. Carl Wolff din Sibiu, la doar 47% pentru proiectul de modernizare a complexelor de servicii sociale pentru copii din Jibou.

Trebuie precizat, în acest moment, că valorile atribuite care depășesc valorile estimate, pot fi suportate în limita a 10% din valoarea contractului de finanțare din

capitolul cheltuieli neprevăzute, în timp ce sumele care depășesc această limită de 10% sunt suportate de beneficiar, ele fiind încadrate în categoria cheltuielilor neeligibile, astfel încât nu pot beneficia de cofinanțare nerambursabilă.

Contracte de lucrări pe domenii majore de intervenție			
Domeniu major de intervenție	Număr contracte lucrări	Valoare atribuită comparativ valoare estimată în SEAP (%)	Durată perioadă semnare contract de finanțare - atribuire contract lucrări (zile)
Dezvoltare urbană	2	98,9	88
Infrastructură rutieră	104	67,3	224
Infrastructură de sănătate	16	72,9	196
Infrastructură socială	29	74,2	108
Echipele situații de urgență*	6	80,9	263
Infrastructură educațională	44	73,4	176
Patrimoniul cultural	15	85,5	210
Cazare și agrement	6	84,2	269
TOTAL POR	222	70,2	197

*- contracte de achiziție echipamente

Domeniul echipamentelor pentru intervenții în situații de urgență, este analizat din prisma contractelor de achiziție, datorită specificului acestui domeniu care constă în achiziția de echipamente. Astfel, întâlnim variații de la 100% din valoarea estimată, pentru un proiect din regiunea Nord Est, la 63,5% pentru un proiect din regiunea Centru, în timp ce media domeniului este de 81% din valoarea estimată.

Pentru infrastructura educațională, media înregistrată este de 73,4%, însă și pentru acest domeniu există situații de atribuire la valori mai mari decât cele estimate inițial, cum este cazul proiectului de reabilitarea a clădirii Colegiului Național Decebal din Deva, unde valoarea de atribuire a fost de 123,7% din cea estimată în SEAP. Totodată, limita minimă este atinsă de un proiect de reabilitare a școlii Ecaterina Teodoroiu din Brăila, cu doar 20,4% din valoarea estimată.

Ponderi medii ceva mai ridicate înregistrează contractele atribuite pentru proiecte din domeniul turismului, unde media este de 85,5% pentru proiectele de patrimoniu cultural și 84,2% pentru cele de cazare și agrement. Extremele înregistrate de proiectele din domeniul turismului sunt de 99,87% pentru proiectul de reabilitare a parcului balnear din stațiunea Amara, respectiv 44,5% în cazul unui imobil de patrimoniu din Municipiul Craiova.

Principala cauză pentru care ofertele depuse în cadrul licitațiilor au de regulă valori situate sub valorile estimate inițial în SEAP este faptul că cel mai important criteriu de selecție a ofertei finale este reprezentat de oferta economică, respectiv costul lucrării și doar în secundar se punctează soluția tehnică sau metodologia propusă

pentru realizarea lucrării respective, astfel încât cu cât oferta este mai mică, cu atât șansele de obținere a contractului respectiv sunt mai mari.

În altă ordine de idei, concluziile rezultate în urma analizării diferențelor constatate între valoarea de atribuire a contractatelor de lucrări și valoarea estimată inițial în SEAP pentru acestea, au stat, printre altele, la baza **deciziilor AMPOR privind supracontractarea**, cu scopul de a evita situațiile în care la finalul implementării proiectelor să rămână sume importante acordate prin contractul de finanțare, dar neutilizate în urma implementării contractelor de lucrări, cu posibile efecte negative asupra gradului final de absorbție a fondurilor comunitare.

De la semnarea contractului de finanțare la atribuirea contractului de lucrări

Perioada de timp medie, la nivel de program, scursă din momentul semnării contractului de finanțare și cel al atribuirii contractului de lucrări/achiziție este de 197,5 zile (sau șase luni și jumătate).

La nivel de domeniu, această perioadă medie variază de la 2,9 luni în cazul proiectelor de infrastructură rutieră, la 6,5 luni pentru infrastructura de sănătate și peste 9 luni pentru domeniul cazare și agrement turistic.

La nivel de proiect, situația este mult mai diversificată. Astfel, există și o serie de proiecte pentru care atribuirea contractelor de lucrări s-a realizat cu mult înainte de semnarea contractului de finanțare cu AMPOR, dar nu înainte de 1 ianuarie 2007 și numai în cazul proiectelor care nu intră sub incidența regulilor ajutorului de stat.

În această situație se află atât proiecte de infrastructură rutieră (Varianta de ocolire a Municipiului Brașov - Faza I, Modernizare sistem rutier pe DJ 200 în județul Ilfov, etc), cât și proiecte de infrastructură socială (Reabilitarea căminului pentru persoane varstnice din Constanța) sau proiecte de patrimoniu cultural (Restaurare și punere în valoare a Ansamblului Medieval al Fostei Mânăstiri Vărbila).

La polul opus, cele mai lungi perioade scurse din momentul semnării contractului de finanțare și până la atribuirea contractului de lucrări, s-au înregistrat exclusiv pentru contracte de finanțare semnate în anul 2008, la începutul implementării programului, iar perioada în aceste cazuri a variat de la 15 luni, la maxim 22 de luni, în cazul proiectului de reabilitare și modernizare a drumului interjudețean DJ 248 Iași-Vaslui.

Printre cele mai importante cauze care au generat aceste perioade lungi de timp necesare pentru atribuirea contractelor de lucrări, se regăsesc:

- **anularea procedurilor de licitație lansate** pentru atribuirea contractelor de lucrări, principala cauză fiind ne-respectării legislației în vigoare privind achizițiile publice;

- ✚ **contestarea rezultatelor evaluării ofertelor depuse, de către participanți care nu au avut câștig de cauză în urma respectivelor evaluări de oferte.**

Probleme în procesul de achiziții publice

Principalele probleme, identificate în desfășurarea procesului de achiziții publice și care pot afecta negativ gradul de absorbție a fondurilor comunitare, sunt:

- ✚ **Utilizarea duratei de execuție a lucrărilor ca factor de evaluare în procedura de achiziție publică de lucrări; câștigă oferte cu durate mici de execuție ce nu sunt realiste, fapt ce conduce la încheiere de acte adiționale de prelungire a duratei de execuție a contractului de lucrării**
- ✚ **Elaborarea unor documentații de atribuire cu informații tehnice incomplete-neactualizate ce nu sunt în totală concordanță cu situația de pe teren la data lansării procedurii de achiziție; emiterea de către constructor chiar de la începutul lucrărilor a unor note de comenzi suplimentare (NCS) sau note de renunțare (NR), precum și solicitarea încheierii unor acte adiționale la contractele de lucrări, inclusiv pentru prelungirea perioadei de execuție**
- ✚ **Neincluderea în documentația de atribuire a informațiilor referitoare la posibilitatea/obligativitatea vizitării locației proiectului de către potențialii ofertanți; ofertele financiare ale constructorilor nu sunt în totalitate realiste, fiind în general subestimate**
- ✚ **Neincluderea în contractele de servicii de proiectare a unor clauze referitoare la obligația proiectantului de a asigura asistența tehnică pe perioada contractului de lucrări și bugetarea acestei activități; pe parcursul derulării contractului de finanțare, beneficiarul atribuie serviciul de asistență tehnică unui alt proiectant acțiune ce poate duce la apariția divergențelor între proiectantul inițial și cel ce urmărește punerea în opera a proiectului tehnic**
- ✚ **Neincluderea în documentația de atribuire, în devizul general al lucrărilor a unei valori de 10% din valoarea lucrărilor pentru acoperirea lucrărilor diverse și neprevăzute; încheiere de contracte de lucrării ce nu au prevăzute și bugetate cheltuielile diverse și neprevăzute fapt ce determină solicitarea de încheiere de noi acte adiționale.**

În încercarea de a reduce efectele negative ale acestor probleme asupra gradului de absorbție a fondurilor comunitare alocate prin POR, AM POR a emis, în urma consultărilor avute cu ACIS, ACP, Autoritatea de Audit, ANRMAP și UCVAP, o instrucțiune, prin care se stabilesc următoarele:

- ✚ pentru încheierea actelor adiționale la contractele de lucrări semnate, se va realiza o analiză a nevoilor reale de execuție de lucrări suplimentare, cauzele

acare au generat aceste nevoi, precum și o temeinică fundamentarea a necesității și oportunității încheierii acestora;

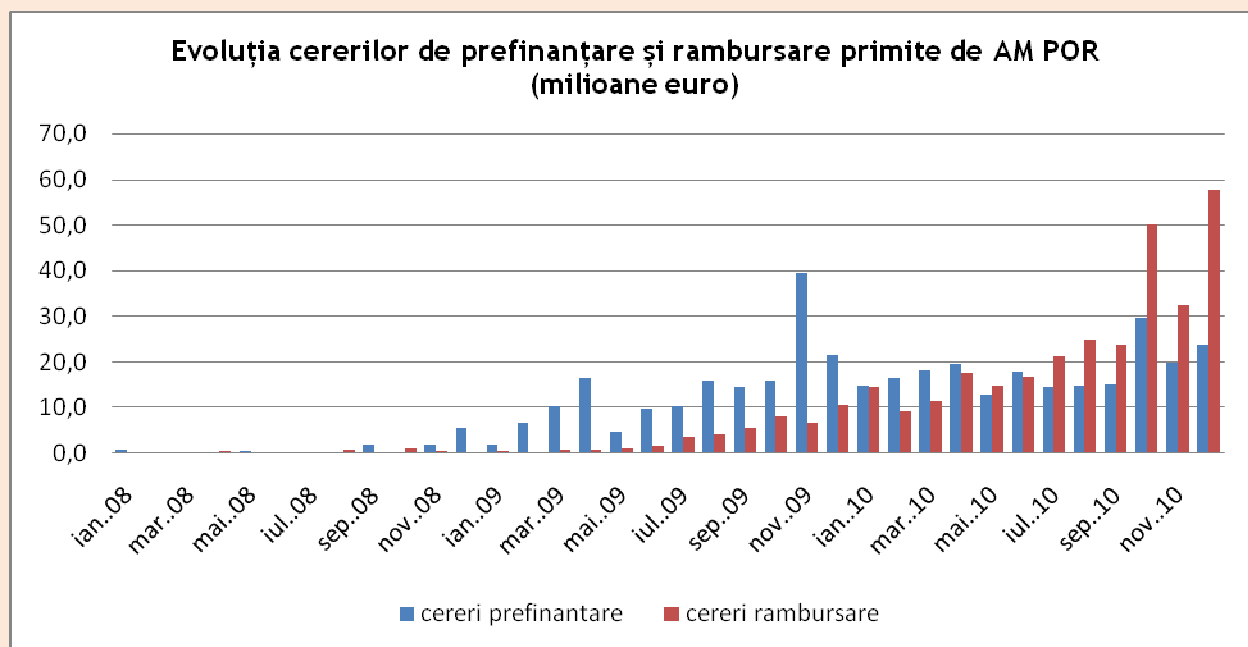
- ✚ cheltuielile diverse și neprevăzute reprezintă cheltuieli eligibile în limita a 10% din valoarea contractelor de lucrări, indiferent dacă au fost incluse în devizul general al contractului de lucrări sau sunt cuprinse în acte adiționale la contractele de lucrări sau contracte suplimentare de lucrări;
- ✚ documentele necesare pentru decontarea cheltuielilor diverse și neprevăzute sunt: dispoziția de șantier privind modificarea listelor de cantități, aprobarea proiectantului și a beneficiarului, listele de cantități aferente și actul adițional la contractul de lucrări însoțit de dosarul achiziției;
- ✚ pentru calculul procentului de majorare a valorii contractului de lucrări, valoarea lucrărilor suplimentare se va raporta la valoarea contractului inițial, fără a fi luată în seamă valoarea notelor de renunțare;
- ✚ în condițiile în care în bugetul contractului de finanțare nu au fost prevăzute sume sau sunt sume mai mici de 10% din valoarea contractului de lucrări, beneficiarul poate solicita prin act adițional la contractul de finanțare transferarea de pe alte linii bugetare;
- ✚ reducerea valorii contractelor de finanțare, după rambursarea de către AMPOR a minim 40% din valoarea contractului de lucrări; AMPOR va considera disponibile sumele rezultate ca diferență între valoarea estimată a contractelor de lucrări din bugetul contractului de finanțare și valoarea totală a contractului de lucrări adjucecat plus 10% din valoarea acestuia.

Cereri de prefinanțare și rambursare

Până la data de 31 decembrie 2010, AM POR a primit circa 2.000 de cereri de prefinanțare și de rambursare de la beneficiarii cu care a semnat contracte de finanțare din POR, suma solicitată prin acestea fiind de circa 740 milioane euro.

Analizând evoluția anuală a acestora în perioada de implementare efectivă a programului, respectiv 2008-2010, se pot evidenția două aspecte relevante care reflectă tendințele implementării POR.

Primul aspect se referă la **evoluția anuală a sumelor solicitate** prin cererile de prefinanțare și rambursare. Astfel, dacă în anul 2008 valoarea solicitată AMPOR prin aceste cereri a depășit ușor valoarea de 14 milioane euro, în anul 2009 această valoare a urcat la circa 212 milioane euro, pentru ca în anul 2010 valoarea cererilor de prefinanțare și rambursare primite de AMPOR să depășească 512 milioane euro, reprezentând o creștere de circa 240% comparativ cu anul 2009.

Cel de-al doilea aspect se referă la faptul că dacă până la jumătatea anului 2010 (iulie 2010) valoarea cererilor de prefinanțare primite de AMPOR depășea valoarea cererilor de rambursare, începând cu a doua jumătate a anului 2010 s-a constatat o inversare a acestei situații, ajungându-se ca în luna decembrie 2010 valoarea cererilor de rambursare să reprezinte dublul valorii cererilor de prefinanțare.

Această evoluție poate fi explicată prin începerea implementării efective, începând cu anul 2010, a proiectelor de infrastructură pentru care s-au semnat contractele de finanțare în cursul anului 2008 dar mai ales în anul 2009.

Altă analiză relevantă pentru evidențierea ritmului de implementare a programului, o reprezintă **durata medie de procesare** a cererilor de prefinanțare și mai ales a celor de rambursare.

În acest sens, analizând toate cererile de prefinanțare și de rambursare primite și procesate de AMPOR, până la data de 31 decembrie 2010, s-a obținut o durată medie de procesare de 15,5 zile. Analizate prin prisma evoluției anuale, se constată o scădere constantă a duratei medii de procesare, de la 18,1 zile în anul 2008, la 15,4 zile în anul 2010.

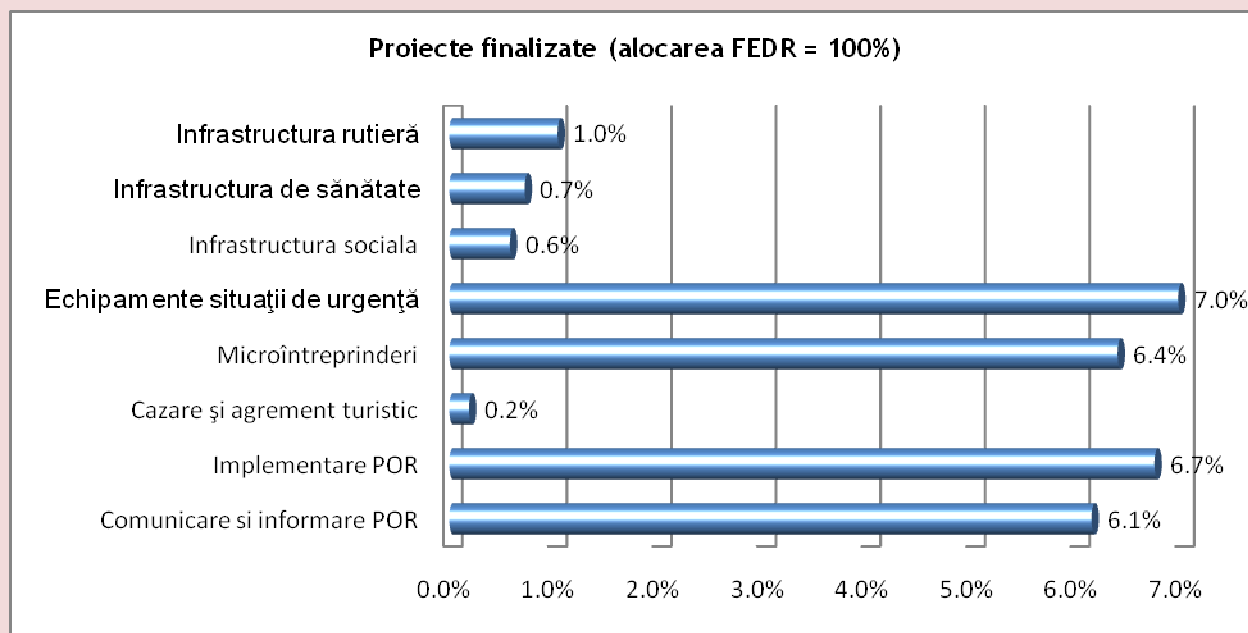
Durata medie de procesare a cererilor de prefinanțare și rambursare (zile lucrătoare)				
	2008-2010	2008	2009	2010
total	15,5	18,1	15,5	15,4
prefinanțare	8,7	6,4	8,7	8,8
rambursare	19,0	23,2	19,3	18,7

Analizând separat durata medie de procesare a cererilor de prefinanțare și a cererilor de rambursare, se constată evoluții opuse. Astfel, dacă durata medie de procesare a cererilor de prefinanțare a înregistrat o ușoară creștere de la 6,4 zile în 2008 la 8,8 zile în anul 2010, în cazul cererilor de rambursare evoluția a fost total opusă, înregistrându-se o scădere a duratei medii de procesare de la 23,2 zile în anul 2008 la doar 18,7 zile în anul 2010.

În concluzie, se poate constata că pe măsură ce proiectele de infrastructură pentru care s-au semnat contracte de finanțare prin POR, trec la faza de implementare efectivă a proiectelor, **atât numărul cât și valoarea cererilor de rambursare primite și procesate de AMPOR cresc constat în volum**, contribuind direct la creșterea gradului de absorbție a fondurilor comunitare alocate POR. De asemenea, în ciuda creșterii constante a numărului cererilor de prefinanțare și de rambursare, se constată **o reducere continuă a duratei medii de procesare** a acestora la nivel de program.

Proiecte finalizate

De la lansarea programului la jumătatea anului 2007 și până la sfârșitul anului 2010, s-au finalizat 225 de proiecte co-finanțate din POR. Valoarea totală a cheltuielilor eligibile a acestor proiecte a fost de 45,9 milioane euro, din care contribuția comunitară (FEDR) a fost de 35,1 milioane euro (reprezentând 0,9% din alocarea FEDR a POR).

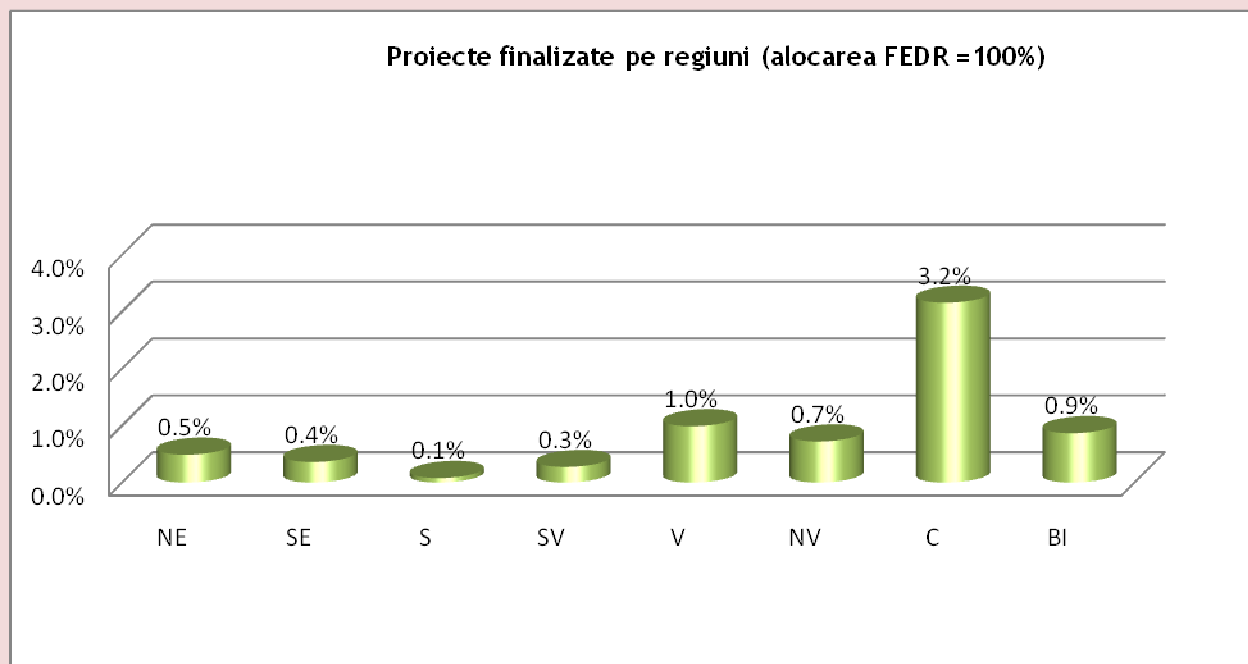
Comparând valorile eligibile prevazute în contractele de finanțare cu valorile cheltuielilor eligibile realizate la finalul implementării proiectelor se constată că, la nivel de program, s-a realizat o economie medie de 18,3% din valoarea eligibilă prevăzută inițial în contractul de finanțare.

Privită la nivel de domenii majore, situația proiectelor finalizate evidențiază un avans al domeniilor care presupun achiziții de echipamente sau alte tipuri de activități realizabile în perioade de timp relativ scurte (echipamente pentru situații de urgență, microîntreprinderi, asistență tehnică), comparativ cu domeniile care presupun lucrări de construcții sau activități de mai lungă durată (infrastructură rutieră, infrastructură de sănătate, infrastructură socială, cazare și agrement turistic).

În același timp, la nivel regional, se remarcă regiunea Centru, unde gradul mai mare de fonduri comunitare atrase prin proiectele finalizate se datorează încheierii în această regiune a primelor două proiecte, după valoarea FEDR eligibilă, respectiv „Achiziționare echipamente specifice pentru îmbunătățirea capacității și calității sistemului de intervenție în situații de urgență și pentru acordarea asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat, în Regiunea 7 Centru” (5,9 milioane euro) și „Varianta de ocrotire a municipiului Brașov - faza 1” (4,1 milioane

euro).

Această situație se menține și pentru următoarele regiuni și proiecte, astfel a doua regiune este Vest, datorită celui de-al treilea proiect finalizat, ca valoare eligibilă FEDR, respectiv „Centura Sud Ineu” (2,07 milioane euro), a treia regiune este București-Ilfov, datorită proiectului „Modernizare sistem rutier pe DJ 100, tronson VI, Branesti - limita de judet Calarasi” (1,15 milioane euro), în timp ce a patra regiune este Nord Vest, datorită finalizării proiectului „Reabilitare și modernizare corp policlinica ambulatoriu la spitalul clinic municipal dr.Gavril Curteanu - corp B, Oradea” (0,58 milioane euro).

Infrastructura rutieră

Prin cele patru proiecte finalizate până la 31 decembrie 2010 s-au construit și reabilitat 19,93 km de infrastructură rutieră.

Dintre acestea, 10,53 km reprezintă drumuri de centură nou construite prin finalizarea a două proiecte în regiunile Vest și Centru, respectiv „Centura Sud Ineu” (valoare totală eligibilă de 2,4 milioane euro) și „Varianta de ocolire a municipiului Brasov - faza 1” (4,7 milioane euro). Deși cele două drumuri au lungimi relativ mici, importanța lor decurge din fluidizarea traficului rutier pe drumurile naționale din zona celor două orașe, în paralel cu reducerea traficului de tranzit din centrul celor două orașe.

Ceialți 9,4 km reprezintă drumuri județene reabilitate prin finalizarea a două proiecte în județul Ilfov, respectiv „Modernizare sistem rutier pe DJ 100, tronson VI, Branesti - limita de judet Calarasi” (valoare totală eligibilă de 1,3 milioane euro) și

„Modernizare sistem rutier pe DJ 301B, DN3 - Manastirea Pasarea - Cozieni” (0,64 milioane euro). Importanța celor două proiecte rezidă din includerea lor într-un program mai amplu de îmbunătățire a legăturilor rutiere dintre județul Ilfov și Municipiul București cu județele înconjurătoare, care să faciliteze fluxurile de mărfuri și forță de muncă între acestea.

Infrastructură de sănătate

Până la 31 decembrie 2010 s-au finalizat două proiecte de reabilitare și modernizare a ambulatoriilor, pentru care valoarea totală eligibilă a fost de 1,25 milioane euro.

Primul dintre acestea a fost implementat în localitatea Moinești, județul Bacău, din regiunea Nord Est. Prin acest proiect s-a modernizat ambulatoriul integrat al Spitalului Municipal de Urgență din orașul Moinești, unitate care asigură asistență medicală de specialitate pentru circa 75.000 de locuitori din orașul Moinești și comunele înconjurătoare. De asemenea, au fost achiziționate echipamente noi, în condițiile în care cele vechi erau uzate fizic și moral, multe aflându-se în funcțiune încă de la deschiderea spitalului, din anul 1975.

Cel de-al doilea proiect a constat în reabilitarea și dotarea corpului Policlinica Ambulatoriu al Spitalului Clinic Municipal Gavril Curteanu din Municipiul Oradea (Regiunea Nord Vest) și a avut o valoare totală eligibilă de 682 mii euro. Acest proiect face parte din strategia județului Bihor de modernizare a serviciilor de sănătate, iar de implementarea acestui proiect beneficiază circa 50.000 de locuitori ai Municipiului Oradea și ai comunelor din imediata apropiere a acestuia.

Rezultate obținute prin proiectele finalizate

Infrastructura rutieră	Echipamente situații de urgență
10,5 km centură construită 9,4 km drum județean reabilitat 7,86 milioane euro fonduri UE atrase	40 unități mobile echipate ≈ 2,5 milioane persoane deservite 5,9 milioane euro fonduri UE atrase
Infrastructura de sănătate	Microîntreprinderi
2 ambulatorii reabilitate și dotate ≈ 125.000 persoane deservite 1,06 milioane euro fonduri UE atrase	197 microîntreprinderi sprijinite 888 locuri de muncă create 12,8 milioane euro fonduri UE atrase
Infrastructura socială	Agrement turistic
2 cămine persoane vârstnice reabilitate ≈ 360 persoane asistate 491 mii euro fonduri UE atrase	320 m pârtie schi realizată 12 locuri de muncă create 438 mii euro fonduri UE atrase

Infrastructura socială

În domeniul infrastructurii sociale, s-au finalizat două proiecte a căror valoare eligibilă totală a fost de circa 578 mii euro, ambele proiecte vizând reabilitarea unor cămine pentru persoane vârstnice.

Proiectul finalizat de primăria Municipiului Constanța face parte dintr-o componentă socială mai amplă, demarată de Consiliul Local Constanța, care urmărește reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și de servicii sociale, din Municipiul Constanța. De reabilitarea căminului pentru persoane vârstnice Constanța beneficiază cele 250 de persoane vârstnice asistate în această unitate.

Reducerea consumului de energie, eficientizarea consumului de energie prin utilizarea resurselor regenerabile și diminuarea poluării fonice au fost obiectivele specifice ale proiectului finalizat de Asociația “Dr. Carl Wolff” a Bisericii Evanghelice C.A. din România în orașul Sibiu (regiunea Centru). De lucrările de reabilitare termică și panourile solare instalate la acest cămin pentru persoane vârstnice vor beneficia cele 106 persoane asistate, la care se adaugă alte 14 persoane vârstnice care vor ocupa locurile create în acest cămin în urma reabilitării clădirii.

Echipe pentru situații de urgență

Acestui domeniu îi aparține proiectul finalizat cu cea mai mare valoare eligibilă, de altfel singurul proiect finalizat pe acest domeniu. Este vorba de proiectul „Achiziționare echipamente specifice pentru îmbunătățirea capacității și calității sistemului de intervenție în situații de urgență și pentru acordarea asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat, în Regiunea 7 Centru” cu o valoare eligibilă totală de 6,94 milioane euro. Prin acest proiect s-au achiziționat 40 de unități mobile de intervenție în situații de urgență, amplasate în 24 de locații strategice din regiunea Centru, de serviciile cărora vor beneficia cele peste 2,5 milioane de persoane care locuiesc în cele șase județe ale regiunii Centru.

Microîntreprinderi

În acest domeniu, până la data de 31 decembrie 2010, s-au finalizat 197 de proiecte cu o valoare eligibilă totală de 12,8 milioane euro. În urma finalizării acestor proiecte s-au creat 888 de noi locuri de muncă din care 398 au fost ocupate de femei, iar 490 de bărbați.

Analizate prin prisma codurilor CAEN, cele mai multe proiecte finalizate s-au încadrat în secțiunile Sănătate și asistență socială (Secțiunea Q), Construcții (F) și Industria prelucrătoare (C). De altfel, aceste trei secțiuni au concentrat 66% din numărul de proiecte finalizate, 75% din valoarea FEDR plătită și 70% din numărul total de locuri de muncă create.

La nivel regional, se evidențiază patru regiuni, respectiv Nord Vest, Centru, București-

Ilfov și Nord Est, care împreună însumează 67% din numărul de proiecte, 63% din valoarea FEDR plătit și 69% din total locuri de muncă create.

Sprijinirea microîntreprinderilor - proiecte finalizate					
Regiunea	Proiecte - nr	FEDR plătit - mil euro	Locuri de muncă - total	Locuri de muncă - femei	Locuri de muncă - bărbați
Nord Est	29	1,96	110	46	64
Sud Est	20	1,37	96	33	63
Sud	8	0,40	26	8	18
Sud Vest	17	1,38	74	46	28
Vest	21	1,63	82	46	36
Nord Vest	43	2,59	226	94	132
Centru	42	2,38	163	66	97
București-Ilfov	17	1,08	111	59	52
TOTAL	197	12,79	888	398	490

De asemenea, se remarcă o specializare a unor regiuni, în sensul în care peste 35% dintre proiectele finalizate aparțin unei singure secțiuni CAEN, cum este cazul secțiunii Sănătate și asistență socială în regiunile Sud Vest și Vest, Construcții în regiunea Nord Est și Industria prelucrătoare în regiunea Vest. De cealaltă parte, în regiunile București-Ilfov, Nord Vest, Sud Est, Sud și Centru nici o secțiune CAEN nu concentrează mai mult de 30% din proiectele finalizate, fiind caracterizate de o distribuție mai echilibrată a proiectelor pe secțiuni CAEN.

Agrement turistic

Proiectul „Parc montan de iarna Dealu Negru” este primul proiect de agrement turistic finanțat din POR și finalizat, contribuind astfel atât la unul din obiectivele specifice ale programului de diversificare a activităților turistice din România, cât și la acoperirea unei nevoi locale și regionale de dezvoltare și diversificare a turismului în orașul Vatra Dornei și regiunea Nord Est.

Prin acest proiect, cu o valoare eligibilă de 626 mii euro, s-a amenajat o pârtie de schi în lungime de 320 m, inclusiv infrastructura aferentă, creându-se și 12 locuri de muncă, estimându-se că de această pârtie vor beneficia circa 12.000 de schiori per sezon.

Asistență tehnică

De la aprobarea programului și până la 31 decembrie 2010 s-au finalizat 18 proiecte de asistență tehnică finanțate din POR, cu o valoare eligibilă cumulată de 8,7 milioane euro. Prin aceste proiecte s-a sprijinit implementarea POR și a măsurilor de informare și publicitate ale programului, atât la nivelul AM POR, cât și la nivelul organismelor intermediare.

Contribuția la Agenda Lisabona

Aplicând prevederile articolului 9(3) din Regulamentul (CE) 1083/2006 celor 1.086 de contracte de finanțare încheiate până la 31 decembrie 2010, se constată o contribuție a POR la obiectivele Strategiei Lisabona de 6,8%, în creștere de la doar 4 % la finalul anului 2009, ca urmare a creșterii numărului de contracte de finanțare pentru sprijinirea microîntreprinderilor, încheiate în cursul anului 2010.

Regiunile - actori ai schimbării economice

În anul 2010, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional, a continuat să participe în rețelele urbane tematice finanțate din Programul URBACT II, alături de circa 30 de orașe din toate regiunile țării.

Implementarea inițiativei „Regiuni - actori ai schimbării economice” prin Programul URBACT II are ca scop diseminarea exemplelor de bune practici în domeniul modernizării economice și finanțarea din programele operaționale a proiectelor elaborate în cadrul acestor rețele urbane.

Pe parcursul anului 2010, s-au înregistrat o serie de progrese importante în cea ce privește elaborarea, de către orașele participante, a planurilor de acțiune la nivel local, precum și în direcția implementării din fonduri europene, prin programele operaționale relevante, a proiectelor care fac parte din aceste planuri.

De altfel, opt orașe din România participă în șapte dintre rețelele Urbact care beneficiază de Fast Track Labels, respectiv: Building Healthy Communities (Bacău și Baia Mare), MILE (Timișoara), URBAMECO (Constanța), RegGov (Satu Mare), InterGROW (Mediaș), UNIC (Cluj Napoca) și HERO (Sighișoara).

2.2. INFORMAȚII DESPRE CONCORDANȚA CU LEGISLAȚIA COMUNITARĂ

Evaluarea conformității sistemului de management și control al POR

Pe parcursul anului 2010, Autoritatea de Audit a realizat trei misiuni de audit, dintre care două au fost misiuni de sistem și una de operațiuni.

Misiuni de audit

✚ În cadrul misiunii de audit de sistem, desfășurată de Autoritatea de Audit în perioada **14 septembrie 2009 - 3 februarie 2010**, entitățile audiate au fost AM POR și cele nouă organisme intermediare ale POR (din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului), precum și Autoritatea de Certificare și Plată (Ministerul Finanțelor Publice).

Obiectivul general al acestui audit de sistem a fost obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al Programului Operațional Regional, a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că, în cazul apariției acestora, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea acestora.

În urma acestei misiuni, concluziile raportului de audit au fost, că sistemul de management și control instituit pentru Programul Operațional Regional este instituit conform cerințelor articolelor de la 58 la 62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 și ale Părții a III-a din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 și **sistemul funcționează parțial, dar sunt necesare îmbunătățiri substanțiale**. În vederea remedierii deficiențelor constatate, Autoritatea de Audit a formulat recomandări atât pentru AM POR, cât și pentru Organismele Intermediare și Autoritatea de Certificare și Plată.

✚ Autoritatea de Audit a realizat în perioada **06 septembrie - 01 octombrie 2010** o misiune de follow-up la raportul de audit de sistem, având ca **obiectiv general** obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al Programului Operațional Regional, a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și că, în cazul apariției acestora, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea acestora.

Din activitatea de audit desfășurată, au rezultat deficiențe pentru remedierea cărora au fost formulate recomandări care să conducă la îmbunătățirea funcționării sistemului de management și control.

Concluzia acestei misiuni de follow-up la raportul de audit de sistem a fost că sistemul de management și control instituit pentru Programul Operațional Regional este instituit conform cerințelor articolelor de la 58 la 62 din Regulamentul Consiliului (CE) nr. 1083/2006 și ale Părții a III-a din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1828/2006 și **sistemul funcționează, dar sunt necesare anumite îmbunătățiri**.

✚ În perioada **15 februarie - 07 mai 2010**, Autoritatea de Audit a realizat o misiune de audit de operațiuni, având ca **obiectiv general** obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control instituit pentru programul operațional funcționează și că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte, iar tranzacțiile care au stat la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare.

Concluzia raportului de audit de operațiuni a fost că suma certificată și declarată CE în perioada 01.01.2009 - 31.12.2009, este formată din cheltuieli legale, reale, eligibile și corect înregistrate în evidențele contabile.

Concurența și Ajutorul de Stat

În cursul anului 2010 AM POR a modificat următoarele scheme:

- A. Schema de ajutor de stat pentru dezvoltare regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor** prin Ordinul 2044 din 2 septembrie 2010 pentru modificarea art. 11 pct. 4 din anexa la Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 287/2008 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru dezvoltare regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor din cadrul Programului operațional regional 2007 - 2013 precum și prin Ordinul Nr. 1.878 din 20 iulie 2010 pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 287/2008 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru dezvoltare regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, în conformitate cu Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. L214/09.08.2008.

Principalele modificări efectuate vizează, modificarea unor criterii de eligibilitate, majorarea numărului estimat al beneficiarilor, introducerea posibilității de acordare a prefinanțării. Perioada de valabilitate a schemei de ajutor de stat a fost prelungită până la data de 31 decembrie 2013. Valoarea maximă estimată a ajutorului de stat care va fi acordat în cadrul prezentei scheme, pe întreaga durată de aplicare a acesteia, este de 552,33 milioane euro, din care 443,52 milioane euro din Fondul European pentru Dezvoltare Regională și 108,81 milioane euro de la bugetul de stat.

- B. Schemă de ajutor de stat pentru dezvoltare regională prin sprijinirea investițiilor în turism** respectiv, ANEXA I Informații comunicate de statele membre privind ajutorul de stat acordat în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1628/2006 al Comisiei din 24 octombrie 2006 de aplicare a articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutorul regional național pentru investiții.

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional (POR) a modificat această schemă, cu consultarea Consiliului Concurenței, prin Ordinul Nr. 2043 din 2 septembrie 2010 pentru modificarea art. 12 lit. h) din anexa la Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 261/2008 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin sprijinirea investițiilor în turism din cadrul Programului operațional regional 2007 - 2013, în conformitate cu Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE, publicat în Jurnalul Oficial al UE nr. L214/09.08.2008.

Principalele modificări efectuate vizează restrângerea ariei activităților eligibile, modificarea unor criterii de eligibilitate, majorarea numărului estimat al beneficiarilor și introducerea posibilității de acordare a prefinanțării. Perioada de valabilitate a schemei de ajutor de stat a fost prelungită până la data de 31 decembrie 2013. Bugetul actual este de 252,97 milioane euro, din care 231,01 milioane euro din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și 21,96 milioane euro de la bugetul de stat, numărul estimat al beneficiarilor fiind de 250.

C. Schema de ajutor de minimis pentru sprijinirea microîntreprinderilor elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr.1998/2006 al Comisiei Europene din 15 decembrie 2006, privind aplicarea dispozițiilor articolelor 87 și 88 din Tratatul de Instituire a Comunităților Europene, referitor la ajutoarele de minimis. Menționăm că Ordinul nr. 413/08.04.2008 privind schema menționată mai sus a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr.315/22.IV.2008.

Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional a elaborat, cu consultarea Consiliului Concurenței (adresa nr.33880 din 20.05.2010), ordinul pentru modificarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea microîntreprinderilor în cadrul axei prioritare 4 „Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local” din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 pentru Domeniul Major de Intervenție 4.3 „Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”, în conformitate cu „Regulamentul Comisiei Europene nr.1998/2006 din 15 decembrie 2006, privind aplicarea dispozițiilor articolelor 87 și 88 din Tratatul de Instituire a Comunităților Europene, referitor la ajutoarele de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 379/28.12.2006”.

AMPOR a primit o solicitare din partea SC MOBINVEST (adresa 321/27.04.2010) pentru a modifica criteriul de eligibilitate cu privire la profitul obținut din exploatare pentru beneficiarii Domeniului Major de Intervenție 4.3 „Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”. Principalele motive invocate se referă la conjunctura economică din anul 2009, care a afectat grav mediul antreprenorial din România și situația în care o microîntreprindere are profit din exploatare negativ dar profit net înregistrat în anul fiscal anterior pozitiv. În urma analizării acestei propuneri AMPOR a propus Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CMPOR) modificarea criteriului de eligibilitate.

CMPOR a aprobat prin hotărârea nr.54/20.05.2010 modificarea criteriului de eligibilitate “solicitantul a desfășurat activitate economică pe o perioadă de cel puțin un an fiscal și a obținut profit din exploatare din activitatea desfășurată în ultimul an fiscal înainte de data depunerii cererii de finanțare”, după cum urmează: “solicitantul a desfășurat activitate economică pe o perioadă de cel puțin un an fiscal și a obținut profit sau profit din exploatare din activitatea desfășurată în ultimul an fiscal înainte de data depunerii cererii de finanțare”.

De asemenea, Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional 2007-2013, a aprobat prin hotărârea nr.55/20.05.2010 ca, cheltuielile eligibile aferente proiectelor de investiție să fie rambursate în proporție de 100% din fonduri publice.

De asemenea Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional a elaborat, cu consultarea Consiliului Concurenței (adresa nr.54113 din 12.08.2010), ordinul pentru modificarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea microîntreprinderilor în cadrul axei prioritare 4 „Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local” din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 pentru Domeniul Major de Intervenție 4.3 „Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”, în conformitate cu „Regulamentul Comisiei Europene nr.1998/2006 din 15 decembrie 2006, privind aplicarea dispozițiilor articolelor 87 și 88 din Tratatul de Instituire a Comunităților Europene, referitor la ajutoarele de minimis, publicat în Jurnalul Oficial al UE L 379/28.12.2006”.

Având în vedere modificările introduse de prevederile “Ordonanței de urgență nr. 58/2010 din 26 iunie 2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și alte măsuri financiar-fiscale”, privind creșterea taxei pe valoare adăugată de la 19% la 24% a fost necesară modificarea limitei maxime a valorii totale a proiectelor prevăzută pentru Domeniul Major de Intervenție 4.3 „Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”.

Achiziții publice

Pe parcursul anului 2010 a fost emis un singur act normativ având ca obiect măsuri de îmbunătățire a legislației privind achizițiile publice, respectiv OUG nr.34 din 2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, respectiv OUG nr. 76/2010.

OUG nr. 76/2010 privind modificarea și completarea OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, vizează adoptarea unor măsuri urgente pentru perfecționarea și flexibilizarea sistemului achizițiilor publice, pentru evitarea diminuării gradului de cheltuire a fondurilor publice alocate, inclusiv a fondurilor comunitare. Principalele modificări aduse de OUG nr. 76/2010 au vizat:

- scurtarea duratei termenelor procedurii de contestare, având în vedere că procedurile de atribuire a contractelor de achiziție publică sunt îngreunate de utilizarea abuzivă a căilor de atac, respectiv a contestațiilor, precum și de existența prevederilor legale potrivit cărora autoritatea contractantă nu are posibilitatea de a încheia contractul dacă decizia Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor sau hotărârea primei instanțe de judecată a fost atacată, afectând procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică;
- sancționarea operatorilor economici, în vederea diminuării numărului foarte mare de contestații care îngreunează procesul de atribuire a contractelor de achiziție publică, vizați fiind acei operatori economici care, constatând că nu au șanse de câștig, tergiversează aplicarea procedurii de achiziții publice;

Egalitatea de șanse

Pentru asigurarea respectării principiului egalității de șanse, fiecare proiect care solicită finanțare din POR trebuie să completeze o cerere de finanțare în cadrul căreia se regăsește o secțiune specială dedicată egalității de șanse.

În cadrul acestei secțiuni solicitantul de finanțare trebuie să detalieze modul în care principiul privind egalitatea de șanse (nediscriminare pe criterii de rasă, sex, religie, dizabilități, vârstă) a fost considerat în elaborarea proiectului și va fi respectat în implementarea proiectului, fie în activitățile proiectului, fie în managementul proiectului, fie în identificarea grupurilor țintă / beneficiarilor, menționând orice componentă specifică care arată acest lucru. Se va preciza, de asemenea, modul în care solicitantul, va urmări respectarea principiului privind egalitatea de șanse în cazul atribuirii și derulării contractelor de lucrări și servicii, care vor fi încheiate pe durata implementării proiectului, în vederea atingerii obiectivelor acestuia.

Ulterior, în etapa evaluării tehnice și financiare, cererile de finanțare sunt evaluate de către experți independenți, iar pentru secțiunea privind respectarea principiului egalității de șanse, cererea de finanțare primește de la 0 la 6 puncte, în funcție de modul în care proiectul respectiv contribuie sau nu la respectarea principiului egalității de șanse.

Analizând punctajele primite, pentru secțiunea privind respectarea principiului egalității de șanse, de către cererile de finanțare pentru care AM POR a semnat contracte de finanțare, se constată că peste 90% dintre acestea au primit un punctaj cuprins între 3-6.

Conform grilei de evaluare, acest punctaj se acordă cererilor de finanțare pentru care solicitantul dovedește că are o politică a nediscriminării pe care o implementează în cadrul proiectului propus, fiind prevăzute mecanisme de asigurare a egalității de șanse și în cadrul contractelor de achiziții de bunuri/servicii ce vor fi încheiate în vederea implementării proiectului. De asemenea, pentru a primi acest punctaj,

solicitantul trebuie să identifice potențialele aspecte legate de discriminare în contextul proiectului și să implementeze mecanisme de rezolvare a lor. În plus, proiectul trebuie să prevadă crearea de facilități sau adaptarea infrastructurii modernizate / realizate pentru accesul persoanelor cu dizabilități.

Trebuie menționat că din totalul cererilor de finanțare analizate prin prisma punctajului primit la secțiunea privind egalitatea de șanse, circa 13% au primit punctajul maxim de 6 puncte, ceea ce înseamnă că acestea au îndeplinit în totalitate cerințele enunțate în grila de evaluare și prezentate mai sus.

În final, restul de mai puțin de 10% din cererile de finanțare pentru care AM POR a semnat contracte de finanțare, au primit un punctaj cuprins între 1-3, care conform grilei de evaluare se acordă pentru proiectele care respectă cerințele legale minime în domeniul respectării principiului egalității de șanse.

Dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă la nivel de program

Ca urmare a modificării programului în anul 2010 și în conformitate cu prevederile HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, în calitate de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional 2007-2013, a derulat etapa de încadrare pentru modificarea Programului Operațional Regional 2007-2013.

Inițierea procesului de elaborare și declanșare a procedurii de evaluare de mediu a fost anunțată în mass-media, iar documentul a fost publicat pentru consultare pe site-ul <http://www.inforegio.ro/>, pagina de internet a programului, cunoscută tuturor factorilor interesați în implementarea POR. După expirarea termenului legal de consultare, nu au fost depuse comentarii și propuneri din partea publicului privind modificările propuse pentru POR și eventualele efecte ale acestora asupra mediului și stării de sănătate a populației.

În urma derulării etapei de încadrare, autoritatea competentă pentru protecția mediului a concluzionat, prin Decizia 83003/21.12.2010 privind modificarea Programului Operațional Regional 2007-2013, că nu există un impact semnificativ advers asupra mediului și asupra stării de sănătate a populației și, prin urmare, nu este necesară derularea unei evaluări de mediu.

Ulterior, conform art. 12 din HG 1076/2004, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, în calitate de titular de program, a adus la cunoștința publicului decizia motivată a etapei de încadrare prin publicarea acesteia în mass-media, într-un cotidian de acoperire națională.

Aranjamente privind monitorizarea efectelor asupra mediului

În contextul acțiunilor de îmbunătățire a instrumentelor care sprijină observarea și analizarea progresului și efectelor programelor operaționale și Cadrului Strategic Național de Referință, Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) a inițiat proiectul „Îmbunătățirea sistemului de indicatori utilizați în monitorizare și evaluare”, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Asistență Tehnică 2007-2013.

O componentă a acestui proiect a reprezentat-o analizarea situației curente și pregătirea de linii orientative cu scopul de a furniza o metodologie de organizare a monitorizării efectelor asupra mediului ale programelor operaționale.

Recomandările generale pentru organizarea sistemului de monitorizare a efectelor asupra mediului identificate și indicate în raport vizează următoarele:

1) Desemnarea unui membru din cadrul Departamentului de Monitorizare a Programului ca expert de mediu, responsabil de aspectele legate de monitorizarea și evaluarea de mediu. Această persoană trebuie să aibă următoarele sarcini:

- stabilirea și definirea indicatorilor de mediu, stabilirea metodelor de colectare a datelor și procesare a acestora;
- inițierea discuțiilor și a procesului de luare a deciziilor privind revizuirea listei indicatorilor de mediu atunci când, în practică, se observă că unii dintre aceștia sunt mai puțin relevanți sau datele nu pot fi colectate;
- coordonarea punerii în aplicare a monitorizării și evaluării efectelor asupra mediului la "nivel operațional" - includerea aspectelor de mediu în pachetul cererii de finanțare și pregătirea liniilor orientative necesare pentru solicitanți și evaluatorii de proiecte;
- primirea, verificarea și introducerea datelor privind indicatorii de mediu în SMIS (în cazul în care datele sunt introduse de către OI/Beneficiar, expertul de mediu ar trebui să verifice exactitatea datelor și a procesului de introducere);
- interpretarea datelor și evaluarea impactului programului asupra mediului. În cazul în care acest proces are loc cu sprijin extern, expertul de mediu pregătește caietul de sarcini și coordonează procesul de achiziție publică și de implementare;
- pregătirea/coordonarea pregătirii Raportului Anual de Mediu și comunicarea informațiilor privind efectele PO asupra mediului către toți factorii interesați și public.

2) În cererile de propuneri de proiecte se vor solicita informații cu privire la monitorizarea efectelor asupra mediului (în perioada de execuție și de operare a investiției) prin intermediul ghidurilor solicitantului, cererii de finanțare și a rapoartelor de progres. În același timp, solicitanții și evaluatorii de proiecte vor fi instruiți în modalitatea de lucru atunci când aplică/evaluatează/selectează/raportează.

3) Legătura dintre Autoritățile de Management și Ministerul Mediului și Agenția Națională pentru Protecția Mediului va trebui consolidată prin următoarele măsuri:

- constituirea unui grup de lucru format din persoanele responsabile cu monitorizarea și evaluarea mediului din cadrul Autorităților de Management, precum și reprezentanți ai ACIS, Ministerului Mediului și ANPM, în coordonarea ACIS. Grupul de Lucru se va întâlni trimestrial (sau semestrial) pentru a discuta aspecte referitoare la monitorizare (inclusiv indicatori și metodologii de colectare a datelor), evaluare și procesul de raportare. În măsura în care experții externi sunt implicați în aceste probleme, ei trebuie să participe, de asemenea, la reuniunile grupului de lucru, să împărtășească rezultatele muncii lor către membrii GL.
- un reprezentant al Ministerului Mediului va trebui să fie invitat să ia parte în Comitetele de Monitorizare ale programelor operaționale relevante, în calitate de observator. Această măsură susține legătura necesară dintre Raportul Anual de Mediu (RAM) și Raportul Anual de Implementare (RAI), în ceea ce privește dezvoltarea durabilă și va contribui la consolidarea importanței aspectelor de mediu pentru implementarea programului.

4) Procedura de monitorizare a efectelor asupra mediului va fi inclusă în sistemul de monitorizare al PO. Indicatorii de mediu vor fi introduși și colectați în SMIS, în același mod în care acest proces este organizat pentru indicatorii de program.

5) Autoritatea de Management va începe monitorizarea indicatorilor de mediu astfel încât datele să fie disponibile pentru RAI 2011. ACIS a pus la dispoziție recomandări privind metodele de măsurare a indicatorilor de mediu. Aceste metode vor fi specificate în Raportul Anual de Mediu.

6) ACIS va primi rapoartele de monitorizare a mediului de la AM-uri și va realiza un Raport de mediu sinteză.

7) Având în vedere faptul că o serie întreagă de intervenții finanțate prin PO au ca efect asupra mediului emiterea de gaze cu efect de seră (directe și indirecte), acestea vor fi estimate și calculate printr-o metodologie adecvată, respectiv printr-un model anume construit care să surprindă specific emisiile de gaze cu efect de seră ale programului operațional. Aplicarea acestui model va necesita angajarea de expertiză externă. În acest sens, ACIS a propus un caiet de sarcini pentru măsurarea gazelor cu efect de seră (direct și indirect).

8) Evaluarea impactului PO/CSNR asupra mediului se va efectua pe baza procesului de colectare a datelor recomandate în anexele la acest raport, pornind de la următoarele informații:

- identificarea valorilor de bază pentru toți indicatorii pentru a se putea analiza evoluția acestor indicatori în funcție de implementarea programului operațional;
- țintele orientative ale acestor indicatori sunt, după caz, obiectivele/limitele stabilite de către România pentru diferiți factori de mediu prin intermediul convențiilor europene și/sau internaționale. Pentru alți indicatori (de exemplu, suprafețe fragmentate, zone protejate, etc.), nu va fi stabilit un obiectiv specific; cu toate acestea, atât timp cât autoritățile de mediu din România

aprobă un proiect prin acordul de mediu, acest lucru înseamnă că efectele sale sunt în limitele acceptate, precum și efectul cumulat al tuturor proiectelor.

9) În conformitate cu prevederile art. 27 alin. 2 din HG 1076/2004, Autoritatea de Management va prezenta rezultatele programului de monitorizare a efectelor asupra mediului la autoritatea emitentă a avizului de mediu până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării. În acest sens, AM va elabora un Raport de Mediu (Raport Anual de Mediu) care să cuprindă informațiile structurate în 3 secțiuni: pregătirea și selecția proiectelor, perioada execuției lucrărilor, perioada de operare a obiectivului de investiție finanțat. ACIS a pus la dispoziție un model de Raport Anual de Mediu. Acest raport va putea fi atașat la Raportul Anual de Implementare care este transmis Comisiei Europene. Informațiile vor fi disponibile publicului pe website-ul AM/ACIS. Principalele ONG-uri din acest domeniu trebuie să fie direct informate despre disponibilitatea acestor rapoarte.

Aceste recomandări vor face obiectul unor dezbateri în cadrul Grupurilor de Lucru pentru Monitorizare și pentru Evaluare, în primul semestru al anului 2011 și, în funcție de concluziile dezbaterilor, se vor decide aranjamentele de monitorizare care urmează a fi puse în practică, astfel încât pentru RAI 2011 să fie disponibile datele privind monitorizarea indicatorilor de mediu.

Dezvoltarea durabilă la nivel de proiect

Fiecare proiect de dezvoltare regională finanțat prin POR trebuie să asigure măsuri de îmbunătățire a calității mediului înconjurător și de dezvoltare durabilă. Pentru a se asigura acest lucru, solicitantii de finanțare trebuie să completeze în cererea de finanțare o secțiune specială dedicată dezvoltării durabile.

În această secțiune dedicată dezvoltării durabile, solicitantul de finanțare trebuie să explice modul în care proiectul contribuie la maximizarea beneficiilor și reducerea efectelor negative asupra mediului înconjurător în privința componentelor economică, socială și de mediu, precum și modul în care proiectul contribuie la îmbunătățirea eficienței energetice (ex: măsuri de promovare a eficienței energetice), atunci când este cazul pentru astfel de măsuri. De asemenea, acolo unde este cazul, solicitantul trebuie să prezinte modul în care proiectul propus se încadrează în politica organizației de protecție și îmbunătățire a mediului înconjurător.

În etapa de evaluare tehnică și financiară a cererii de finanțare, evaluatorii independenți, vor puncta această secțiune a cererii de finanțare cu note de la 0 la 6, în funcție de gradul în care proiectul propus implementează sau nu măsuri de protecție a mediului și dezvoltare durabilă.

Din analiza cererilor de finanțare pentru care s-au semnat contracte de finanțare din POR, la secțiunea dedicată dezvoltării durabile, circa 96% dintre cereri au primit un punctaj cuprins între 3-6. Conform grilei de evaluare, acest punctaj se acordă acelor

cereri de finanțare pentru care solicitantul face dovada că proiectul respectă cerințele legale minime în privința protejării mediului înconjurător și de dezvoltare urbană, precum și a eficienței energetice, atunci când este cazul.

De asemenea, pentru proiectele de infrastructură, pentru a obține punctajul maxim, studiul de fezabilitate trebuie să prevadă în deviz efectuarea de lucrări pentru protecția mediului, documentația tehnico-economică să prevadă folosirea de materiale certificate în Uniunea Europeană, documentația tehnico-economică să prevadă respectarea celor mai noi standarde privind eficiența energetică a clădirilor, precum și alte măsuri, dacă este cazul și este prevăzut în studiul de fezabilitate.

De altfel, peste 15% din cererile de finanțare pentru care s-au semnat contracte de finanțare, la secțiunea privind dezvoltarea durabilă, au primit punctajul maxim de 6.

Totodată, la cealaltă extremă, puțin peste 4% din cererile pentru care s-au semnat contracte au primit punctaj cuprins între 1 și 3, cea ce conform grilei de evaluare echivalează cu respectarea cerințelor legale minime în privința protejării mediului înconjurător, dezvoltării durabile, precum și a eficienței energetice, acolo unde este cazul.

2.3. PROBLEME SEMNIFICATIVE ÎNTÂMPINATE ȘI MĂSURILE LUATE PENTRU COMBATEREA LOR

 Existența unor dificultăți în implementarea domeniului major de intervenție 4.2 „Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități” din cadrul axei prioritare 4 a POR, în condițiile în care necesarul de finanțare nerambursabilă pentru proiectele depuse și aflate în pregătire era estimat la 34,72 mil. euro, din care 30,11 mil. euro contribuția FEDR, reprezentând 15% din alocarea stabilită inițial pentru acest domeniu major de intervenție

Măsuri:

- ✓ Prin Hotărârea CM POR numărul 54/20 mai 2010 și Hotărârea CM POR numărul 61/11 noiembrie 2010 s-a aprobat realocarea sumei de 178,35 mil. euro (contribuție FEDR) reprezentând fonduri neutilizate aferente domeniului major de intervenție 4.2 „Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități” către următoarele domenii majore de intervenție (DMI):
 - DMI 3.1 „Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate” - 26,65 mil. euro (contribuție FEDR)
 - DMI 4.1 „Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală” - 13,31 mil. euro (contribuție FEDR)
 - DMI 4.3 “Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor” - 33,97 mil. euro (contribuție FEDR)
 - DMI 5.1 „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe” - 27,39 mil. euro (contribuție FEDR)
 - DMI 5.2 „Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice” - 77,03 mil. euro (contribuție FEDR)

 Numărul ridicat de contracte de finanțare semnate și reziliate pe DMI 4.3. La 31 decembrie 2010, din cele 519 contracte de finanțare semnate pentru domeniul major de intervenție 4.3 “*Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor*”, s-au reziliat 131 (reprezentând 25% din totalul contractelor de finanțare semnate pe acest domeniu), beneficiarii renunțând la finanțare, urmare a efectelor crizei economice și financiare care au dus la dificultăți în asigurarea contribuției proprii la proiect

Măsuri:

- ✓ Prin Hotărârea CM POR numărul 55/20 mai 2010 s-a aprobat eliminarea contribuției proprii a beneficiarilor la cheltuielile eligibile aferente cererilor de

finanțare depuse pentru domeniul major de intervenție 4.3 *“Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”*, astfel încât valoarea maximă a finanțării acordate va fi de 100% din cheltuielile eligibile aferente proiectelor finanțate.

✚ **Creșterea valorii contractelor de lucrări după câștigarea licitației.** În cadrul POR 2007-2013 au fost încheiate contracte de lucrări în procent de 70% față de valoarea estimată a contractelor de lucrări prevăzută în contractele de finanțare. Astfel, unii beneficiari au notificat AM POR privind încheierea sau intenția de a încheia acte adiționale la contractele de lucrări licitate pentru includerea de lucrări suplimentare ce nu au fost prevăzute în proiectul tehnic inițial, modificarea soluțiilor tehnice ce au stat la baza contractului de finanțare, prin invocarea art. 122 lit. I din OUG 34/2006 prin negociere fără publicarea unui anunț de participare

Măsuri:

- ✓ Ca urmare, AM POR a decis ca aceste acte adiționale sunt eligibile doar în limita a 10% din valoarea contractului de lucrări cu condiția ca beneficiarul să poată demonstra caracterul imprevizibil al acestor cheltuieli.

✚ **Nerespectarea graficelor de depunere a cererilor de rambursare.** În procesul de implementare a proiectelor finanțate în cadrul POR s-a constatat nerespectarea graficelor de depunere a cererilor de rambursare de către beneficiari, în special pe domeniul de intervenție 2.1 și respectiv transmiterea către Organismele Intermediare a unui număr mare de revizuri ale acestor grafice, care poate să ducă la întocmirea unor previziuni de plăți nerealiste.

Măsuri:

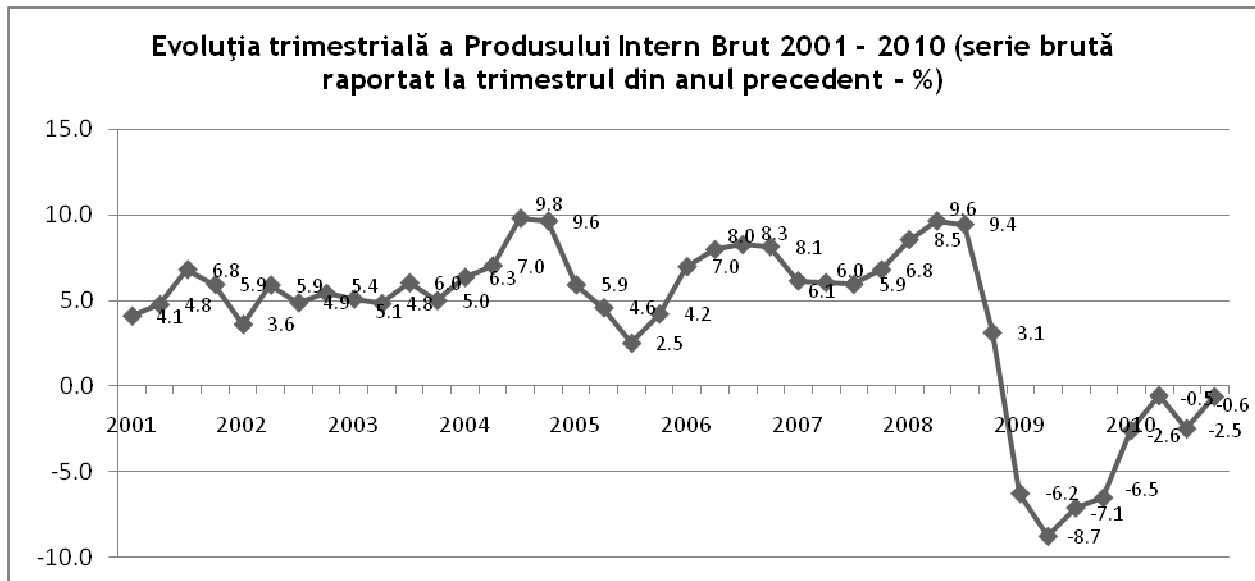
- ✓ Pentru limitarea acestor modificări, AM POR a întocmit și transmis la OI-uri Instrucțiunea nr. 59, care prevede obligativitatea beneficiarilor de a respecta graficul de depunere a cererilor de rambursare revizuit după finalizarea procesului de achiziție și semnarea contractului de lucrări. De asemenea, conform instrucțiunii, nu vor mai fi acceptate de către OI și AM POR grafice revizuite care nu au o justificare temeinică, iar numărul maxim de revizuri ce vor fi acceptate este de 3 într-un an calendaristic. Termenul de aplicabilitate a Instrucțiunii nr. 59 este începând cu data de 01 noiembrie 2010.

2.4. SCHIMBĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL

Dinamica principalilor indicatori macroeconomici

Contextul economico-social general din România a cunoscut schimbări majore în perioada 2007-2010, principalii indicatori macroeconomici și sociali care au stat la baza analizelor de fundamentare a Cadrului Național Strategic de Referință și a Programului Operațional Regional, suferind în perioada de implementarea a programului modificări importante, în general negative, din cauza efectelor crizei economice și financiare care a afectat economia mondială în perioada 2008 - 2010.

Elocventă pentru aceste modificări este evoluția **Produsului Intern Brut** al României, principalul indicator macroeconomic, ilustrată în graficul de mai jos.

Sursa: prelucrare după datele Institutului Național de Statistică

Astfel, se poate observa că dacă în perioada 2001 - 2008 **evoluția trimestrială a PIB** a cunoscut o creștere neîntreruptă, cu valori cuprinse între 2,5% și 9,8%, în perioada 2009 - 2010 s-au înregistrat contracții consecutive ale PIB, cu un minim de -8,7% în trimestrul II din 2009, comparativ cu același trimestru din anul precedent.

Această situație antagonică între perioada de dinainte de anul 2009 și perioada 2009-2010 se constată și pentru unele sectoare economice ale PIB.

Astfel, cel mai puternic contrast s-a înregistrat în **sectorul construcțiilor**, unde după perioada 2006-2008 în care creșterile trimestriale erau de peste 20% (cu un maxim de 38,5% în trimestrul trei din anul 2007, comparativ cu același trimestru din anul 2006),

În perioada 2009-2010 acest sector a cunoscut scăderi constante de circa -15% (cu un minim de -17,4% în trimestrul trei din 2009).

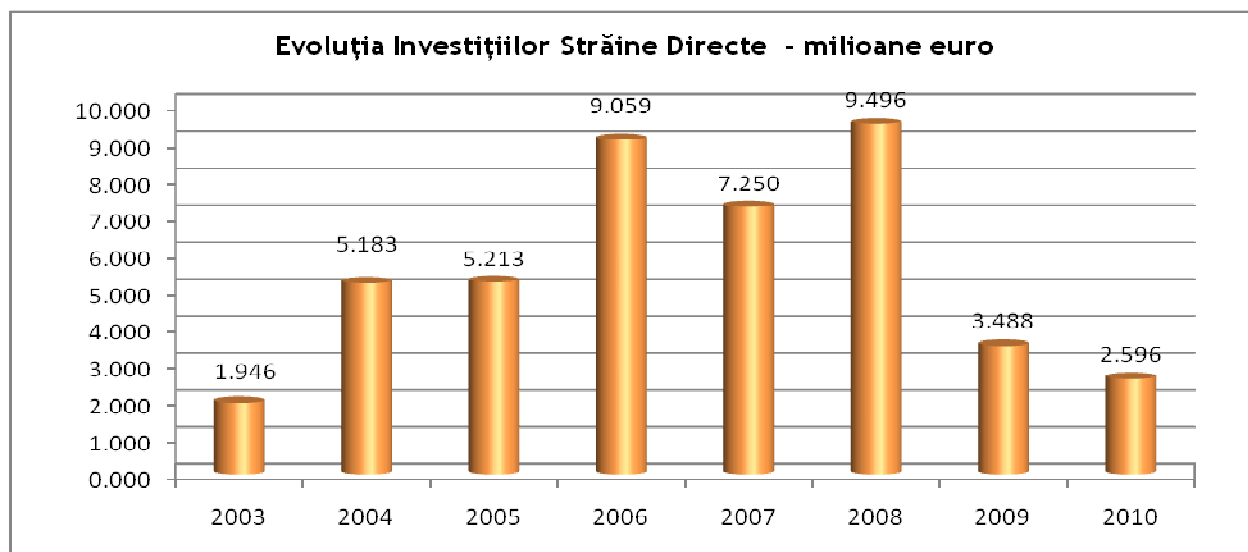
O evoluție asemănătoare a avut și **sectorul comerț, turism și transport**, unde de la creșteri constante cuprinse între +8% și +15%, în perioada 2004-2008, s-a trecut la scăderi constante de -12% în anul 2009 și scăderi ceva mai atenuate în 2010.

Un tipar de evoluție ușor diferit a caracterizat **sectoarele industriei și financiar**. În aceste cazuri, după creșterile constante din perioada 2004-2008 (între +4% și +8%, respectiv între +6% și +12%) și scăderile înregistrate în anul 2009 (între -4% și -11%, respectiv -3% și -9%), a urmat o revenire pe creștere în anul 2010 (circa +4% în industrie, respectiv +1-3% în sectorul financiar).

De cealaltă parte, **sectorul agricultură și sectorul alte activități de servicii** au fost caracterizate de o evoluție similară atât în perioada de dinainte de 2009, cât și în perioada 2009-2010, ele fiind însă afectate indirect de evoluțiile celorlalte patru sectoare descrise mai sus.

Efectele negative ale crizei economice și financiare mondiale asupra economiei României sunt reflectate și de evoluția altor doi indicatori economici importanți, anume **Investițiile Străine Directe (ISD) și Comerțul extern**.

Dinamica volumului ISD în România, prezentată în graficul de mai jos, evidențiază o scădere de peste 63% în anul 2009 față de 2008, urmată de o scădere mai atenuată, de 25% în 2010 comparativ cu 2009, ceea ce înseamnă o scădere cu circa 73% a ISD în perioada 2008-2010.

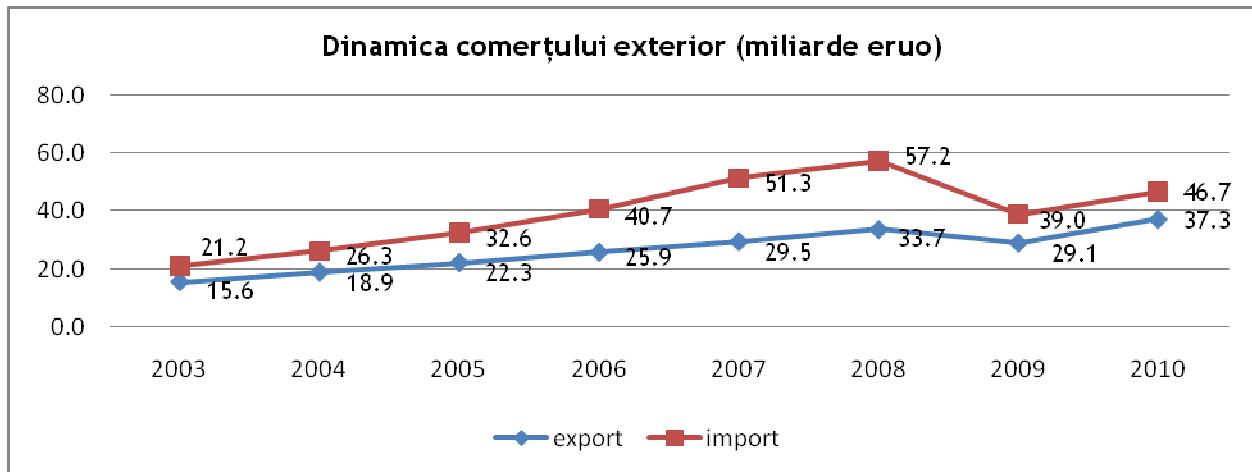
Sursa: prelucrare după datele Băncii Naționale a României

Pe componente ale ISD, se remarcă o scădere drastică atât a participațiilor de capital, cât și a profiturilor reinvestite și a împrumuturilor intra-grup, ca urmare a

problemelor de solvabilitate cu care s-au confruntat, în statele de origine, majoritatea companiilor străine care au filiale în România, precum și reticenței mediului bancar de-a mai acorda credite pentru investiții.

Aceși scădere drastică au înregistrat-o și **investițiile nete în economie**, nivelul înregistrat în anul 2010 reprezentând doar 62% din valoarea investițiilor nete în economie din anul 2008. Pe sectoare, cele mai importante dintre acestea, industria și comerțul/serviciile, care împreună au o pondere de 70-80% din totalul investițiilor nete, au înregistrat scăderi importante atât în anul 2009 cât și în 2010. De cealaltă parte, investițiile nete în sectoarele agricultură și construcții, după o scădere a volumului în anul 2009, au înregistrat o ușoară creștere în 2010, însă acestea reprezintă doar 15-20% din totalul investițiilor nete.

Scăderea cererii de bunuri și servicii înregistrată în perioada 2008-2010, atât pe piața internă cât și pe cea externă, a determinat schimbări și în volumul comerțului internațional al României.

Sursa: prelucrare după datele Institutului Național de Statistică

Din acest punct de vedere, se pare că cererea internă a fost mai afectată, comparativ cu cea externă, dacă luăm în considerare faptul că după căderea înregistrată atât de exporturi cât și de importuri în anul 2009, exporturile au crescut, în 2010, la un volum superior celui din anul 2008, în timp ce importurile au crescut însă la volume inferioare celor înregistrate în anul 2008.

Această diferență de evoluție se constată și din analiza sectorială a celor două componente ale comerțului internațional.

Astfel, în cadrul **exportului de bunuri și servicii**, se constată că sectorul de *mașini și echipamente de transport* și cel de *produse agroalimentare, băuturi și tutun* au înregistrat, în perioada 2008-2010, o creștere continuă a volumului de produse exportate.

În cazul celorlalte sectoare, deși toate au înregistrat o scădere a volumului exportat în anul 2009, sectoarele *produse chimice și produse conexe și materii prime și materiale* au înregistrat, în anul 2010, o creștere a volumului la valori superioare celor din 2008, în timp ce sectoarele *alte produse manufacturate și combustibili minerali* au înregistrat creșteri dar de volume inferioare celor atinse în anul 2008.

Principalii exportatori în anul 2010			
Către statele UE		Către statele non UE	
Agent economic	Domeniu	Agent economic	Domeniu
Automobile Dacia	Autorurisme	Arcelor Mittal Galați	Siderurgie
Nokia România	Telefonie	Rompetrol Rafinare SA	Combustibili
Honeywell Technologies Sarl	Echipamente auto	Nokia România	Telefonie
OMV Petrom	Combustibili	Renault Industrie Roumanie	Componente auto
Daewoo-Mangalia Heavy	Nave maritime și fluviale	Automobile Dacia	Autorurisme
Flextronics Manufacturing	Componente auto	OMV Petrom	Combustibili
Continental Automotive	Componente auto	STX RO Offshore Tulcea	Nave maritime și fluviale
Philip Morris Italia	Tutun	Holzindustrie Schweighofer	Prelucrarea lemnului
Alro SA	Aluminiu	Azomureș SA	Industria chimică
Rompetrol Rafinare	Combustibili		

Sursa: Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

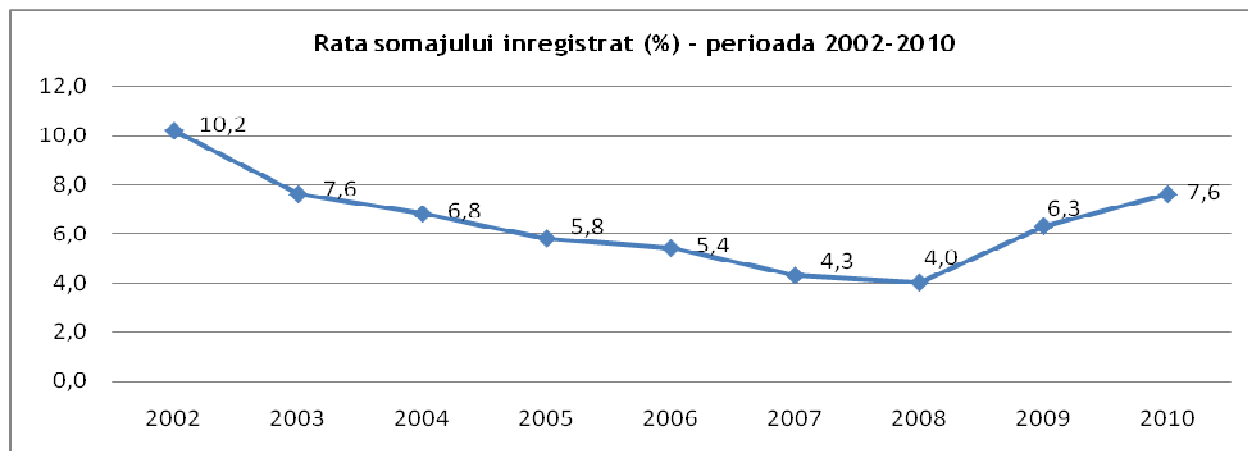
De cealaltă parte, în cadrul *importurilor de bunuri și servicii*, sectorul produselor *agroalimentare, băuturi și tutun* a înregistrat o scădere continuă a volumului în perioada 2008-2010, în timp ce *celelalte sectoare* după o scădere a volumului în anul 2009 au cunoscut creșteri în 2010, dar la nivele inferioare celor înregistrate în anul 2008.

Ca urmare a evoluției importurilor și exporturilor din perioada 2008-2010, deficitul balanței comerciale a scăzut de la 23,5 miliarde euro în 2008, la doar 9,5 miliarde euro în anul 2010.

Efectele crizei economice și financiare s-au resimțit și asupra altor indicatori socio-economici, cum sunt rata șomajului sau rata locurilor de muncă vacante.

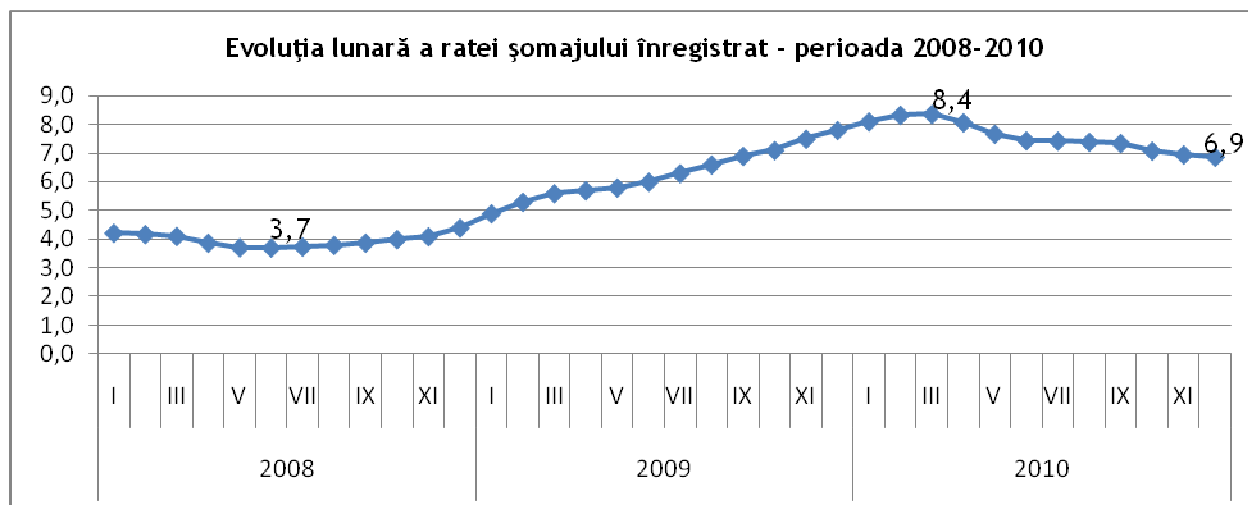
După șapte ani consecutivi de scădere constantă, de la 10,2% în anul 2002 la 4,0% în 2008, *rata șomajului înregistrat* la Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă, a ajuns în anul 2009 la 6,3%, iar în 2010 la 7,6%, nivel înregistrat în 2003.

O analiză mai detaliată a evoluției ratei șomajului înregistrat, strict pentru perioada afectată de criza economică mondială, respectiv 2008-2010, evidențiază momentul în care s-a înregistrat nivelul maxim al acestui indicator.

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

În acest sens, se constată că de la un nivel minim de 3,7% înregistrat în perioada mai-iulie 2008, rata șomajului a crescut constant până la un maxim de 8,4% în luna martie 2010, după care a înregistrat o scădere de până la 6,9% la finalul anului 2010.

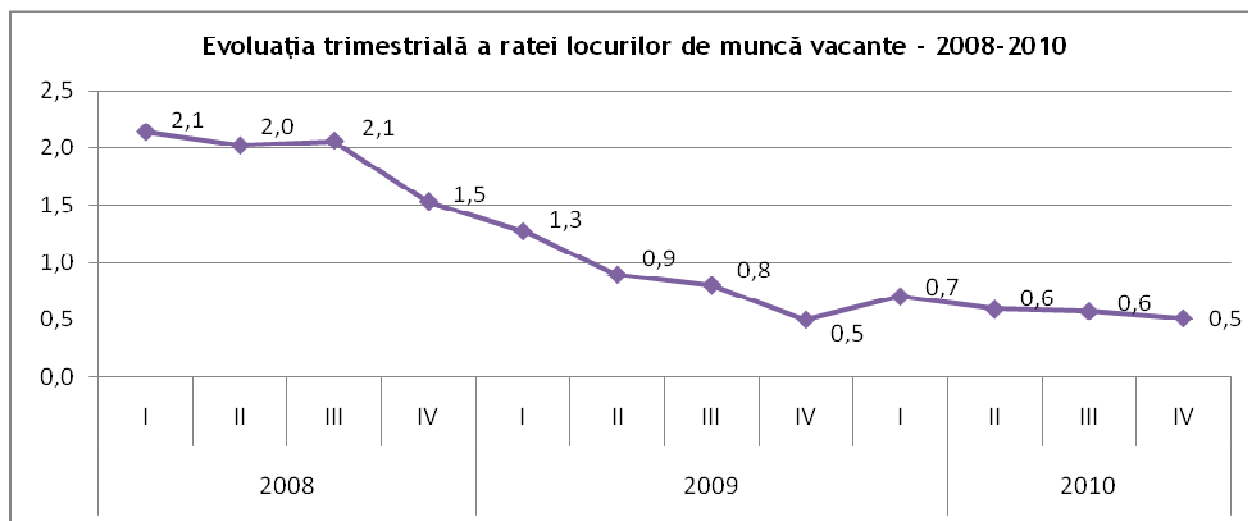
Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Această evoluție a fost cauzată de numărul mare de disponibilizări realizate în economie, atât în sectorul public cât și în cel privat, ca urmare a nevoilor imperative de reducere a cheltuielilor, pe fondul reducerii generale a activităților economice, cu efecte și asupra veniturilor încasate, atât în mediul privat cât și la bugetul de stat și bugetele locale.

Creșterea ratei șomajului a fost cauzată și de reducerea locurilor de muncă vacante în economie, ca urmare a reducerii activităților din economia națională. În acest sens, este elocventă evoluția indicatorului **rata locurilor de muncă vacante** (reprezintă raportul dintre numărul locurilor de muncă vacante și numărul total al locurilor de muncă).

La nivel anual acesta a scăzut de la 2,34 în 2006 la doar 0,59 în 2010 ca urmare a reducerii numărului de locuri de muncă vacante de la circa 90.000 la începutul anului 2008, la circa 20.000 la sfârșitul anului 2010.

Analiza evoluției trimestriale a acestui indicator relevă faptul că cea mai accentuată scădere s-a înregistrat între trimestrul III al anului 2008 și trimestrul IV al anului 2010 (de la 2,1 la 0,5).

Sursa: prelucrare după datele Institutului Național de Statistică

Pe sectoare economice, cele mai afectate au fost sectoarele preponderent publice, cum sunt învățământul, administrația publică, sănătatea și asistența socială, urmate de construcții, turism și agricultură. La polul opus, cele mai puțin afectate sectoare au fost comerțul, distribuția apei și informații și comunicații, urmate de transporturi și depozitare și intermediari financiare.

O consecință a evoluțiilor negative ale principalilor indicatori economico-sociali, cauzate de efectele crizei economice mondiale, a fost reducerea posibilităților de cofinanțare a proiectelor finanțate din fonduri comunitare, atât din partea beneficiarilor autorități publice locale, cât și a celor aparținând mediului privat.

Efectele crizei economice asupra autorităților publice locale

În ceea ce privește autoritățile publice locale, cel mai important efect negativ al crizei economice și financiare mondiale din ultimii anii, care a dus la reducerea posibilităților de cofinanțare a proiectelor finanțate din fonduri comunitare, a fost **reducerea gradului de realizare a veniturilor proprii prognozate.**

Concret, criza economică și financiară mondială a cauzat, începând cu ultimul trimestru din 2008, atât scăderea volumului de servicii prestate cât și scăderea

volumului de mărfuri produse de către agenții economici locali. În consecință, pentru a putea face acestor reduceri ale volumului activității și a se menține pe piață, agenții economici au fost nevoiți să ia o serie de măsuri de reducere a cheltuielilor pentru a reduce pierderile înregistrate. Măsurile luate în acest sens au constat în disponibilizarea unei părți a angajaților, modificări ale regimului de lucru, trimiterea angajaților în concediu fără plată sau trecerea acestora în șomaj tehnic.

Prin urmare, atât scăderea volumului activităților agenților economici, cât și măsurile luate de către aceștia pentru reducerea pierderilor, au dus la scăderea sumelor impozabile, traduse în reducerea gradului de realizare a veniturilor proprii prognozate a fi strânse la bugetele locale, dar și în creșterea cheltuielilor publice privind ajutoarele de șomaj.

Alt efect negativ al crizei economice și financiare mondiale asupra posibilităților autotităților publice locale de cofinanțare a proiectelor finanțate din fonduri comunitare, l-a reprezentat ***măsurile luate la nivel guvernamental pentru reducerea cheltuielilor bugetare, cu efecte și asupra resurselor alocate autorităților publice locale.***

Dintre aceste măsuri cele mai importante pentru bugetele autoritățile publice locale au fost cele prevăzută de O.G. nr. 18 din 18.08.2010 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2010. În acest act normativ, la art. 49 se prevede reducerea sumelor defalcate din Taxa pe Valoare Adăugată (TVA) alocate de la Bugetul de Stat către bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale cu peste 520 milioane euro.

Această reducere a sumelor defalcate din TVA a afectat finanțarea:

- ✚ *cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor pentru susținerea sistemului de protecție a copilului și susținerea centrelor de asistență socială a persoanelor cu handicap;*
- ✚ *cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București pentru salariile, sporurile, indemnizațiile și alte drepturi salariale în bani, stabilite prin lege, precum și contribuțiile aferente acestora din instituțiile de învățământ preuniversitar de stat și ajutorul social, inclusiv ajutorul pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri;*
- ✚ *cheltuielilor privind drumurile de interes județean și communal;*
- ✚ *echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor pentru salariile personalului angajat la nivelul unităților administrativ-teritoriale și alte cheltuieli;*
- ✚ *Programului de dezvoltare a infrastructurii și a unor baze sportive din spațiul rural;*

Această reducere a sumelor defalcate din TVA alocate de la Bugetul de Stat către bugetele locale a însemnat că sumele astfel reduse au trebuit completate din sumele de la bugetele locale reprezentând veniturile proprii, sume care au înregistrat ele însele scăderi majore comparativ atât cu anii precedenți cât și cu valorile prognozate pentru anul 2010.

Pentru a răspunde acestor efecte negative ale crizei economice asupra bugetelor locale, autoritățile publice locale au recurs la o serie de măsuri pentru reducerea cheltuielilor și atragerea de surse alternative de finanțare.

Principalele măsuri luate au fost:

- ✚ Reducerea cheltuielilor curente: consumabile (hârtie, toner, imprimante, etc), combustibili (reducerea cotei de benzină/motorină per mașină), energie electrică (iluminat public, unitățile subordonate primăriilor și consiliilor locale), etc;
- ✚ Prioritizarea proiectelor de investiții propuse pentru finanțare;
- ✚ Accesarea programelor europene și naționale cu finanțare nerembursabilă, în limita posibilităților bugetare de cofinanțare;
- ✚ Contractarea de împrumuturi la băncile comerciale și/sau alte instituții financiare.

Efectele crizei economice asupra mediului privat

Efectele crizei economice și financiare mondiale au fost puternic resimțite și de agenții economici care își desfășoară activitatea în țara noastră. Aceste efecte pot fi împărțite în două categorii.

Prima categorie se referă la **efectele directe ale modificărilor înregistrate de piețele pe care activau agenții economici**, ca urmare a crizei. În acest sens, principalele efecte negative asupra activităților agenților economici care activau în România, au fost:

- ✚ Apariția unor dificultăți majore în ceea ce privește obținerea finanțărilor necesare pentru asigurarea lichidităților, ca urmare a blocajului înregistrat pe piața creditelor;
- ✚ Reducerea severă a cererii de bunuri și servicii atât pe piețele externe cât și pe cele interne, ceea ce a dus la diminuarea producțiilor realizate și a serviciilor oferite, traduse în reduceri de personal și diminuarea veniturilor încasate;

- ✚ Apariția unor blocaje financiare cauzate de apariția tot mai multor întâzieri la plată pe diferitele paliere ale procesului de producție, blocaje care s-au propagat de sus în jos (reducerea volumelor de bunuri și servicii vândute a creat dificultăți în plata la zi către producători, care la rândul lor au înregistrat întâzieri la plată către furnizorii de materii prime);
- ✚ Creșterea costurilor cu utilitățile, în special în privința energiei;

Cea de-a doua categorie este legată de **măsurile fiscale luate de guvern** ca urmare a efectelor crizei asupra veniturilor la bugetul statului. Dintre aceste măsuri, două au avut un impact major asupra agenților economici care activau la acel moment în sectorul privat.

Prima măsură guvernamentală, cu impact negativ în special asupra microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici, a reprezentat-o aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului numărul 34 din aprilie 2009 privind rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, ale cărei prevederi au intrat în vigoare începând cu data de 1 mai 2009.

Articolul 32 alineatul 1 al acestei ordonanțe modifica articolul 18 al Legii 571/2003 privind Codul Fiscal, prin introducea obligativității la plata unui impozit minim pentru toți agenții economici, în cuantum de 500 până la 10.000 euro, în funcție de veniturile totale anuale înregistrate la data de 31 decembrie a anului precedent.

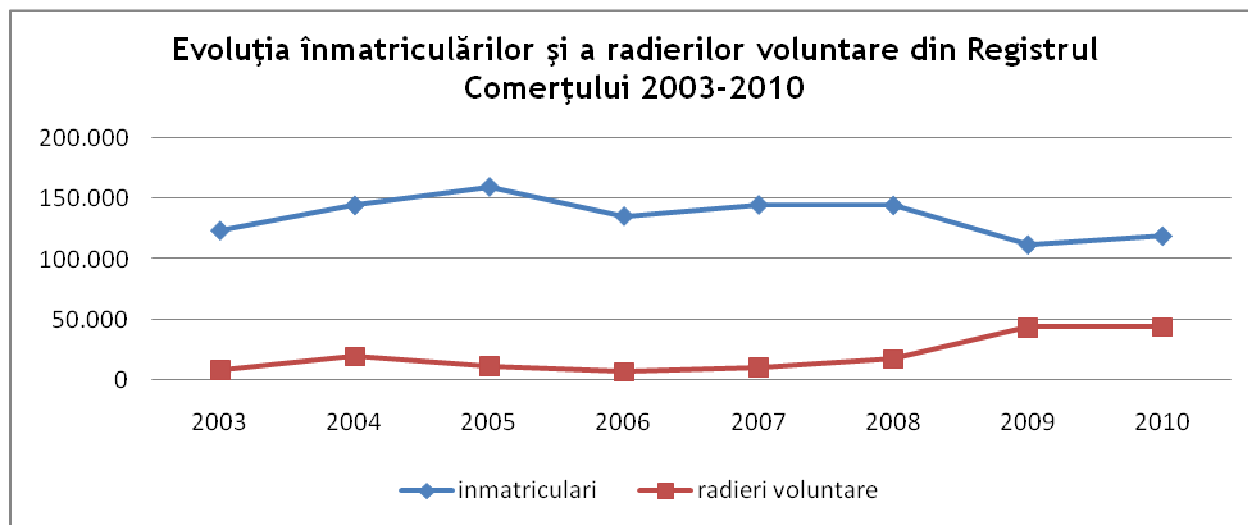
De altfel, ca urmare a numărului ridicat de microîntreprinderi și întreprinderi mici care au fost închise sau și-au suspendat activitatea în lunile imediat următoare intrării în vigoare a OUG 34/2009, în septembrie 2010, Guvernul a aprobat Ordonanța de Urgență numărul 87 privind modificarea și completarea Legii 571/2003 privind Codul Fiscal, unde prin prevederile articolului 44 se elimina obligativitatea la plata impozitului minim, începând cu 1 octombrie 2010.

Cea de-a doua măsură guvernamentală cu efecte semnificative asupra mediului privat, justificată tot de necesitatea creșterii veniturilor la bugetul de stat, a reprezentat-o aprobarea OUG nr. 58/2010 pentru modificarea și completarea Legii 571/2003 și alte măsuri financiar-fiscale. Prin acest act normativ, începând cu data de 1 iulie 2010, taxa pe valoare adăugată (TVA) s-a majorat cu 5 puncte procentuale de la 19% la 24%.

Toate aceste efecte ale crizei economice asupra mediului privat sunt reflectate și în **statisticile privind mediul privat** legate de înregistrările, suspendările și radierea contabilizate în registrul comerțului.

Astfel, cea mai puternică influență a efectelor crizei asupra mediului privat a avut loc în anul 2009, dacă comparăm datele înregistrate în acest an comparativ cu anul precedent. Această comparație evidențiază o scădere cu -23% a numărului de înmatriculări, în paralel cu o creștere de +147% a numărului de radieri voluntare,

înregistrate în Registrul Comerțului în anul 2009, comparativ cu cele înregistrate în anul 2008.

Sursa: prelucrare după datele Oficiului Național al Registrului Comerțului

Datele aferente anului 2010, arată o relativă îmbunătățire a situației, având în vedere că s-a înregistrat o creștere semnificativă de 6,5% a numărului de înmatriculări, în paralel cu o creștere ne semnificativă a numărului de radieri voluntare, de doar 0.3%, comparativ cu anul 2009.

Totuși, mediul privat întâmpina încă serioase dificultăți și la finele anului 2010, dacă luăm în considerare diferențele rezultate din compararea datelor înregistrate în anul 2010 cu cele înregistrate în anul 2007, ultimul an neafectat de efectele crizei economice mondiale. Se constată astfel o scădere de -18% a numărului de înmatriculări și o creștere de +310% a numărului de radieri voluntare.

Situația este cu atât mai gravă cu cât în calcularea evoluției numărului de radieri voluntare, valoarea pentru anul 2010 nu include cele peste 127.000 de radieri operate automat în Registrul Comerțului, ca urmare a neexercitării dreptului de opțiune conform OUG nr.44//2008.

În tot acest timp, pentru a atenua efectele negative ale crizei economice mondiale asupra sectorului privat, **Guvernul a luat o serie de măsuri pentru sprijinirea mediului de afaceri**. Cele mai importante astfel de măsuri au constat în:

- ✚ Crearea și ulterior majorarea schemei de ajutor de stat pentru IMM-uri de 5 ori;
- ✚ Neimpozitarea profitului reinvestit și a dividendelor reinvestite
- ✚ Amânarea la plată a datoriilor firmelor care sunt afectate de criza economică, timp de șase luni;

- ✚ Simplificarea procedurilor pentru accesarea fondurilor europene și creșterea prefinanțării pentru proiectele europene, la 30%;
- ✚ Eliminarea impozitului minim introdus în anul 2009.

Având în vedere efectele crizei economice și financiare mondiale, manifestate în perioada 2008-2010, asupra tuturor domeniilor vieții economice și sociale, precum și faptul că în stabilirea indicatorilor care măsoară implementarea programului s-au luat în considerare evoluțiile economice și sociale manifestate înainte de apariția și manifestarea crizei economice mondiale, apare ca o necesitate ajustarea valorii acestor indicatori, în concordanță cu noile realități economice și sociale.

Printre măsurile puse în aplicare de Guvern în anul 2010, care au avut un impact direct atât asupra implementării programelor operaționale, dar și asupra procesului de absorbție în general, se numără:

- Dublarea cotei maxime de prefinanțare, de la 15% la 30% din valoarea eligibilă a contractului de finanțare;
- Acordarea de prefinanțare și beneficiarilor care intră sub incidența ajutorului de stat, de până la 35% din valoarea grantului;
- Eliminarea obligației pentru microîntreprinderi de a asigura contribuția proprie (în cadrul Domeniului Major de Intervenție 4.3. din Programul Operațional Regional);
- Asigurarea resurselor financiare pentru beneficiarii instituțiilor ale administrației publice centrale prin alocarea în bugetul de stat a valorii integrale a proiectelor;
- Modificarea legislației fiscale (OUG nr. 57/2010) în scopul facilitării planificării multi-anoale: s-a eliminat obligativitatea pentru beneficiarii publici care au efectuat avansuri către contractori de a recupera sumele până la sfârșitul anului, dacă nu sunt justificate prin bunuri livrate, lucrări
- Introducerea opțiunii, pentru beneficiarii privați, de deschidere a conturilor de proiect și la bănci comerciale, anterior existând obligativitatea ca aceste conturi să fie deschise la Trezoreria Statului;
- Accelerarea procedurilor de licitare prin modificarea legislației privind achizițiile publice, în sensul diminuării perioadelor de licitare și al flexibilizării procesului prin posibilitatea de a utiliza o procedură accelerată de licitare;
- Flexibilizarea criteriului de eligibilitate a solicitanților privind lipsa datoriilor la bugetele publice, în sensul luării în considerare a datoriilor nete și al acceptării

la depunerea de proiecte a unor solicitanți cu datorii nete modice la bugetele publice;

- Introducerea posibilității de a gaja/ipoteca active relevante pentru proiect (terenuri, clădiri) pentru a contracta credite legate strict de asigurarea finanțării pentru proiecte (HG nr. 606/2010);
- Aprobarea Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor finanțate din instrumentele structurale ale Uniunii Europene alocate României, prin garantarea creditelor contractate de către beneficiarii acestor fonduri în vederea asigurării contribuției proprii la finanțarea proiectelor (OUG nr. 9/2010);
 - Beneficiari: unități administrativ teritoriale, instituții de învățământ superior de drept public acreditate, instituții de cercetare-dezvoltare de drept public acreditate care implementează proiecte finanțate din instrumentele structurale ale UE și operatori regionali de servicii de alimentare cu apă și canalizare care implementează proiecte finanțate în cadrul Axei prioritare nr.1 din Programul Operațional Sectorial „Mediu”;
 - Domenii prioritare: infrastructura rutieră, infrastructura de energie, infrastructura de alimentare cu apă, canalizare și tratarea apelor uzate, infrastructura pentru managementul deșeurilor, infrastructura destinată educației și cercetării-dezvoltării, infrastructura tehnologică de cercetare și dezvoltare științifică, infrastructura în domeniul sănătății și infrastructura în domeniul asistenței sociale.
- Adoptarea unui cadru legislativ comprehensiv și coerent pentru fluxurile financiare aferente fondurilor structurale și de coeziune (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 64/2009)
- Adoptarea unui Plan de măsuri prioritare pentru accelerarea absorbției fondurilor structurale și de coeziune, care vizează măsuri pe termen scurt și mediu de:
 - întărire a capacității administrative a structurilor responsabile cu coordonarea, managementul și controlul instrumentelor structurale, precum și a beneficiarilor publici
 - planificare strategică la nivelul fiecărei Autorități de Management și organism Intermediar a țintelor de contractare și plăți până în decembrie 2011
 - accelerare a implementării proiectelor și efectuarea plăților:
 - rezilierea contractelor de finanțare cu beneficiarii care înregistrează întâzieri majore nejustificate pentru începerea efectivă a implementării

- stabilirea unui sistem de monitorizare a duratei verificării cererilor de rambursare și de efectuare a plăților, pentru identificarea întâzierilor majore și luarea de măsuri corective
- introducerea obligației pentru beneficiarii instituții publice centrale de a transmite cereri de rambursare în maximum trei luni de la efectuarea plăților pentru proiect din fondurile alocate la Titlul bugetar 56

2.5. MODIFICĂRI SUBSTANȚIALE PRIVIND ARTICOLUL 57 AL REGULAMENTULUI (CE) NR 1083/2006

Nu este cazul.

2.6. COMPLEMENTARITATEA CU ALTE INSTRUMENTE

Asigurarea complementarității, în înțelesul prevederilor regulamentare, implică în etapa implementării programelor operaționale existența unui mecanism structurat, care să permită, pe de o parte, evitarea dublei finanțări a unei acțiuni, iar, pe de altă parte, dezvoltarea unei sinergii între acțiunile finanțate din diverse instrumente financiare (nu numai instrumente structurale, ci și diverse programe naționale sau programe și inițiative comunitare).

Din punctul de vedere al evitării dublei finanțări, în anul 2010, instrumentul de monitorizare pe care îl reprezintă SMIS a permis AM, prin gradul de încărcare a datelor atins, să identifice proiectele cu risc, având în vedere îndeosebi domeniile de intervenție unde potențialele suprapuneri au fost stabilite din etapa de programare. Astfel, interogarea bazei de date din SMIS permite căutarea proiectelor pentru care un beneficiar a obținut finanțare în cadrul mai multor programe operaționale.

În ceea ce privește complementaritatea cu intervenții finanțate din alte fonduri comunitare, cum sunt Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală sau Fondul European pentru Pescuit, AMPOR a continuat și în 2010 modul de lucru stabilit cu autoritățile de management pentru cele două programe, PNDR și POR, cu privire la informarea reciprocă sau clarificarea unor aspecte legate de finanțarea unor proiecte din domeniul complementare.

Mai mult, participarea reprezentanților AM la reuniunile comitetelor de monitorizare ale programelor operaționale care finanțează intervenții complementare a permis cunoașterea nemijlocită a oricăror modificări intervenite cu privire la activitățile finanțate, beneficiarii eligibili sau criteriile de eligibilitate, astfel încât și din acest punct de vedere a putut fi evitat riscul unor suprapuneri sau duble finanțări.

În ceea ce privește coerența intervențiilor finanțate la nivel regional din diverse fonduri comunitare și naționale, cel mai relevant exemplu îl constituie mecanismul pus în practică pentru implementarea politicii polilor de creștere, care a permis în anul 2010 aprobarea în cadrul Comitetului de Management pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, odată cu Planurile Integrate de Dezvoltare a celor 7 poli de creștere, a listelor de proiecte prioritare pentru acești poli. Finanțarea acestor proiecte se realizează atât din programele operaționale finanțate din instrumente structurale, cât și din Programul Național de Dezvoltare Rurală sau din alte programe de investiții.

Având în vedere faptul că în această perioadă de programare Comisia Europeană finanțează numeroase programe și inițiative comunitare în domenii care au tangență cu cele finanțate prin programele operaționale, iar cele mai multe sunt implementate centralizat la nivelul serviciilor de specialitate ale Comisiei, mecanismul de asigurare a complementarității ar trebui să presupună și o informare mai bună din partea Comisiei Europene cu privire la proiectele selectate spre finanțare în cadrul acestor programe.

La nivelul autorității de management se va intensifica comunicarea cu acele servicii ale Comisiei Europene care gestionează programele comunitare din domenii care interferează cu POR.

2.7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Sistemul de monitorizare al POR

Din octombrie 2010, conform Ordinului Ministrului Dezvoltării Regionale și Turismului numărul 2383 din 29.10.2010, în Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional s-au creat *Direcția Monitorizare Proiecte* și *Serviciul Autorizare Asistență Tehnică*.

Direcția Monitorizare Proiecte, este structurată organizatoric în:

- Serviciul Infrastructură Urbană și de Transport
- Serviciul Infrastructură Socială, IMM-uri și de Turism

Direcția Monitorizare Proiecte (DMP) are următoarele atribuții principale:

- ✓ analizează datele și informațiile referitoare la progresul proiectelor cuprinse în rapoartele de progres și cele de vizită de monitorizare efectuate de Organismele Intermediare, rapoartele tehnice ale beneficiarilor în ceea ce privește îndeplinirea rezultatelor și indicatorilor aprobați pentru acestea;
- ✓ propune șefului AMPOR măsuri de remediere a deficiențelor semnalate, ori de câte ori aceasta se impune, în scopul asigurării AMPOR că rezultatele și indicatorii contractelor de finanțare vor fi îndepliniți în condițiile și în termenele prevăzute de acestea;
- ✓ analizează modul în care proiectele respectă prevederile contractului de finanțare;
- ✓ efectuează vizite speciale pe teren, și de preferat înainte de plata cererilor de rambursare finală, potrivit Procedurii de monitorizare interne a POR;
- ✓ Efectuează, potrivit procedurii interne a POR, vizite de monitorizare ex post pentru a se asigura că în conformitate cu prevederile art 57 din regulamentul CE 1083/2007, operațiunea păstrează contribuția din fonduri europene dacă timp de 3/ 5 ani de la încheierea proiectului aceasta nu a înregistrat modificări substanțiale, inclusiv monitorizarea îndeplinirii indicatorilor post implementare.
- ✓ urmărește respectarea prevederilor legale privind acordarea ajutorului de stat și “de minimis” , în limita competențelor instituționale MDRT; furnizează date și informații privind elaborarea rapoartelor privind acordarea ajutorului de stat, precum și a Raportului anual de implementare;
- ✓ Urmărește progresul implementării proiectelor la nivel de domeniu major de intervenție/axă prioritară și furnizează informații pentru raportul anual de implementare (conform procedurilor specifice prevăzute în Manualul pentru programarea, monitorizarea și evaluarea POR);
- ✓ Verifică în SMIS date relevante introduse de OI în procesul de monitorizare;

Atribuțiile principale descrise mai sus sunt similare pentru cele două servicii ale DMP, fiecare din servicii având responsabilitatea monitorizării axelor prioritare astfel:

- Serviciul Infrastructură Urbană și de Transport - Axa prioritară 1 și 2;
- Serviciul Infrastructură Socială, IMM-uri și de Turism - Axa prioritară 3, 4 și 5.

Serviciul Autorizare Asistență Tehnică, funcționează în cadrul Direcției Generale Autorizare Plăți Programe, are următoarele atribuții principale:

- ✓ Autorizează cererile de pre-finanțare/avans și a cererilor de rambursare ale contractelor de asistență tehnică finanțate din Programul Operațional Regional, pe care după aprobare, le transmite Serviciului Contabilitate;
- ✓ supervizează înregistrările în SMIS privind cheltuielile aferente contractelor de asistență tehnică;
- ✓ analizează și propune măsuri pentru realizarea execuției bugetare aferentă componentei de asistență tehnică pentru POR;

Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)

Pe parcursul anului 2010 au fost înregistrate progrese semnificative în introducerea de date, atât în ceea ce privește colectarea de date referitoare la proiecte (cereri de finanțare, proiecte aprobate și contracte de finanțare) cât și cele referitoare la cererile de rambursare și declarațiile de cheltuieli.

Aceste progrese au fost impulsionate prin implementarea măsurilor din **Planul de Acțiune pentru funcționarea în timp real a SMIS-CSNR**, ce a vizat cu prioritate ajungerea la zi cu înregistrarea datelor istorice. Măsurile au inclus pe de o parte, simplificări procedurale în ceea ce privește introducerea datelor istorice în sistem și, pe de altă parte, mobilizarea tuturor resurselor umane, disponibile la nivelul fiecărei structuri, inclusiv la nivelul ACIS, cu scopul de a crește volumul datelor înregistrate în SMIS-CSNR.

În vederea facilitării procesului de introducere de date, au fost aduse îmbunătățiri aplicației SMIS-CSNR, dezvoltate în cadrul contractului „**Implementarea nevoilor imediate de dezvoltare și mentenanță pentru SMIS-CSNR**” și a fost demarată procedura de achiziționare de suport extern pentru introducerea de date, prin procedura de cerere de oferte „**Sprijin pentru actualizarea informațiilor în SMIS-CSNR**”. Ca soluție pe termen lung, ACIS urmează să extindă SMIS-CSNR către potențialii Beneficiarii de instrumente structurale prin dezvoltarea unei aplicații conexe, folosind tehnologii web, accesibilă pe Internet, denumită MySMIS. MySMIS va reduce considerabil efortul, cuantificat în resurse umane și timp, la nivelul structurilor responsabile de gestionarea și implementarea Instrumentelor Structurale, prin colectarea electronică a informațiilor direct de la Beneficiari. Procedura de achiziție publică a fost lansată în luna decembrie 2010.

ACIS a asigurat coordonarea și sprijinirea permanentă a procesului de introducere a datelor în SMIS-CSNR, prin furnizarea de asistență utilizatorilor, inclusiv la sediul acestora, precum și prin corectarea erorilor datorate nerespectării procedurilor de către utilizatori. Pe tot parcursul anului 2010, rețeaua SMIS a funcționat la parametrii stabiliți, toate structurile utilizatoare având acces la sistem.

Pe parcursul anului 2010, s-a asigurat instruirea continuă a utilizatorilor SMIS, acoperind toate funcționalitățile sistemului, prin contractul „**Dezvoltarea unei comunități eficiente și profesioniste de utilizatori SMIS-CSNR**”. Au fost organizate 82 de sesiuni de instruire pentru utilizatori precum și 5 sesiuni de training la nivel avansat pentru Coordonatorii SMIS desemnați. În cadrul acestor sesiuni au participat un număr de 275 persoane din cadrul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare pentru Programul Operațional Regional.

Autoritatea de Coordonare a Instrumentelor Structurale (ACIS), la începutul anului 2010, a îmbunătățit aplicația destinată realizării rapoartelor - instrumentul Oracle Discoverer. Astfel, a fost pusă la dispoziția Autorităților de Management și Organismelor Intermediare o nouă aplicație destinată realizării rapoartelor ad-hoc - **ART4SMIS**. Această aplicație utilizează în timp real baza de date SMIS-CSNR.

Instrumentul adițional de raportare al SMIS-CSNR, **ART4SMIS**, a fost completat cu noi liste, punând la dispoziția utilizatorilor sistemului mai multe informații pentru realizarea de rapoarte. Această facilitate a contribuit la soluționarea problematicii legate de verificarea integrității / acurateții datelor din sistem astfel încât datele introduse în SMIS să poată să fie utilizate în analizele necesare. Astfel, pe parcursul anului, cu ajutorul ART4SMIS a fost posibilă verificarea declarațiilor de cheltuieli transmise de către autoritățile de management către Autoritatea de Certificare și Plată, pornind de la cererile de rambursare depuse de beneficiari.

La nivelul Autorității de Management și a Organismelor Intermediare pentru Programul Operațional Regional erau înregistrați la sfârșitul anului 2010 un număr de 165 utilizatori și erau introduse în SMIS un număr de 7496 cereri de finanțare.

Pe parcursul anului 2010, Organismele Intermediare cu sarcini delegate în cadrul sistemului de implementare POR, au pus un accent deosebit pe urgentarea introducerii de date în SMIS, astfel încât până la finele anului au fost introduse în SMIS majoritatea informațiilor privind proiectele aflate în procesul de selecție / evaluare / aprobare / contractare din cadrul Programului Operațional Regional.

Analizele privind stadiul informațiilor din SMIS, realizate periodic de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional, reflectă faptul că unele Organisme Intermediare încă mai înregistrează întâzieri privind gradul de încărcare a datelor în SMIS.

Astfel, la nivelul lunii decembrie 2010 erau înregistrate în sistem **99,21%** din totalul cererilor de finanțare depuse în cadrul POR și **97,89%** din totalul contractele de

finanțare semnate de Beneficiari. Organismelor Intermediare pentru care au fost constatate întârzieri au fost notificate în vederea respectării contractelor de finanțare pentru îndeplinirea atribuțiilor delegate și a procedurilor asumate.

De asemenea, pe parcursul introducerii în SMIS a datelor corespunzătoare proiectelor care solicită finanțare din Programul Operațional Regional, au fost constatate erori de înregistrare intervenite la nivelul Organismelor Intermediare POR și al AMPOR. În scopul remedierii problemelor apărute, AMPOR a solicitat sprijinul ACIS pentru un număr total de 168 de proiecte. Erorile de înregistrare a datelor au fost soluționate și au vizat următoarele module / funcții / sub-funcții:

- modulul Project Management (47,62% din numărul total de solicitări)
- modulul Monitoring, sub-functia Financial Monitoring (51,79% din numărul total de solicitări)
- modulul Audit&Control, functia Control (0,59% din numărul total de solicitări).

Pe parcursul introducerii datelor în SMIS au fost constatate și au fost clarificate o serie de aspecte referitoare la: Înregistrarea în SMIS a indicatorilor aferenți proiectelor contractate, Realizarea Listelor de Rezervă pentru proiectele pentru care a fost depășită valoarea alocată, Reflectarea în SMIS a stadiului corect al proiectelor Retrase de către solicitanții de finanțare. Aceste situații au fost clarificate prin intermediul unor Instrucțiuni emise de către AMPOR.

Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Regional (CM POR)

Pe parcursul anului 2010 Comitetul de Monitorizare a Programului Operațional Regional s-a întrunit de două ori, în ședință ordinară, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 765/2007.

La cele două ședințe au participat membrii CMPOR - reprezentanți ai Guvernului, la nivel de secretar de stat și ai Regiunilor de Dezvoltare, la nivel de președinți de Consiliu Județean, desemnați prin hotărâre a Consiliilor pentru Dezvoltare Regională, reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, reprezentanți desemnați prin hotărâre CDR, la nivelul regiunii, din mediul de afaceri, mediul academic, societatea civilă, ai altor ministere și instituții centrale, ai celor 8 Agenții de Dezvoltare Regională, precum și reprezentanți ai Comisiei Europene, în calitate de observatori.

1) Ședința CMPOR din 19 -20 mai 2010 - Piatra Neamț

Urmare a materialelor discutate în cadrul ședinței CMPOR a fost aprobat Raportul Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2009, s-a aprobat modificarea criteriilor de eligibilitate și selecție pentru proiectele finanțate prin POR, precum și extinderea unor categorii de beneficiari eligibili. De asemenea, pentru domeniul major de intervenție 4.3 “Sprijinirea dezvoltării

microîntreprinderilor” s-a aprobat ca valoarea maximă a finanțării acordate să fie de 100% din cheltuielile eligibile ale proiectelor.

Totodată, s-a supus dezbaterii și s-a aprobat realocarea din fondurile aferente domeniului major de intervenție (DMI) 4.2 privind reabilitarea siturilor industriale către:

- DMI 3.1 „Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate”
- DMI 4.1 „Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală”
- DMI 4.3 “Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”
- DMI 5.1 „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe”
- DMI 5.2 „Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice”.

2) Ședința CMPOR din 10 - 11 noiembrie 2010 - Turnu Măgurele

În cadrul ședinței au fost prezentate informații privind stadiul implementării Programului Operațional Regional și măsuri întreprinse pentru accelerarea implementării POR.

S-a aprobat revizuirea Axei prioritare 1 a POR privind dezvoltarea urbană prin ajustarea textului astfel încât activitățile privind infrastructura turistică de agrement să fie încadrate la operațiunea privind Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri.

De asemenea, au fost aprobate propunerile finale ale regiunilor pentru realocarea fondurilor aferente domeniului de intervenție 4.2 „Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități”

Totodată s-a aprobat Planul de Evaluare pentru anul 2011 și modificarea Strategiei de Asistență Tehnică a Programului Operațional Regional.

Ședințele CMPOR au fost statutare, întrunindu-se numărul de membri cu drept de vot pentru asigurarea majorității simple în vederea luarea hotărârilor.

În cadrul ședințelor, membrii Comitetului de Monitorizare a POR au dezbătut documentele care au fost supuse aprobării, exprimându-și în mod liber punctele de vedere. Deciziile au fost luate cu unanimitate de voturi.

Evaluarea

I. Evaluarea POR

A. Activitățile de evaluare ale POR 2007-2013 desfășurate în anul 2010

În cursul anului 2010, Biroul Evaluare Program (BEP) din cadrul Direcției Generale Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional a gestionat următoarele proiecte și studii de evaluare:

1. Evaluarea internă ad-hoc a aplicării principiului parteneriatului în procesul de implementare a Programului Operațional Regional 2007-2013

Desfășurată în perioada martie-aprilie 2010, evaluarea ad-hoc a aplicării principiului parteneriatului în procesul de implementare a POR 2007-2013 a avut un dublu obiectiv. În primul rând a urmărit analiza principalelor dificultăți și cauze care influențează constituirea și funcționarea parteneriatelor formale din cadrul programului, precum și identificarea măsurilor pentru îmbunătățirea relațiilor interinstituționale și parteneriale în cadrul programului. În egală măsură proiectul a urmărit ca prin desfășurarea internă a unor activități specifice de evaluare (studiul a fost realizat de membrii BEP), să familiarizeze personalul unității de evaluare a POR cu utilizarea metodologiei și a unor instrumente de lucru specifice evaluării.

Structurile parteneriale analizate în cadrul acestui studiu intern s-au referit la:

- Comitetul de Monitorizare a POR (CM POR) - sub aspectul percepției principalilor parteneri implicați asupra măsurii în care structura actuală și funcționarea sa corespund nevoilor acestora legate de gestionarea și implementarea programului;
- asocierile parteneriale “tematice” formale, stabilite în baza unor prevederi specifice ale programului, ale Documentului Cadru de Implementare și Ghidurilor Solicitanților, cum sunt, spre exemplu, cele din cadrul Axei Prioritare 1 (AP1);
- parteneriatele stabilite între AM POR și OI, precum și între OI-uri.

Concluziile evaluării aplicării principiului parteneriatului au relevat următoarele:

- ✓ interesul și efortul tuturor actorilor implicați de a îmbunătăți și accelera procesul partenerial pentru o mai bună și eficientă implementare a programului este evident;
- ✓ la nivelul tuturor structurilor chestionate este conștientizat impactul pozitiv produs de parteneriate asupra accesului la finanțare;
- ✓ constituirea parteneriatelor în special în cadrul AP 1, produce efecte pozitive asupra partenerilor prin asigurarea unor resurse financiare, tehnice și umane adecvate implementării și susținerii proiectelor din cadrul Planurilor Integrate de Dezvoltare (PID), asigurând totodată sustenabilitatea acestora după încetarea finanțării prin POR;
- ✓ mai mult de 50% din cei chestionați consideră parteneriatul ca un instrument de facilitare a dialogului, schimbului de informații, opinii și experiență între partenerii regionali și locali;
- ✓ procesul de constituire a parteneriatelor este considerat unanim de cei chestionați, ca nefiind unul simplu și nici rapid, din cauza existenței unor

- blocaje administrative, legislative sau determinate de absența unui dialog constructiv și a unei cooperări reale între parteneri;
- ✓ cooperarea, în cadrul parteneriatelor este influențată, nu de puține ori, de existența unor opinii și chiar interese divergente, precum și de resursele financiare insuficiente pentru susținerea parteneriatului.

Factorii cu impact negativ identificați de studiu, care influențează negativ atât procesul de constituire cât și cel de funcționare a parteneriatelor, sunt determinați în principal de:

- ✓ absența unei culturi față de munca în parteneriat;
- ✓ nerespectarea termenelor de elaborare a unor documente sau interese diferite;
- ✓ absența unor structuri executive dedicate;
- ✓ absența obiectivului comun și a unui leadership.

Din punctul de vedere al relațiilor interinstituționale stabilite între parteneri, respectiv între OI, Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară (ADI), Coordonatorii polilor de creștere pe de o parte și AM POR pe de altă parte, precum și privind schimbul de informații și de bune practici între OI POR, principalele concluzii ale studiului au relevat că:

- ✓ AM POR oferă un sprijin permanent și calificat;
- ✓ AM POR implică constant partenerii săi în dezbaterea tuturor problemelor legate de contractarea și implementarea programului, dar opiniile OI-urilor sunt luate în considerare uneori și parțial;
- ✓ schimbul de informații și bune practici între Organismele Intermediare ale POR sunt facilitate atât de AM POR cât și de OI-uri, dar mai mult de 60% din OI-uri realizează astfel de activități și pe baza unor relații personale stabilite între acestea.

Totodată, studiul a relevat și măsurile propuse pentru îmbunătățirea relațiilor interinstituționale și ale parteneriatului în cadrul programului. Acestea se referă în principal la comunicare, diseminarea informațiilor, transferul de expertiză și o conștientizare mai activă a celor implicați sau potențial interesați, la întărirea capacității administrative și instituționale a actorilor implicați, la îmbunătățirea cadrului legislativ. În ceea ce privește măsura în care structura actuală și funcționarea CM POR corespunde nevoilor partenerilor implicați în gestionarea și implementarea programului, răspunsurile celor chestionați au fost în unanimitate afirmative.

Concluziile și problemele sesizate de studiul de evaluare ad-hoc a aplicării principiului parteneriatului în procesul de implementare a Programului Operațional Regional 2007-2013, efectuat integral de unitatea de evaluare a programului în cursul anului 2010, vor fi preluate și detaliate de echipa de experți evaluatori externi care va realiza analiza acestui principiu orizontal în cadrul evaluării interimare a POR care se va efectua în cursul anilor 2011-2012.

2. Pregătirea evaluărilor cuprinse în Planul de evaluare pentru anul 2010

Planul de evaluare a POR pentru anul 2010 aprobat prin procedura scrisă de CM POR în data de 11 martie 2010, prevede realizarea a două studii de evaluare. În stabilirea tematicii acestora s-a avut în vedere, pe de o parte, necesitatea abordării dificultăților întâmpinate în implementarea unor AP/DMI și a concentrării pe domenii care sunt mai avansate din punct de vedere al implementării, care au ca țintă crearea de locuri de muncă, ceea ce reprezintă o prioritate crescută în condițiile crizei economice și financiare, iar, pe de altă parte, necesitatea începerii din timp a pregătirii pentru perioada următoare de programare, post 2013.

Primul studiu, intitulat **„Evaluarea implementării priorităților și proiectelor din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, adresate mediului de afaceri”**, este o evaluare operațională, tematică. **Obiectivul general** al acestei evaluări este de a contribui la îmbunătățirea absorbției fondurilor alocate prin POR 2007-2013 pentru dezvoltarea mediului de afaceri la nivel regional, în vederea atingerii obiectivelor programului în acest domeniu.

Activitățile desfășurate de BEP în cursul anului 2010 în legătură cu acest studiu:

- ✓ elaborarea caietului de sarcini și contribuția la elaborarea documentației de atribuire: decembrie 2009 - aprilie 2010;
- ✓ lansarea procedurii de achiziție publică: 12 mai 2010 (publicarea în SEAP);
- ✓ evaluarea ofertelor și semnarea contractului pe 15 septembrie 2010 cu asociația formată din East West Consulting (EWC), European Consultants Organisation (ECO3), din Bruxelles, Belgia, SC EWC România SRL și SC NTSN Conect SRL, București, România.

Activitățile proiectului au demarat pe 28 septembrie 2010 și se estimează că se vor încheia la sfârșitul lunii martie 2011, când va fi depusă versiunea finală a Raportului de evaluare.

Cel de-al doilea studiu, intitulat **„Evaluarea capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale”** este o evaluare strategică, determinată în principal de necesitatea unei analize realiste a capacității administrative și instituționale a regiunilor în scopul pregătirii și stabilirii rolului acestora în perioada de programare post 2013.

Obiectivul general al acestei evaluări este de a asigura programarea și absorbția eficientă a fondurilor europene destinate dezvoltării regionale în perioada de programare post 2013. **Obiectivul specific** este de a sprijini AM POR și ACIS la fundamentarea și formularea strategiei de abordare a programării dezvoltării regionale în perioada post 2013, prin prisma rolului regiunilor în acest proces.

Activitățile desfășurate de BEP în cursul anului 2010 în legătură cu acest studiu:

- ✓ elaborarea caietului de sarcini și contribuția la elaborarea documentației de atribuire: aprilie-septembrie 2010;
- ✓ lansarea procedurii de achiziție publică: 29 octombrie 2010 (publicarea în SEAP);
- ✓ evaluarea ofertelor primite: 15 decembrie 2010 - 4 februarie 2011.

Se estimează semnarea contractului în luna februarie 2011. Durata de desfășurare a activităților proiectului este de 9 luni.

3. Raportarea stadiului de implementare a Planului de Acțiune pentru implementarea recomandărilor Raportului de Evaluare Intermediară a POR pentru perioada 1 ianuarie 2007 - 30 iunie 2009

Raportări privind stadiul de implementare a măsurilor incluse în Planul de Acțiune pentru implementarea recomandărilor primei evaluări intermediare a programului au fost efectuate în cadrul reuniunilor CM POR din lunile mai și noiembrie 2010.

4. Planificarea și finanțarea activității de evaluare

În conformitate cu Planul Multianual de Evaluare (PME) a POR 2007-2013, revizuit, a fost elaborat **Planul Anual de Evaluare pentru anul 2011**, aprobat de CM POR în data de 11 noiembrie 2010.

A fost elaborată **cererea de finanțare a activității de evaluare pentru anul 2011** și au fost amendate cererile de finanțare pentru studiile de evaluare **lansate în cursul anului 2010**.

B. Activități de evaluare ale POR 2007-2013 prevăzute pentru anul 2011

În cursul anului 2011, BEP va desfășura următoarele principale activități de evaluare, precum și o serie de activități conexe legate de procesul de evaluare a programului:

1. Studiul privind evaluarea implementării priorităților și proiectelor din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, adresate mediului de afaceri

- ✓ continuarea managementului și monitorizării implementării activităților studiului de evaluare: ianuarie - aprilie 2011;
- ✓ prezentarea concluziilor Raportului de evaluare în CM POR: mai 2011.

2. Studiul de evaluare a capacității administrative a regiunilor în domeniul dezvoltării regionale

- ✓ continuarea și finalizarea evaluării ofertelor primite: ianuarie-februarie 2011;
- ✓ începerea activităților proiectului de evaluare, managementul și monitorizarea implementării: martie - decembrie 2011;

- ✓ prezentarea concluziilor Raportului de evaluare în CM POR: noiembrie 2011.
3. ***Pregătirea studiilor de evaluare incluse în PAE 2011, respectiv “Actualizarea evaluării intermediare a Programului Operațional Regional 2007- 2013 și evaluarea aplicării principiilor egalității de șanse și parteneriatului”***
 - ✓ elaborarea caietului de sarcini și contribuția la elaborarea documentației de atribuire ianuarie - martie 2011;
 - ✓ demararea activităților proiectului privind actualizarea evaluării intermediare a POR: estimativ iunie 2011.
 - ✓ managementul și monitorizarea implementării activităților proiectului: iunie 2011 - mai 2012.
 4. ***Elaborarea Planului de evaluare pentru anul 2012 și a cererii de finanțare a studiilor incluse în plan.***
 5. ***Elaborarea Planului de acțiune și raportarea stadiului de implementare a măsurilor pentru implementarea recomandărilor studiului privind evaluarea implementării priorităților și proiectelor din cadrul POR 2007-2013, adresate mediului de afaceri.***

II. Evaluările la nivelul Cadrului Strategic Național de Referință

Alături de evaluarea Programului Operațional Regional realizată de Autoritatea de Management, la nivelul Autorității pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) se desfășoară evaluări externe cu caracter orizontal, în scopul îmbunătățirii capacității naționale de absorbție și a implementării generale a Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013.

I. ACIS a finalizat în luna august 2010, raportul „*Evaluarea formativă a instrumentelor structurale în România*”, ale cărui principale constatări și concluzii au fost următoarele:

- Sistemul de coordonare și implementare a instrumentelor structurale din România manifestă tendința de supra-reglementare (gold-plating), impunând o arie de control de 100%, precum și multe niveluri de verificare;
- Ritmul actual al efectuării plăților constituie un risc major pentru atingerea țintei de absorbție totală;
- Printre cauzele principale ale absorbției scăzute se numără procedurile de achiziție (din cauza legislației complicate și a obiceiului înrădăcinat de a contesta rezultatele procedurii de atribuire), dificultățile în accesarea împrumuturilor (din cauza politicilor de creditare mai stricte);
- Asistența Tehnică din Instrumentele Structurale nu a fost utilizată intens din cauza disponibilității ultimelor fonduri de pre-aderare, a constrângerilor bugetare pe

fondul crizei economice, precum și a procedurilor dificile și lente de achiziții publice;

- A fost derulat un număr limitat de campanii de comunicare, în principal din cauza ritmului lent al aprobării și contractării măsurilor de informare și publicitate și a susținerii în mod substanțial prin asistență Phare a activităților de comunicare;
- Criteriile de selecție a proiectelor tind să pună accentul pe eficacitate și pe eficiență într-o mai mare măsură decât cele de eligibilitate.

Evaluarea a recomandat realizarea unui plan de măsuri detaliat menit să îmbunătățească considerabil ritmul de absorbție a instrumentelor structurale, luându-se în considerare:

- accelerarea proceselor de efectuare a plăților și sporirea motivației entităților publice de a solicita rambursările,
- realocarea fondurilor neaccesate către intervențiile promițătoare,
- identificarea de noi modalități și mijloace de ocupare a posturilor vacante,
- stabilirea unei relații dintre AM/OI bazate pe eficiență,
- proiectarea și introducerea unui sistem de „planificare a cererilor” în vederea unei mai bune coordonări a calendarului lansărilor de apeluri de proiecte, evitându-se astfel apariția vârfurilor excesive în procesul de primire și procesare a aplicațiilor.

Alte recomandări ale evaluării vizează:

- revizuirea legislației privind achizițiile publice;
- scutirea IMM-urilor de obligația de a asigura garanții de pre-finanțare, care reduc lichiditățile, în special în cazul intervențiilor cu bugete reduse și risc moderat;
- investigarea posibilităților de a utiliza alocarea externă nerambursabilă destinată Asistenței Tehnice fără co-finanțare națională sau cu co-finanțare națională redusă, inter alia prin extinderea listei de costuri eligibile;
- îmbunătățirea activității de comunicare prin identificarea clară a indicatorilor, astfel încât activitățile de informare și publicitate să fie mai bine evaluate, și prin măsurarea în mod regulat a impactului acțiunilor de informare și publicitate prin intermediul sondajelor sau chestionarelor;
- acordarea unui rol mai important criteriilor de eligibilitate față de cel al criteriilor de selecție a proiectelor în procesul de filtrare a cererilor de finanțare, printr-o mai bună identificare a tipurilor de solicitanți potențiali și prin formularea unor criterii mai complexe.

Raportul de evaluare a fost prezentat părților interesate în cadrul Comitetului de Management pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale din luna septembrie 2010, iar recomandările propuse de evaluatori au fost, în general, acceptate.

Raportul a fost ulterior transmis Primului Ministru al României, miniștrilor coordonatori ai autorităților de management și Comisiei Europene (DG Regio și DG Ocupare), iar rezultatele au fost diseminate în cadrul unui seminar live online pe canalul de știri HotNews. Materialele aferente seminarului s-au bucurat de peste 6.500 vizualizări. Rezumatele evaluării sunt postate pe pagina web oficială a instrumentelor structurale (www.fonduri-ue.ro) și pe pagina web a Programului Operațional Asistență Tehnică (www.poat.ro).

II. La sfârșitul anului 2010 se aflau într-un stadiu avansat de elaborare trei studii de evaluare:

- a) Provocări legate de capacitatea beneficiarilor publici și privați ai instrumentelor structurale;
- b) Examinarea investițiilor în infrastructura de transport și mediu;
- c) Sinteza evaluărilor intermediare ale Programelor Operaționale.

Aceste studii urmează a fi finalizate până în luna aprilie 2011.

Raportul *Provocări legate de capacitatea beneficiarilor instrumentelor structurale* realizează o analiză și explorează modul în care capacitatea beneficiarilor instrumentelor structurale influențează performanța fondurilor și atingerea rezultatelor așteptate.

Evaluarea abordează proiecte de pe întregul teritoriul României. Din punct de vedere cantitativ, studiul acoperă 1.429 de proiecte, reprezentând proiectele aprobate până la data 30 iunie 2009. Din punct de vedere al perioadei de timp, studiul acoperă perioada dintre data deciziei de finanțare a proiectelor aprobate și data plăților finale aferente respectivelor proiecte.

Concluziile preliminare ale acestui studiu erau următoarele:

- Sistemul de bugetare multianuală nu este încă aplicat, ceea ce impune limitări și constrângeri în ceea ce privește cofinanțarea proiectelor sprijinite din instrumentele structurale, durabilitatea și impactul acestora pe termen lung;
- Recuperarea taxei pe valoarea adăugată (TVA) are o influență majoră asupra capacității beneficiarilor de a mobiliza resurse financiare, afectându-le fie fluxul financiar al proiectelor, fie capacitatea de a propune alte proiecte;
- Procedurile de achiziții publice afectează în mod semnificativ capacitatea beneficiarilor de a gestiona și implementa proiecte finanțate din instrumentele structurale și, în final, capacitatea lor de a obține rambursarea cheltuielilor de pre-finanțare;
- În pofida crizei economice, în continuare nu există suficientă înțelegere la nivelul beneficiarilor, îndeosebi din administrația publică locală, a faptului că instrumentele structurale reprezintă o oportunitate pentru diversificarea resurselor financiare și nu o înlocuire a surselor proprii;
- Monitorizarea sistematică a proiectelor, împreună cu implicarea constantă a managerilor, exercită o influență pozitivă substanțială asupra implementării proiectelor;

Pe baza evaluărilor intermediare ale programelor operaționale, sub coordonarea ACIS, este elaborat un *Raport sinteză* care analizează o serie de aspecte strategice, precum

- Consecințele crizei economice asupra strategiei și a implementării PO;
- Relevanța, eficiența și eficacitatea programelor operaționale;
- Relevanța mecanismelor de implementare;
- Potențialul de îmbunătățire a impactului investițiilor, inclusiv creșterea sinergiei și complementarității între programe și priorități.

Dintre concluziile preliminare ale raportului pot fi reținute următoarele:

- Deși importantă, criza nu cere în sine o modificare fundamentală a CSNR sau a Strategiilor PO. Totuși, ea are un efect semnificativ asupra implementării acestora și, în mod special, asupra ritmului de implementare.
- Este necesară continuarea procesului de îmbunătățiri incrementale, dar este improbabil că va fi suficient pentru a asigura accelerarea absorbției și a implementării. Drept urmare, sunt necesare și alte măsuri, printre care, în mod special, este nevoie de realocări care să fie planificate rapid și puse în aplicare;
- În principiu, există sinergii și complementarități între Programe și între Priorități în cadrul Programelor. La nivelul cel mai extins, CSNR implică o serie de PO complementare, iar în etapa de evaluare ex-ante s-au depus eforturi considerabile pentru a asigura faptul că suprapunerile sau duplicările sunt reduse la minim. O slăbiciune discutabilă ar fi aceea că nivelul de coordonare și cooperare se concentrează foarte mult pe proceduri și procese, mai degrabă decât pe problemele implementării „pe teren”. Când este nevoie de cooperare pe fond, dovezile de cooperare practică efectivă nu sunt numeroase.

2.8 REZERVA NAȚIONALĂ DE PERFORMANȚĂ.

Nu se aplică.

3. IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL PE AXE PRIORITARE

3.1. AXA PRIORITARĂ 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere

3.1.1. Atingerea țintelor și analiza progresului

Informații asupra progresului fizic al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Planuri integrate de dezvoltare urbană acceptate (nr.)	Realizat	0	0	7*	95*		
	Ținta ³						30
	Baza						
Proiecte care asigură îmbunătățirea infrastructurii urbane și serviciilor urbane, inclusiv transportul urban (nr.)	Realizat	-	-	0	62**		
	Ținta						60
	Baza						
Proiecte care promovează dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri (nr.)	Realizat	-	-	0	2**		
	Ținta						15
	Baza						
Proiecte care asigură reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv locuințe sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale (nr.)	Realizat	-	-	0	27**		
	Ținta						25
	Baza						
Locuitori care beneficiază de implementarea proiectelor din planurile integrate de dezvoltare urbană (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						400.000
	Baza						
Companii stabilite în polii de creștere regionali și locali (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						400
	Baza						
Locuri de muncă create/menținute (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						1500
	Baza						

* reprezintă planurile depuse și aprobate care se încadrează sumelor disponibile pentru fiecare sub-domeniu al acestei axe prioritare: poli de creștere, poli de dezvoltare urbană și centre urbane.

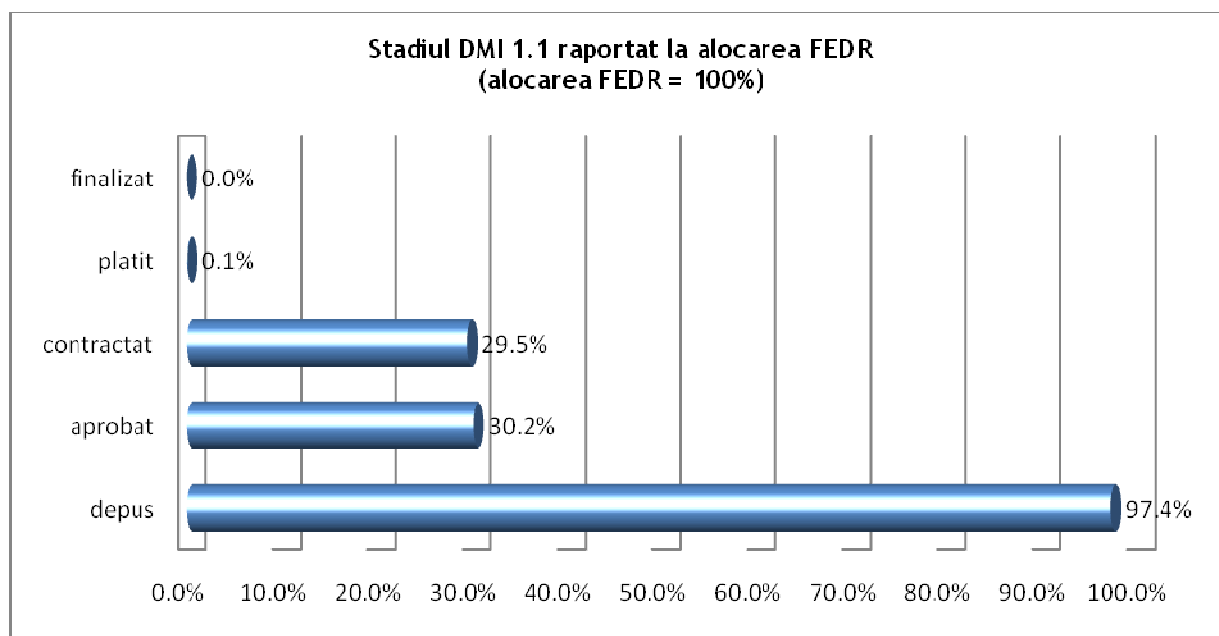
** se referă la cererile de finanțare pentru care s-au semnat contracte de finanțare

Analiza calitativă

La nivelul Axei Prioritare 1 până la sfârșitul anului 2010 au fost depuse un număr de 459 de cereri de finanțare cu o valoare totală de 1,75 miliarde euro, din care fonduri comunitare (FEDR) în valoare de 1,09 miliarde euro, reprezentând peste 97% din totalul fondurilor comunitare alocate.

Pentru 91 dintre acestea AMPOR a semnat contracte de finanțare cu beneficiarii, în valoare totală de 522,7 milioane euro, din care fonduri comunitare în valoare de 329,7 milioane euro, respectiv 30% din fondurile comunitare alocate.

³ Ținta poate fi anuală sau pentru întreaga perioadă de programare.

Situația este însă diferită de la o regiune la alta, precum și pe cele trei subdomenii majore de intervenție: poli de creștere, poli de dezvoltare urbană și centre urbane. Cel mai mare grad de contractare se înregistrează în Regiunea Nord-Est (63,6%) și Regiunea Centru (35,5%), în timp ce în Regiunea București-Ilfov nu au fost contractate proiecte în anul 2010.

Dezvoltare urbană				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	30	182,8	116,1	63,6
Sud Est	3	11,9	7,6	5,1
Sud	12	76,2	48,1	30,2
Sud Vest	22	83,0	52,1	33,3
Vest	10	52,9	33,8	29,2
Nord Vest	3	47,3	28,7	21,2
Centru	11	68,6	43,2	35,5
București-Ilfov	0	0	0	0
TOTAL	91	522,7	329,6	29,5

A. Poli de creștere

La data de 31 decembrie 2010 pentru toți cei 7 poli de creștere erau avizate Planurile Integrate de Dezvoltare Urbană (PIDU) de către Comitetul de Management pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (CMC), valoarea totală a proiectele propuse pentru finanțare prin Axa Prioritară 1 a POR depășind alocările financiare orientative pentru fiecare din cei 7 poli de creștere.

Anul 2010 a fost anul în care, pentru acest subdomeniu major de intervenție, s-au depus cereri de finanțare din POR, după cum urmează:

Dezvoltare urbană Proiecte depuse - poli de creștere (milioane euro)				
Pol de creștere	Număr cereri de finanțare depuse	Valoare totală	Din care valoarea FEDR	Grad de depunere (% din alocare FEDR)
Iași	5	87,5	55,2	61
Constanța	2	5,1	3,3	4
Ploiești	4	37,0	19,5	25
Craiova	4	63,8	40,7	52
Timișoara	7	36,3	22,0	38
Cluj-Napoca	5	51,9	31,6	47
Brașov	5	23,0	14,9	24
TOTAL	32	304,5	187,2	33

Per total, cererile de finanțare depuse în cadrul acestui subdomeniu acoperă în proporție de 33% alocarea comunitară pentru polii de creștere, cel mai bine situându-se polul de creștere Iași, care acoperă prin proiectele depuse 61 % din fondurile de care dispune, în timp ce cel mai redus grad de depunere înregistrează polul de creștere Constanța.

Este de notat că o singură cerere de finanțare din cele 32 depuse de polii de creștere a fost respinsă, ceea ce înseamnă un procent de 3%, rată mult scăzută comparativ cu alte axe și domenii majore de intervenție. Este de remarcat că valoarea medie a cererilor de finanțare depuse este de 5,8 milioane euro fonduri comunitare, comparativ cu aproximativ 950.000 euro, cât este valoarea medie pentru cererile de finanțare depuse la nivelul întregului program.

În privința contractelor de finanțare semnate, până la 31 decembrie 2010 au fost contractate 15% din fondurile comunitare alocate, polii de creștere Iași și Cluj-Napoca având cele mai mari valori de contractare din cei 7 poli de creștere: 46%, respectiv 43%. La polul opus, Constanța, Timișoara și Brașov sunt polii de creștere pentru care în anul 2010 nu au fost semnate contracte de finanțare.

Prin cele 9 contracte de finanțare semnate până la 31 decembrie 2010 se vor obține următoarele rezultate:

- ✚ îmbunătățirea mediului de afaceri la nivelul polilor de creștere contribuind astfel la creșterea competitivității economice a polilor de creștere prin înființarea de structuri sprijinire a afacerilor (15 IMM-uri se vor localiza în polii de creștere);

Dezvoltare urbană				
Contracte de finanțare semnate - poli de creștere (milioane euro)				
Pol de creștere	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Iași	4	67,1	42,0	46
Constanța	0	0	0	0
Ploiești	1	10,2	5,5	7
Craiova	1	13,8	8,9	11
Timișoara	0	0	0	0
Cluj-Napoca	3	47,3	28,7	43
Brașov	0	0	0	0
TOTAL	9	138,4	85,1	15

- ✚ reabilitarea și modernizarea spațiilor publice urbane - 36,73 km străzi urbane vor fi reabilitate/modernizate, iar 9,1 ha spații verzi vor fi reabilitate și amenajate, contribuind la îmbunătățirea infrastructurilor urbane cu scopul atragerii de noi investiții și creștere a calității vieții locuitorilor;
- ✚ reabilitarea infrastructurii de transport public urban (29,3 km linii de tramvai vor fi reabilitate) care va conduce la o mai largă utilizarea a mijloacelor de transport prietenoase mediului, precum și la creșterea mobilității populației, cu efecte asupra decongestionării traficului în polii de creștere;
- ✚ serie de obiective turistice de patrimoniu vor fi reabilitate ceea ce va conduce la creșterea numărului de vizitatori atrași la obiectivele turistice (254.665 vizitatori atrași la obiectivele reabilitate);
- ✚ atenție deosebită a fost acordată persoanelor cu dizabilități, prin proiectele contractate fiind construite un număr de 14 rampe de acces pentru persoane cu dizabilități;
- ✚ numărul total de persoane/locuitori care vor beneficia de implementarea proiectelor contractate se ridică la 963.211.

B. Poli de dezvoltare urbană

La data de 31 decembrie 2010 toți cei 13 poli de dezvoltare urbană aveau Planurile Integrate de Dezvoltare Urbană depuse și declarate admise, astfel că proiectele aferente au intrat în proces de evaluare.

Până la 31 decembrie 2010, au fost semnate doar 11 contracte de finanțare a căror valoare reprezintă aproximativ 15% din valoarea fondurilor comunitare alocată acestui subdomeniu de intervenție. Este de remarcat că polul de dezvoltare urbană Suceava acoperă prin cele 5 contracte de finanțare semnate suma alocată pentru finanțare în această perioadă de programare.

Dezvoltare urbană				
Cereri de finanțare depuse - poli de dezvoltare urbană (milioane euro)				
Pol de creștere	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Suceava	5	29,4	18,8	103,3
Bacău	0	0	0	0
Brăila	3	11,9	7,6	51,3
Galați	0	0	0	0
Pitești	0	0	0	0
Râmnicu Vâlcea	3	5,1	3,2	10,2
Arad	0	0	0	0
Deva	0	0	0	0
Oradea	0	0	0	0
Satu Mare	0	0	0	0
Baia Mare	0	0	0	0
Sibiu	0	0	0	0
Târgu Mureș	0	0	0	0
TOTAL	11	46,4	29,6	14,5

Prin implementarea celor 11 contracte de finanțare semnate, de care va beneficia un număr total de 417.808 persoane, se va:

- ✚ îmbunătăți climatul de afaceri în orașele poli de dezvoltare urbană, prin realizarea unei structuri de afaceri în care se vor localiza un număr de 15 IMM-uri și se vor crea 50 de locuri de muncă;
- ✚ îmbunătăți infrastructura publică urbană, inclusiv prin luarea în considerare a persoanelor cu dizabilități (45 rampe pentru persoane cu dizabilități realizate) și amenajarea și reabilitarea a 12,6 km străzi urbane, 5,2 ha spații verzi și 7,95 km rețea iluminat public;
- ✚ crește siguranța populației și reduce criminalitatea în orașe prin instalarea de sisteme publice de supraveghere (2 sisteme de supraveghere instalate).

C. Centre Urbane

Pe parcursul anului 2010 a continuat evaluarea proiectelor depuse pentru subdomeniul „Centre urbane”, acest subdomeniu de intervenție fiind singurul în care a existat cerere de proiecte cu termen de depunere (31 martie 2009).

Până la sfârșitul anului 2010 au fost semnate un număr de 71 contracte de finanțare a căror valoare totală însumează 337,9 mil. Euro din care valoarea fondurilor comunitare este de 214,9 milioane Euro, ceea ce reprezintă 64% din valoarea fondurilor comunitare alocate acestui subdomeniu de intervenție.

Situația pe regiuni de dezvoltare este diferită, pentru trei regiuni de dezvoltare (Sud-Est, Nord-Vest și București-Ilfov) nefiind semnate contracte de finanțare în anul 2010, în timp ce cele mai multe contracte de finanțare au fost semnate în regiunea Nord-Est (21), unde gradul de contractare a fondurilor comunitare este de 101% și regiunea de dezvoltare Sud-Vest (18), cu un grad de contractare de 85%. Acestea se adaugă regiunea Centru, care cu doar 11 contracte semnate s-a atins un grad de contractare a fondurilor comunitare alocate de 118%.

Dezvoltare urbană				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	21	86,3	55,4	101
Sud Est	0	0	0	0
Sud	11	66,0	42,6	89
Sud Vest	18	64,1	39,9	85
Vest	10	52,9	33,8	98
Nord Vest	0	0	0	0
Centru	11	68,6	43,2	118
București-Ilfov	0	0	0	0
TOTAL	71	337,9	214,93	64

Prin cele 71 contracte de finanțare semnate pentru subdomeniul “*Centre urbane*” se vor obține următoarele rezultate:

- ✚ reabilitarea străzilor urbane (148,15 km de străzi urbane);
- ✚ reabilitarea unor clădiri actualmente deteriorate care vor căpăta noi funcțiuni (9 clădiri vor fi reabilitate);
- ✚ amenajarea de spații publice verzi (30 ha spații verzi vor fi amenajate și reabilitate);
- ✚ reabilitarea a 12,9 km linii de tramvai care vor contribui la creșterea utilizării de către populație a mijloacelor de transport public ecologice, precum și la decongestionarea traficului în orașe;

- ✚ 13 sisteme de supraveghere vor fi instalate în orașe, contribuind la creșterea siguranței populației și la reducerea criminalității;
- ✚ un centru social va fi reabilitat și modernizat pentru asigurarea unor servicii sociale de calitate;
- ✚ creșterea accesibilității persoanelor cu dizabilități prin 35 rampe pentru persoane cu dizabilități;
- ✚ se vor crea un număr de 365 locuri de muncă;
- ✚ 2.311.827 persoane vor beneficia de implementarea proiectelor.

3.1.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

- ✚ **Calitatea slabă a documentațiilor de accesare, precum și a rapoartelor privind evaluarea tehnică și financiară a proiectelor individuale**

Ca urmare a calității scăzute a proiectelor depuse, organismele implicate în evaluarea proiectelor au solicitat numeroase clarificări în toate etapele de evaluare și selecție a cererilor de finanțare. De asemenea, AM POR a transmis Organismelor Intermediare pentru reevaluare rapoartele de evaluare tehnică și financiară a proiectelor.

- ✚ **Nerespectarea termenelor de depunere a proiectelor conform calendarului stabilit inițial.**

Majoritatea termenelor de depunere asumate de polii de creștere sunt nerealiste. Au fost înregistrate întâzieri semnificative în depunerea proiectelor conform calendarelor stabilite inițial.

Principalele probleme întâlnite de către polii de creștere se referă la:

- Probleme referitoare la regimul proprietății - documentele de proprietate nu au fost corespunzător verificate la întocmirea listelor de proiecte sau de exproprierile necesare nu au fost finalizate la timp;
- Întâzieri în procesul de achiziții publice din cauza procedurilor legale;
- Întâzieri în pregătirea documentațiilor tehnice din cauza furnizorilor de servicii / consultanților slab pregătiți;
- Diferențe semnificative între valorile investițiilor estimate la momentul pregătirii studiului de fezabilitate și cele de la momentul finalizării proiectului tehnic;
- Litigii care au impact fie asupra regimului proprietății fie asupra situației financiare a Solicitantului.

Toate acestea au generat întârzieri față de calendarul de depunere a proiectelor stabilit, fiind necesare revizuirii periodice ale listelor de proiecte.

Măsuri:

În acest context, AMPOR a organizat o serie de întâlniri cu polii de creștere pentru a găsi soluții necesare urgentării pregătirii și depunerii proiectelor în special a celor care vizează dezvoltarea mediului de afaceri și reabilitarea infrastructurii sociale. Totodată, se are în vedere introducerea posibilității revizuirii listelor de proiecte prin procedură scrisă în cazul în care nu sunt modificări majore.

3.2. AXA PRIORITARĂ 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport

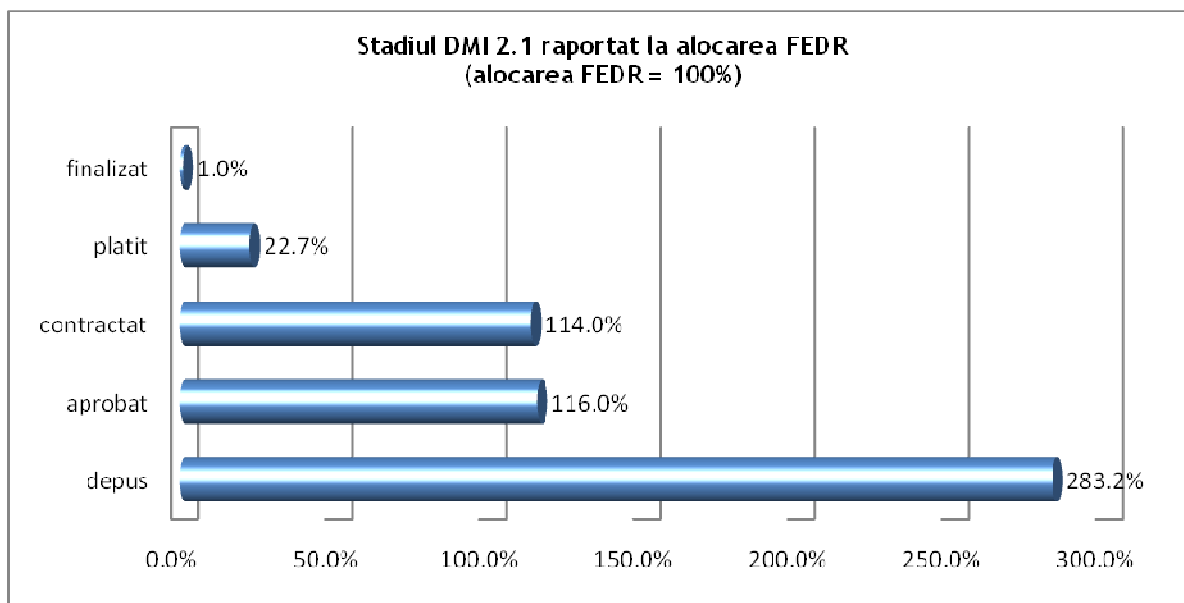
3.2.1. Atingerea țintelor și analiza progresului

Informații asupra progresului fizic al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Domeniul Major de intervenție 2.1 Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane - inclusiv construirea/reabilitarea șoselelor de centură							
Lungimea drumurilor județene reabilite/ modernizate (în afara TEN - T) (km)	Realizat	0	0	0	264*		
	Ținta						877
	Baza						
Lungimea străzilor orășenești reabilite/ modernizate (în afara TEN - T) (km)	Realizat	0	0	10*	14*		
	Ținta						411
	Baza						
Lungimea șoselelor de centură reabilite/ construite (în afara TEN - T) (km)	Realizat	0	0	7*	12*		
	Ținta						219
	Baza						
Creșterea traficului de mărfuri transportate sau tranzitate (%)	Realizat	NA	NA	NA	NA		
	Ținta						10
	Baza						
Creșterea traficului de pasageri (%)	Realizat	NA	NA	NA	NA		
	Ținta						10
	Baza						

* reprezintă valoarea indicatorilor realizați, raportați de către beneficiari până la 31.12 anul respectiv

Analiza calitativă

Până la sfârșitul anului 2010, s-au depus 310 cereri de finanțare în valoare totală de 2,79 miliarde euro, din care contribuția comunitară reprezenta 2,15 miliarde euro, respectiv 283% din alocarea comunitară pentru acest domeniu de intervenție.

De altfel, datorită numărului mare de cereri de finanțare depuse, AMPOR a luat decizia de a suspenda depunerea cererilor de finanțare, pentru acest domeniu, în regiunile de dezvoltare Nord Est, Sud Est, Sud Vest (în 2008), Sud, Nord Vest, Vest și Centru (în 2009). În decursul anului 2010 au putut fi depuse cereri de finanțare doar în regiunea București-Ilfov (se estimează suspendarea depunerilor în această regiune în primul semestru al anului 2011).

Până la finalul anului 2010 se contractaseră peste 114% din fondurile comunitare alocate îmbunătățirii infrastructurii regionale și locale de transport, datorită celor 120 de contracte de finanțare semnate, în valoare totală de 1.233,5 milioane euro, din care 864,4 milioane euro reprezentau fonduri comunitare nerambursabile.

Infrastructura rutieră				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	25	218,2	155,8	126
Sud Est	15	174,3	123,1	123
Sud	16	181,6	125,8	117
Sud Vest	17	174,9	124,7	117
Vest	13	138,0	96,1	123
Nord Vest	8	147,5	106,0	116
Centru	13	129,5	83,3	101
București-Ilfov	13	69,3	49,5	74
TOTAL	120	1233,5	864,4	114

Rezultatele obținute, în urma finalizării (din punct de vedere al executării lucrărilor), în anii 2009 și 2010, a 843 km de drumuri județene, străzi urbane și șosele de centură, reprezintă un semnal puternic privitor la atingerea indicatorilor, în formă agregată.

Dacă prin POR, fundamentat în anul 2006, s-a estimat că se vor realiza 1.506 km de drum modernizat/reabilitat/construit (din care 877 km drumuri județene, 411 km străzi urbane și 219 km șosele de centură), la finalul anului 2010 putem previziona, pentru finalul perioadei - 2007-2013, realizarea unui

total de circa 2.500 km, din care peste 2.100 km drumuri județene, peste 200 km străzi urbane și peste 50 km șosele de centură.

Până la finalul anului 2010 un număr de 4 proiecte au fost finalizate, efectuându-se inclusive plățile finale:

- ✚ **Varianta de ocolire Brașov - faza I**; datorită acestui proiect care realizează legătura între DN11 (km 6+500) și DN 13 (km 3+350) se facilitează conectarea drumurilor județene din zonă la rețeaua drumurilor naționale și la rețeaua TEN, în condiții superioare de fluiditate a traficului, reducerea timpului de transport și eliminarea blocajelor rutiere.
- ✚ **Centură Sud Ineu - Arad**; proiectul contribuie la preluarea fluxurilor ce tranzitează orașul și elimină blocajele rutiere, reducând timpul de transport și facilitând accesul către zonele rezidențiale și turistice, prin asigurarea legăturii dintre DJ 792 și DN 79A.
- ✚ **Modernizare sistem rutier DJ 301 B - Ilfov**; acest drum județean reprezintă unul dintre cele mai importante căi de acces către Mânăstirea Pasărea și către localitățile Cozieni, Piteasca și Șindrilita; de asemenea, DJ 301B reprezintă punctul de plecare din DN 3 (București-Fundulea-Constanța) către DJ 100 (Brănești-Afumați).
- ✚ **Modernizare sistem rutier DJ 100 tronson IV - Ilfov**; tronsonul finalizat este parte din proiectul care va prelua o parte din traficul actualei centuri a Capitalei (aproximativ 25%), fluidizând în acest fel circulația din Capitală și accesul în și dinspre șase dintre cele mai importante localități ale județului Ilfov - Otopeni, Tunari, Ștefănești, Afumați, Găneasa, Brănești, precum și accesul spre județul Călărași (Vadul Anei).

La data de 31 decembrie 2010 un număr de 16 de proiecte, ce constau în reabilitarea, modernizarea și construirea (doar pentru șosele de centură) a peste 300 de km, au fost finalizate în totalitate din punct de vedere al executării lucrărilor:

1. Reabilitarea Bvd. Decebal-Dacia Craiova
2. Reabilitarea arterei principale - Buhuși
3. Modernizarea str.Basarabiei - Galați
4. Reabilitare și modernizare străzi - Orșova
5. Modernizarea infrastructurii de transport către zona turistică Murighiol - lacul Razim (jud.Tulcea)
6. Reabilitarea și modernizarea DJ 652 - Dolj
7. Modernizare DJ 651B - Vâlcea
8. Reabilitarea și modernizarea DJ 606 - Dolj
9. Reabilitarea și modernizarea DJ 604 - Olt
10. Reabilitarea și modernizarea DJ 205R - Vrancea
11. Reabilitarea și modernizarea DJ 648 - Olt

12. Modernizare DJ 209D - Suceava
13. Modernizare DJ 174 - Suceava
14. Modernizarea infrastructurii de acces la zonele turistice - Buzău
15. Modernizare DJ 730 - Argeș
16. Reabilitarea DJ 101G - Prahova/Dâmbovița

Este de menționat că la finele anului 2010 se finalizaseră două proiecte de reabilitare și modernizare a drumurilor județene cu o valoare totală eligibilă de peste 11,5 milioane euro, cu o importanță specială:

✚ **Modernizare DJ 730: Podul Dâmboviței (DN73 - Dâmbovicioara - Ciocanu - limita județului Brașov)** este unul dintre puținele proiecte de infrastructură rutieră din România dat în folosință cu 6 luni înainte de termenul de finalizare al lucrărilor. Acest drum, care leagă unele dintre cele mai căutate obiective turistice din județul Argeș facilitează accesul în masivul Piatra Craiului, traversează Cheile Dâmbovicioarei, și ajunge aproape de Peștera Dâmbovicioarei și Cetatea Orăștia.

✚ **Reabilitare DJ 101G Tătărani (DJ101D) - Brazi - Tinosu - Șirna - Habud - Crivățu (DN 1A)** este și el un proiect relevant în contextul celor 119 contracte semnate în cadrul Axei Prioritare 2 a POR, fiind un model de succes al cooperării interjudețene și având o importanță regională considerabilă. Proiectul a fost realizat în parteneriat de către Consiliul Județean Prahova și Consiliul Județean Dâmbovița, contribuind la desconggestionarea traficului pe DN1 București - Brașov, facilitarea transportului de marfă pe ruta Ploiești - Târgoviște, sprijinind dezvoltarea economică a zonei industriale Brazi și asigurând colectarea mărfurilor tranzitate prin stațiile de cale ferată Crivina, Brazi și Ploiești Triaj.

Pe de altă parte, în cadrul Axei Prioritare 2 a POR se finanțează acele drumuri județene care asigură accesul comunităților rurale dezavantajate către zone cu activitate economică mai atractivă, sporind și potențialul de investiții și dezvoltare a zonelor slab dezvoltate.

În baza analizelor făcute asupra comunităților defavorizate⁴ (în special comunități de romi) de către specialiști și a evidențierii traseelor urmate de infrastructura de transport finanțată în cadrul celor 20 de proiecte finalizate din punct de vedere al lucrărilor se remarcă faptul că:

- ✚ DJ 652 facilitează accesul comunității defavorizate (în special romi) din comuna Coșoveni - Dolj;
- ✚ DJ 604 facilitează accesul comunității defavorizate (în special romi) din comunele Vișina și Vișina Nouă - Olt;

⁴ "Targeting by a Community Poverty Survey", World Bank, 2005, author: D-tru Sandu, Universitatea Bucuresti ; articole media referitoare la comunitati defavorizate relevante de romi

- ✚ DJ 205R facilitează accesul comunității defavorizate (în special romi) din comuna Cotești - Vrancea;
- ✚ DJ 301 B facilitează accesul comunității defavorizate (în special romi) din comuna Șindrilița - Ilfov

3.2.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

- ✚ În stadiul de licitație pentru lucrări au existat și există întârzieri cauzate de amânări, contestații și anulări de licitații, care au durat (în unele cazuri) până la 2 ani, de la semnarea contractului de finanțare

Un exemplu în acest caz este proiectul **“Reabilitarea și modernizarea Drumului Interjudețean DJ 248 IAȘI - VASLUI”**, având ca beneficiar UAT județul Iași, în parteneriat cu UAT județul Vaslui. Proiectul, a fost depus la data de 24.10.2008, contractul de finanțare fiind semnat în **10.11.2008**. Lansarea procedurii de achiziții a fost amânată din luna martie 2009, iar la data de 08.07.2009 a fost publicat anunțul în SEAP. Contractul de atribuire a fost publicat în SEAP abia un an mai târziu, la data de **03.09.2010**

- ✚ În stadiul de efectuare a lucrărilor propriu-zise evenimente meteo extreme au cauzat întârzieri și costuri suplimentare (precipitații abundente și alunecări de teren) la o serie de proiecte precum **“Reabilitare DJ 670 Negoiesti-Florești (DN67) km 64+180-89+890, județul Mehedinți”**, beneficiar UAT județul Mehedinți; **„Reabilitare DJ 132”**, beneficiar UAT județul Harghita; **„Modernizare DJ 703J: Mușătești (DN 73C) - Brăduleț - Brădetu - Poienile Vâlsanului, în vederea îmbunătățirii și dezvoltării infrastructurii de turism, km 28+822 - 53+600, L=24,778 Km”**, beneficiar UAT județul Argeș

În aceste situații, AM POR a avizat favorabil extinderea perioadei de implementare precum și relocarea justificată a unor economii, fără a duce la creșterea valorii totale a proiectului.

- ✚ Pentru efectuarea plăților din partea beneficiarului către antreprenor, precum și pentru efectuarea plății finale există dificultăți la nivelul beneficiarilor (probleme în asigurarea cofinanțării / a împrumutului *punte etc*)

Un exemplu în acest caz este proiectul **“Modernizarea sistemului rutier central al Municipiului Vulcan”**, având ca beneficiar UAT Vulcan. Proiectul, a beneficiat de contractul de finanțare semnat în **08.06.2010**. După lansarea procedurii de achiziții din luna august 2010, la data de 09.09. 2010 a fost anulată procedura, iar contractul de atribuire a fost publicat în SEAP la data de **22.02.2010**. Înainte de atribuire, Primăria Vulcan s-a adresat autorităților publice centrale pentru a primi sprijin financiar, necesar cofinanțării și plăților către antreprenor, până la primirea rambursărilor.

3.3. AXA PRIORITARĂ 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale

3.3.1. Atingerea țintelor și analiza progresului

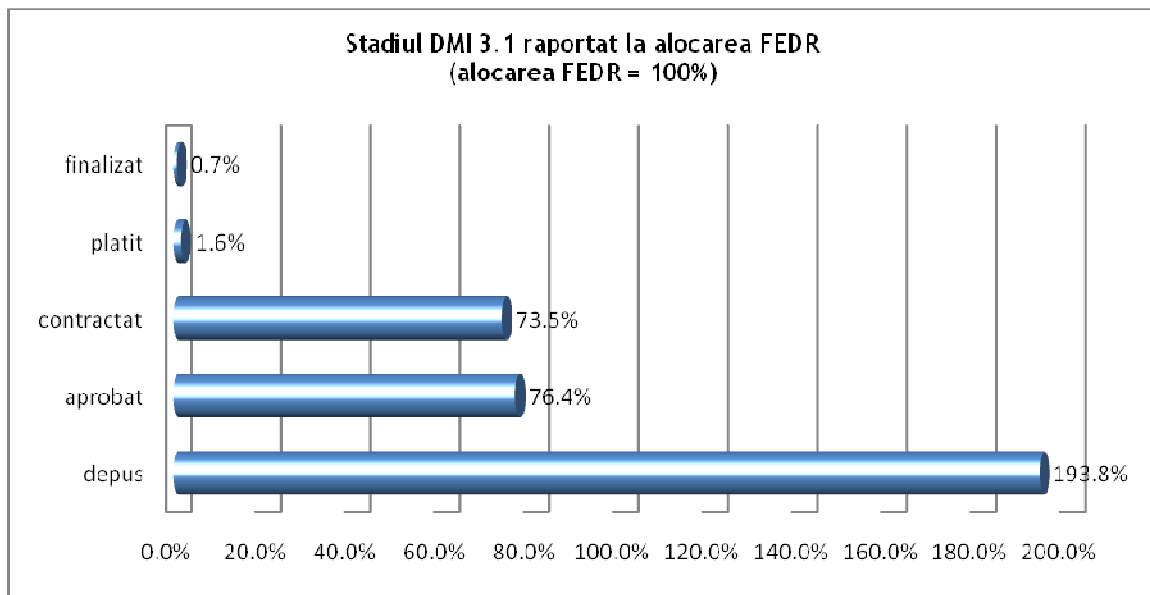
Informații asupra progresului fizic al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Domeniul Major de Intervenție 3.1: Reabilitarea /modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate							
Unități medicale reabilite/ modernizate/echipate (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						50
	Baza						
Persoane care beneficiază de infrastructura de sănătate reabilitată/modernizată/ echipată (nr./zi)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						30000
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 3.2: Reabilitarea /modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale							
Centre sociale reabilite/ modernizate/extinse/ echipate (nr.)	Realizat	0	0	0	2		
	Ținta						270
	Baza						
Persoane care beneficiază de infrastructura pentru servicii sociale reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată (nr.)	Realizat	0	0	0	206		
	Ținta						10000
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 3.3: Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență							
Unități mobile echipate pentru intervenții de urgență (Nr.)	Realizat	0	0	0	40		
	Ținta						510
	Baza						
Timpul mediu de răspuns al unităților mobile în mediul rural (comune) - infrastructura pentru situații de urgență (minute)	Realizat	na	na	na	na		
	Ținta						Până la 12' în mediul rural
	Baza						
Timpul mediu de răspuns al unităților mobile în mediul urban (orașe) - infrastructura pentru situații de urgență (minute)	Realizat	na	na	na	na		
	Ținta						Până la 8' în mediul urban
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 3.4: Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă							
Unități de învățământ reabilite/ modernizate/ echipate - infrastructura pentru educație preuniversitară (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						130
	Baza						
Campusuri reabilite /	Realizat	0	0	0	0		

modernizate/extinse / echipate- infrastructura pentru educație preuniversitară (nr.)	Ținta						30
	Baza						
Centre pentru formare profesională continuă reabilite/ modernizate/ extinse/echipate (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						35
Campusuri reabilite / modernizate/ extinse/ echipate- infrastructura pentru educație universitară (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						15
Elevi care beneficiază de infrastructura de învățământ preuniversitar reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						40.000
Copii aparținând grupurilor de populație dezavantajate care beneficiază de unități de învățământ reabilite/ modernizate/ extinse / echipate - infrastructura pentru educație preuniversitară (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						5.000
Persoane care beneficiază de infrastructura de formare profesională continuă reabilitată/ modernizată/ extinsă/ echipată (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						3.000
Studenți care beneficiază de campusurile universitare reabilite / modernizate/ extinse (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						2.000
	Baza						

Analiza calitativă

Domeniul Major de Intervenție 3.1 - Reabilitarea /modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate

Până la 31 decembrie 2010, s-au depus 123 de cereri de finanțare în valoare totală de 415,3 milioane Euro, din care contribuția comunitară a fost de 286

milioane euro, înregistrându-se astfel o depășire cu 93,8% a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu.

De altfel, datorită numărului mare de cereri de finanțare depuse, AMPOR a luat decizia de a suspenda depunerea cererilor de finanțare, pentru acest domeniu, în regiunile de dezvoltare Sud, Nord Vest, Nord Est, Vest, Sud Vest și Centru.

Până la finalul anului 2010 se contractaseră peste 73% din fondurile comunitare alocate reabilitării ambulatoriilor și spitalelor, datorită celor 39 de contracte de finanțare semnate, în valoare totală de 157,9 milioane euro, din care 108,4 milioane euro reprezentau fonduri comunitare nerambursabile.

Infrastructura de sănătate				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	8	38,5	26,2	108,6
Sud Est	8	22,5	15,7	80,4
Sud	3	43,4	29,6	141,0
Sud Vest	5	15,0	10,5	50,8
Vest	3	3,0	2,0	13,0
Nord Vest	8	31,3	21,4	120,1
Centru	4	4,4	3,0	18,6
București-Ilfov	0	0,0	0,0	0,0
TOTAL	39	157,9	108,4	73,5

Rezultatele care se vor obține, în urma finalizării celor 39 de proiecte pentru care s-a încheiat contracte de finanțare, constau în reabilitarea, modernizarea și dotarea următoarelor spitale și ambulatorii:

- ✚ șase **spitale județene de urgență** (spitalele județene de urgență din Alexandria, Târgoviște, Baia Mare, Botoșani, Vaslui și Zalău)
- ✚ zece **ambulatorii de spitale județene de urgență** (Brăila, Deva, Slatina, Iași, Suceava, Craiova, Călărași, Sibiu, Galați și Miercurea Ciuc)
- ✚ șapte **ambulatorii de spitale municipale** (Drăgășani, Moinești, Oradea, Râmnicu Sărat, Rădăuți, Timișoara și Dej)
- ✚ șapte **ambulatorii de spitale orășenești** (Brezoi, Siret, Abrud, Balș, Negrești-Oaș, Șimleu Silvaniei și Jibou)
- ✚ trei **ambulatorii de spitale de pneumoftiziologie** (Brăila, Constanța și Timișoara)
- ✚ două **ambulatorii de spitale de recuperare** (Cluj-Napoca și Botoșani)
- ✚ un **ambulatoriu de spital clinic de urgență pentru copii** (Galați)
- ✚ un **ambulatoriu de spital de obstetrică și ginecologie** (Brăila)

- ✚ un **ambulatoriu de spital de psihiatrie** (Sibiu)
- ✚ un **ambulatoriu de spital de boli cronice** (Comuna Smeeni - Județul Buzău)

Având în vedere valoarea contractelor de finanțare semnate, precum și fondurile comunitare nerambursabile disponibile pentru acest domeniu de intervenție la sfârșitul anului 2010, AM POR **estimează că indicatorul POR privind unitățile medicale reabilitate/modernizate/echipate va fi atins până la sfârșitul actualei perioade de programare, respectiv 2007-2013.**

De altfel, la finele anului 2010 se finalizaseră două proiecte de reabilitare și modernizare a ambulatoriilor, cu o valoare totală eligibilă de 1,25 milioane euro.

Prin primul proiect finalizat, implementat în localitatea Moinești (județul Bacău - Regiunea Nord Est), s-a modernizat ambulatoriul integrat al Spitalului Municipal de Urgență din localitate, unitate care asigură asistență medicală de specialitate pentru circa 75.000 de locuitori din Municipiul Moinești și comunele înconjurătoare. Tot prin acest proiect s-au achiziționate echipamente noi, în condițiile în care cele vechi erau uzate fizic și moral, aflându-se în funcțiune încă de la deschiderea spitalului, în anul 1975.

În cazul celui de-al doilea proiect finalizat, cu o valoare eligibilă de 682 mii euro s-a reabilitat și dotat corpul Policlinica Ambulatoriu al Spitalului Clinic Municipal Gavril Curteanu din Municipiul Oradea (județul Bihor - Regiunea Nord Vest), proiect care face parte din strategia județului Bihor de modernizare a serviciilor de sănătate. De implementarea acestui proiect beneficiază circa 50.000 de locuitori ai Municipiului Oradea și ai comunelor din imediata apropiere a acestuia.

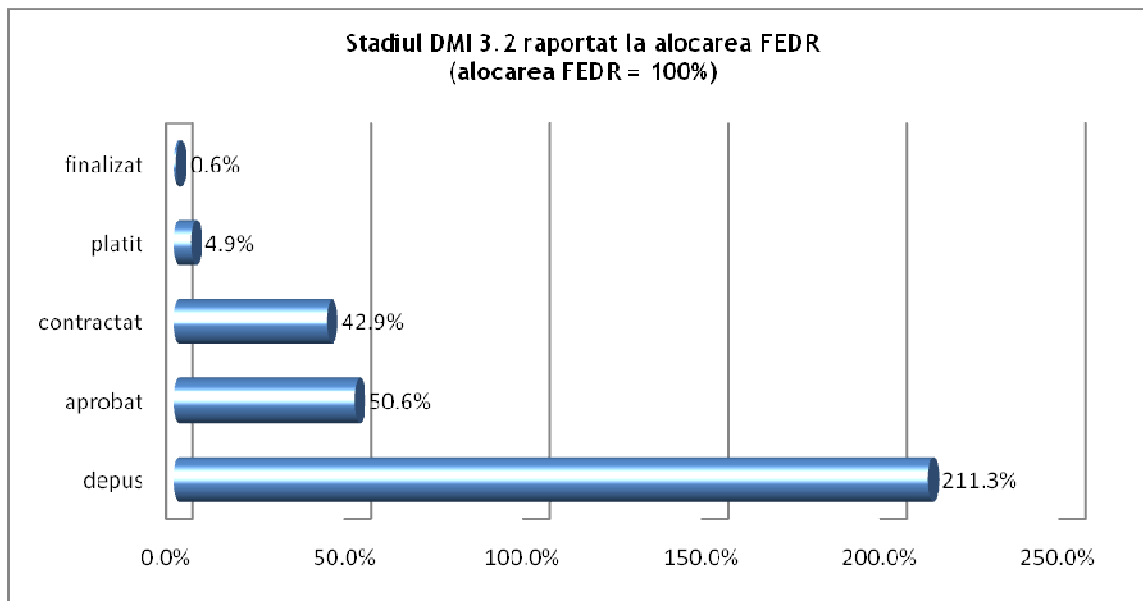
Domeniul Major de Intervenție 3.2 - Reabilitarea /modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale

Prin cele **390 de cereri de finanțare depuse** până la sfârșitul anului 2010, în valoare totală de 260,8 milioane euro, din care contribuția comunitară a fost de 178,7 milioane euro, s-a depășit valoarea fondurilor comunitare destinate acestui domeniu cu 111,3%.

Ca urmare a depășirii sumelor alocate cu peste 50%, AMPOR a decis suspendarea depunerii cererilor de finanțare, pentru acest domeniu, în regiunile de dezvoltare Nord Vest, Centru, Sud Est, Sud Vest și Vest.

Din cele 390 de cereri de finanțare depuse, AMPOR a semnat contracte de finanțare, până la finalul anului 2010, pentru 79 dintre acestea cu o valoare totală de 53,7 milioane euro, din care finanțarea comunitară nerambursabilă a

fost de 36,3 milioane euro, reprezentând un grad de contractare a fondurilor comunitare de 43%.

Prin implementarea celor 79 de proiecte pentru care s-au semnat contracte de finanțare, se vor obține următoarele rezultate concrete:

- ✚ 25 de cămine și centre rezidențiale pentru persoane vârstnice reabilite și dotate
- ✚ 23 centre sociale de îngrijire și asistență socială modernizate și echipate
- ✚ 14 centre sociale de sprijin și asistență socială pentru copii reabilite
- ✚ 14 centre pentru persoane cu nevoi speciale modernizate și dotate
- ✚ 8 centre de asistență medico-socială reabilite și echipate
- ✚ Un centru comunitar rromanii modernizat și echipat (Baia Mare)

Infrastructura socială				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	26	17,3	11,8	85,7
Sud Est	12	8,9	6,1	54,3
Sud	4	2,6	1,6	13,4
Sud Vest	10	6,3	4,3	36,1
Vest	5	3,7	2,5	28,2
Nord Vest	14	9,3	6,2	60,8
Centru	8	5,5	3,8	41,1
București-Ilfov	0	0,0	0,0	0,0
TOTAL	79	53,6	36,3	42,9

Importanța finalizării acestor proiecte rezidă din faptul că diversificarea serviciilor sociale oferite persoanelor dependente poate contribui atât la creșterea calității vieții acestor persoane, cât și la degrevarea membrilor activi ai familiilor de grija față de acestea și creșterea calității muncii lor.

În concordanță cu obiectivul specific al acestui domeniu de intervenție, care presupune sprijinirea dezvoltării echilibrate a serviciilor sociale pe întreg teritoriul țării, pentru asigurarea unui acces egal al cetățenilor la astfel de servicii, este de remarcat interesul arătat pentru dezvoltarea de proiecte sociale și în mediul rural. Astfel, opt din proiectele contractate până la 31 decembrie 2010 sunt localizate în zone rurale.

Având în vedere contractele semnate până la finele anului 2010 și sumele rămase disponibile pentru acest domeniu, există posibilitatea întâmpinării unor dificultăți în privința atingerii țintei propuse în program referitor la numărul de centre sociale reabilitate și/sau dotate. Aceste dificultăți pot fi generate de faptul că în cele mai multe cazuri valoarea proiectelor contractate este apropiată de valoarea maximă admisă pentru un proiect, respectiv 800 mii euro, în condițiile în care pentru calcularea țintei s-a utilizat o valoare medie a proiectelor de 400-500 mii euro.

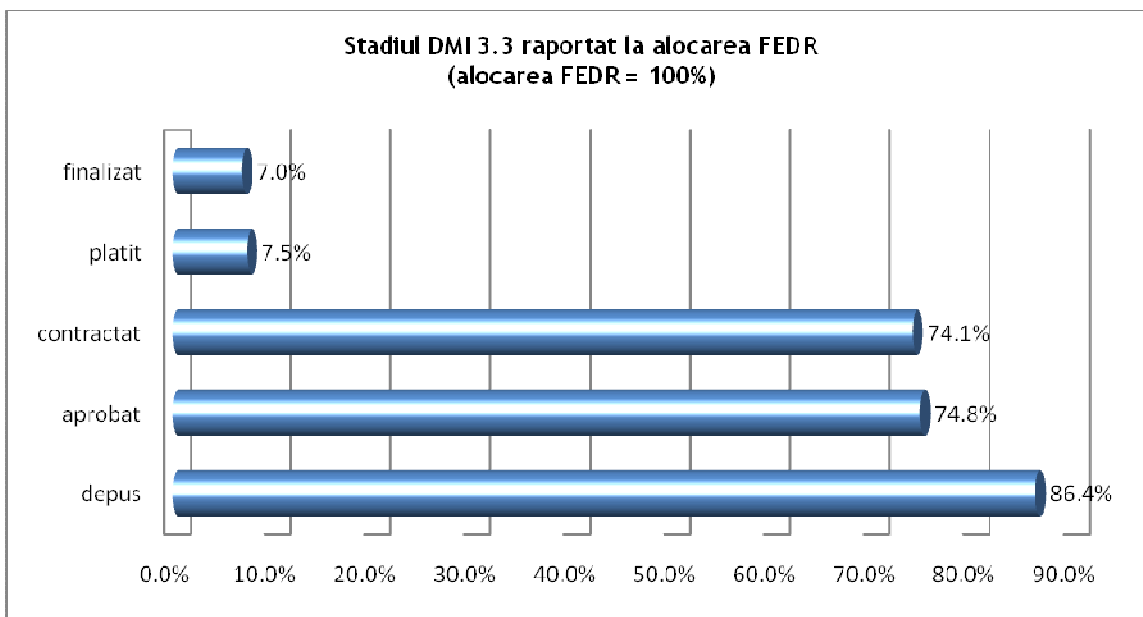
Din cele 23 de proiecte contractate destinate reabilitării căminelor pentru persoane vârstnice, până la 31 decembrie 2010, s-au finalizat două a căror valoare eligibilă totală a fost de circa 578 mii euro.

Primul proiect finalizat are ca beneficiar primăria Municipiului Constanța, iar proiectul face parte dintr-o componenta socială mai amplă, demarată de Consiliul Local Constanța, care urmărește reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate și de servicii sociale din municipiu. Prin reabilitarea căminului pentru persoane vârstnice Constanța 250 de persoane vârstnice beneficiază de condiții optime de cazare și asistență socială.

Cel de-al doilea proiect finalizat a avut ca obiective principale reducerea consumului de energie, eficientizarea consumului de energie prin utilizarea resurselor regenerabile și diminuarea poluării fonice la căminul pentru persoane vârstnice al Asociației “Dr. Carl Wolff” a Bisericii Evanghelice C.A. din România. Proiectul a fost implementat în orașul Sibiu (regiunea Centru), iar de lucrările de reabilitare termică și panourile solare instalate vor beneficia cele 106 persoane asistate, la care se adaugă alte 14 persoane vârstnice care vor ocupa locurile create în această cămin în urma reabilitării clădirii.

Domeniului Major de Intervenție 3.3 - Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

La finele anului 2010, se depuseseră 10 cereri de finanțare pentru finanțare din acest domeniu având o valoare totală de 103,8 milioane euro, din care contribuția fondurilor europene nerambursabile a fost de 73,1 milioane euro, cea ce corespunde unui procent de 86,4% din alocarea comunitară nerambursabilă alocată acestui domeniu.

Datorită faptului că în nicio regiune de dezvoltare valoarea aferentă cererilor de finanțare depuse nu depășea cu 50% valoarea fondurilor alocate, la finalul anului 2010, depunerea cererilor de finanțare pentru acest domeniu era deschisă pentru toate cele opt regiuni de dezvoltare.

Echipe pentru intervenții în situații de urgență Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	1	10,6	7,3	52,8
Sud Est	1	12,0	8,2	73,3
Sud	1	11,6	8,3	69,1
Sud Vest	1	11,4	8,1	68,7
Vest	1	11,6	8,1	92,7
Nord Vest	1	11,6	8,3	81,1
Centru	1	9,9	7,1	76,9
București-Ilfov	1	10,6	7,2	96,1
TOTAL	8	89,4	62,7	74,1

Până la finalul anului 2010 se semnaseră opt contracte de finanțare, câte unul pentru fiecare regiune de dezvoltare, prin care se vor achiziționa 645 de unități mobile pentru intervenție în caz de urgență, distribuite regional după cum urmează: Nord Est - 48 de unități, Sud Est - 63 unități, Sud - 67 unități, Sud Vest - 44 unități, Vest - 44 unități, Nord Vest - 214 unități, Centru - 40 de unități și București Ilfov - 125 unități.

Pe lângă cele 645 de unități mobile care se vor achiziționa, prin cele opt contracte se vor amenaja și dota și opt baze regionale de coordonare a unităților mobile și a intervențiilor la acțiuni, baze localizate astfel: Iași (Nord Est), Constanța (Sud Est), Alexandria (Sud), Craiova (Sud Vest), Arad (Vest), Cluj Napoca (Nord Vest), Târgu Mureș (Centru) și București (București-Ilfov).

Analizând cele opt contracte semnate, țintele stabilite a se atinge prin implementarea acestora și sumele alocate rămase disponibile, se poate estima că indicatorul de program privind numărul de unități mobile achiziționate va fi atins.

Până la finalul anului 2010 singurul proiect finalizat pe acest domeniu a fost „*Achiziționare echipamente specifice pentru îmbunătățirea capacității și calității sistemului de intervenție în situații de urgență și pentru acordarea asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat, în Regiunea 7 Centru*”. Prin acest proiect s-a dotat baza regională din Târgu Mureș și s-au achiziționat 40 de unități mobile de intervenție în situații de urgență, amplasate în 24 de locații strategice din regiunea Centru. Valoarea eligibilă totală a acestui proiect a fost de 6,94 milioane euro, iar de serviciile bazei și a unităților mobile vor beneficia cele peste 2,5 milioane de persoane care locuiesc în cele șase județe ale regiunii de dezvoltare Centru.

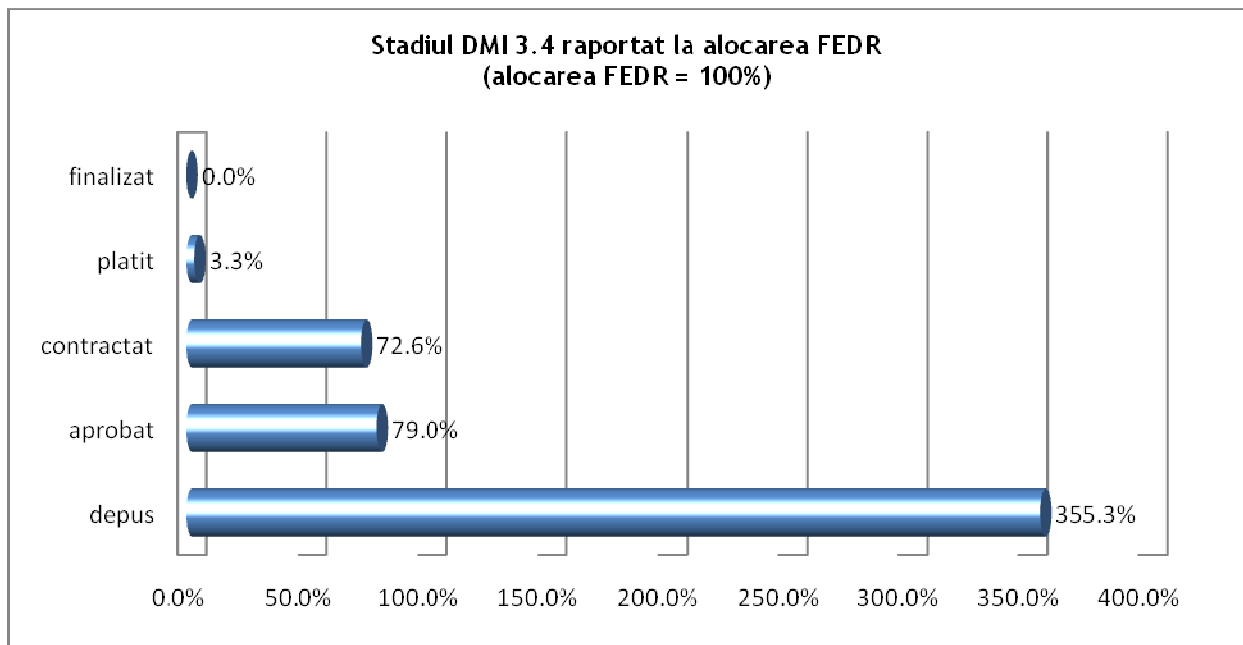
Domeniul Major de Intervenție 3.4: Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă

Până la 31 decembrie 2010, prin cele 672 de cereri de finanțare depuse, în valoare totală de 1.240 milioane Euro (din care contribuția FEDR a fost de 554 milioane Euro), sumele alocate acestui domeniu, pentru perioada 2007-2013, au fost depășite cu 255%.

De altfel, ca urmare a numărului mare de cereri de finanțare depuse, AM POR a luat decizia de a suspenda depunerea de proiecte în toate cele opt regiuni de dezvoltare.

La finalul anului 2010, se semnaseră 146 contracte de finanțare, în valoare totală de 261,25 milioane euro, din care contribuția comunitară era de 175,8 milioane euro, ceea ce reprezintă 72,6 % din alocarea comunitară pentru

Întreaga perioadă 2007-2013. Distribuția regională a contractelor de finanțare semnate este prezentată în tabelul de mai jos.

Prin implementarea celor 146 de contracte de finanțare semnate se **vor reabilita și moderniza următoarele unități educaționale:**

- ✚ patru campusuri universitare reabilite (Iași, Craiova, Reșița și Galați)
- ✚ șase campusuri preuniversitare
- ✚ 44 licee, colegii sau grupuri industriale
- ✚ 14 unități de educație incluzivă
- ✚ 77 școli generale
- ✚ un centru de formare profesională continuă (Câmpulung Muscel - județul Argeș)

Implementarea acestor proiecte contractate corespunde unei îndepliniri a țințelor propuse pentru acest domeniu de circa 104 % în cazul infrastructurii de educație pre-universitară, respectiv 27% pentru campusurile universitare.

Cvasitotalitatea contractelor de finanțare semnate se finanțează în domeniul învățământului obligatoriu, respectiv 141, dintre care 95 sunt localizate în mediul urban (cu o valoare totală de 188,8 mil euro), iar 46 în mediul rural (37,2 milioane euro).

O atenție deosebită se acordă proiectelor care vizează îmbunătățirea infrastructurii educaționale care găzduiește Centrele pentru Educație Incluzivă. Reabilitarea și doatarea acestora vor asigura un proces instructiv-educativ adaptat la cerințele specifice ale copiilor cu dizabilități auditive, logopedice și

psihice, pentru stimularea potențialului acestora și obținerea unui grad cât mai ridicat de autonomie personală și integrare pe piața muncii.

Infrastructura educațională				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	16	59.91	41.26	104.38
Sud Est	28	27.59	17.33	54.00
Sud	28	43.23	29.01	84.18
Sud Vest	19	38.99	26.31	77.54
Vest	15	33.85	22.63	90.38
Nord Vest	24	28.62	19.40	66.26
Centru	15	28.01	19.18	72.65
București-Ilfov	1	1.05	0.68	3.17
TOTAL	146	261.25	175.80	72.59

La nivel regional, o importanță sporită pentru aceste tipuri de proiecte au acordat-o regiunile Sud Est, unde s-au semnat opt contracte de finanțare, Nord Est cu patru contracte și regiunea Sud Vest cu doua contracte, valoarea totală a celor 14 contracte de finanțare semnate fiind de 36 milioane euro, din care contribuția comunitară va fi de 23 milioane euro.

De asemenea, finalizarea acestor proiecte va conduce la creșterea gradului terapeutic recuperator, la creșterea calității procesului instructiv-educativ cu regim special, la recuperarea psiho-motorie și intelectuală a tinerilor instituționalizați, la reducerea asistenței la domiciliu, precum și la creșterea gradului de confort pentru personalul angajat.

3.3.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Domeniul Major de Intervenție 3.1 - Reabilitarea /modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate

- ✚ Din lista celor 15 spitale aprobate de Ministerul Sănătății pentru a fi finanțate din POR, domeniul major de intervenție 3.1, până la data suspendării depunerii cererilor de finanțare, se depuseseră cereri de finanțare doar pentru 12 spitale, iar dintre acestea din urmă doar 7 spitale se încadrau în alocarea financiară regională, restul de 5 spitale

aflându-se în afara listei cererilor de finanțare pentru care se puteau semna contracte de finanțare.

Pentru a facilita finanțarea tuturor celor 12 spitale aprobate de către Ministerul Sănătății și pentru care beneficiarii au depus cereri de finanțare din POR, AMPOR a propus în cadrul Comitetului de Monitorizare din 20 mai 2010 realocarea de fonduri pentru domeniul 3.1, care să permită și finanțarea celor 5 spitale care inițial se situau în afara listei cererilor de finanțare pentru care existau suficiente alocări pentru a se semna contracte de finanțare. De asemenea, AMPOR a realizat și continuă să realizeze toate demersurile necesare aprobării de către Comisia Europeană a realocării de fonduri.

Domeniul Major de Intervenție 3.2 - Reabilitarea /modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale

- ✚ În urma analizelor realizate de AMPOR și a rezultatelor Evaluării Intermediare a POR s-a constatat că datorită valorilor medii mai mici ale cererilor de finanțare pentru care s-au semnat contracte de finanțare, comparativ cu valorile medii estimate inițial ca bază pentru stabilirea indicatorilor de program, există riscul neîndeplinirii țintei pentru indicatorul *Centre sociale reabilite/ modernizate/ extinse/ echipate* (ținta estimată este de 270).

Întrucât în urma analizelor mai sus menționate s-a constatat că pe baza alocărilor existente se vor putea reabilita / moderniza maxim 180 de centre sociale, AMPOR a propus modificarea țintei inițiale la o valoare mai apropiată de cea rezultată în urma analizelor și evaluării.

Domeniului Major de Intervenție 3.3 - Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

- ✚ Ca urmare a faptului că în urma semnării câte unui contract de finanțare pentru fiecare regiune, sumele alocate rămase disponibile pentru fiecare din cele opt regiuni de dezvoltare pe acest domeniu de intervenție erau mai mici decât limitele minime prevăzute în Documentul Cadru de Implementare și Ghidul Solicitantului, exista riscul limitării din start a gradului de absorbție la doar 70-90%.

Astfel, pentru a evita această situație, AMPOR a realizat toate demersurile necesare și a redus pragul minim al unei cereri de finanțare pentru acest domeniu la 300.000 lei, pentru a crea premisele necesare unei absorbții totale a fondurilor alocate regiunilor pentru acest domeniu major de intervenție.

Domeniul Major de Intervenție 3.4: Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă

- Ca urmare a deciziei Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului de a reduce normele didactice, precum și a modificării sistemului de finanțare în domeniul învățământului, în anul 2010 Inspectoratele Școlare Județene au început să elaboreze și să transmită Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului planuri de reducere a numărului de posturi din învățământ și de comasare sau desființare a unor unități de învățământ. Există riscul ca aceste planuri de comasare sau desființare a unor unități de învățământ să includă și o serie de unități aflate în evaluare sau chiar pentru care AMPOR a semnat contracte de finanțare.

Pentru a evita astfel de situații, AMPOR a inițiat un dialog cu reprezentanții Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului transmițând acestora două scrisori oficiale prin care se solicită informarea AMPOR cu privire la lista unităților de învățământ pentru care s-a luat decizia de a fi comasate sau desființate, în vederea evitării finanțării de către AMPOR a acestora. Până la finele anului 2010, AMPOR nu a primit însă niciun răspuns clar în acest sens.

3.4. AXA PRIORITARĂ 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local

3.4.1. Atingerea țintelor și analiza progresului

Informații asupra progresului fizic al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Domeniul Major de Intervenție 4.1: Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală							
Structuri de sprijinire a afacerilor asistate (nr.)	Realizat	0	0	3*	20*		
	Ținta						15
	Baza						
Rata de ocupare a structurilor de sprijinire a afacerilor (după doi ani de la finalizarea proiectului) (%)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						50
	Baza						
Locuri de muncă nou create în structurile de sprijinire a afacerilor (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						3.000
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 4.2: Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități							
Site-uri industriale poluate și neutilizate reabilite și pregătite pentru noi activități economice (ha.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						500
	Baza						
Locuri de muncă nou create în structurile de sprijinire a afacerilor (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						1.000
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 4.3: Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor							
Microîntreprinderi sprijinite (nr.)	Realizat	0	0	57**	197**		
	Ținta						1.500
	Baza						
Locuri de muncă nou create în microîntreprinderile sprijinite (nr.)	Realizat	0	0	201**	888**		
	Ținta						3.000
	Baza						

* reprezintă numărul de contracte de finanțare semnate, până la 31.12.

** datele se referă la proiectele finalizate, până la 31.12.

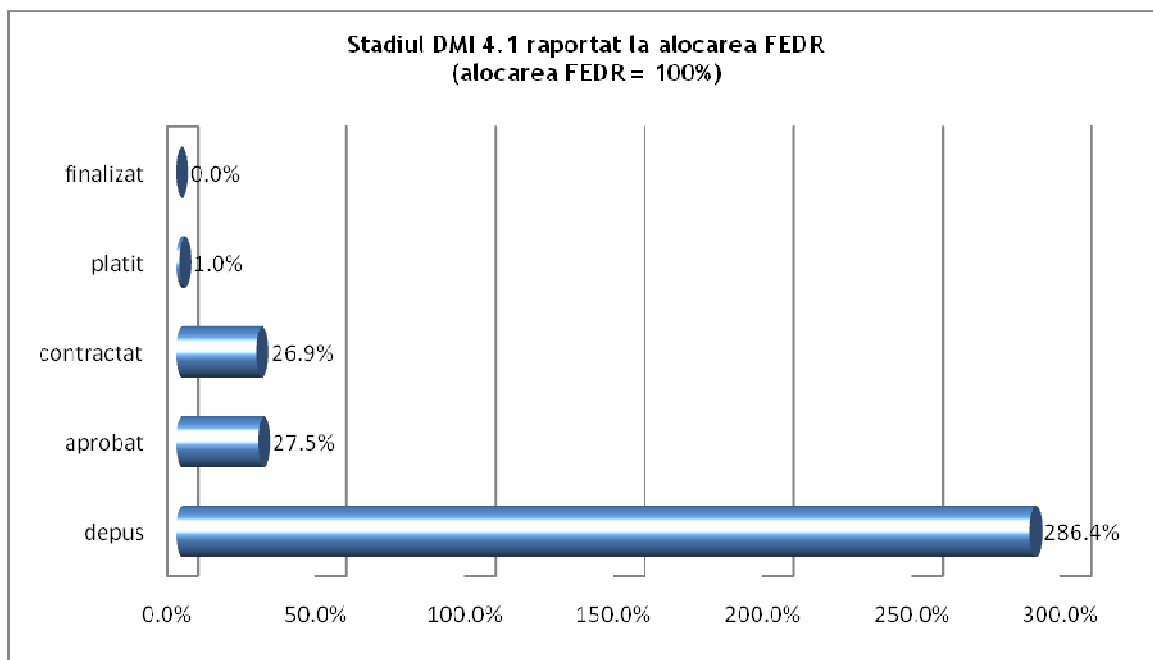
Analiza calitativă

Domeniul Major de Intervenție 4.1: Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală

Până la 31 decembrie 2010, s-au depus 225 de cereri de finanțare în valoare totală de 1.554,4 milioane Euro, din care contribuția comunitară a fost de 668 milioane euro, înregistrându-se astfel o depășire cu 186% a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu.

Întrucât sumele solicitate prin cererile de finanțare depuse au depășit cu 50% sumele alocate pentru acest domeniu, AM POR a luat decizia de a suspenda

depunerea cererilor de finanțare în regiunile Sud Vest, Vest, Centru și București-Ilfov.

La finele anului 2010 se contractaseră 27% din fondurile alocate, prin cele 19 contracte de finanțare semnate cu o valoare totală de 145,6 milioane de euro, din care 60,1 milioane euro reprezintă contribuție comunitară.

Infrastructura pentru sprijinirea afacerilor Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	4	33,01	17,94	40,9
Sud Est	1	0,73	0,30	1,0
Sud	2	15,32	5,33	16,1
Sud Vest	3	24,0	8,16	25,0
Vest	2	22,03	7,52	31,2
Nord Vest	4	20,56	8,94	31,7
Centru	2	26,59	12,94	50,9
București-Ilfov	1	3,35	1,34	6,5
TOTAL	19	145,59	60,09	26,9%

Rezultatele care se vor obține prin finalizarea proiectelor contractate până în decembrie 2010 sunt:

- ✚ 19 structuri de afaceri construite, extinse sau modernizate;
- ✚ peste 64.000 de mp suprafață utilă amenajați pentru activități productive și de servicii;
- ✚ circa 569 de întreprinderi mici și mijlocii atrase în spațiile create sau amenajate;
- ✚ crearea sau menținerea a peste 3.100 de locuri de muncă.

O analiză a tipului de beneficiari ai contractelor de finanțare semnate evidențiază faptul că există două tipuri: a) mediul privat, respectiv întreprinderi mici, mijlocii sau microîntreprinderi și b) unități administrativ teritoriale, reprezentate de Consiliul Local, Primărie sau asociații dintre acestea. Astfel, opt dintre beneficiari sunt microîntreprinderi, cinci sunt întreprinderi mici, doi sunt întreprinderi mijlocii, iar patru sunt unități administrativ teritoriale (consilii locale și județene).

Cele mai avansate proiecte din punct de vedere al implementării sunt *Centrul de afaceri Sibiu* - din regiunea Centru și *Extindere + etajare + mansardare Centru de Afaceri din strada Victoriei nr.17, Buzau*, regiunea Sud Est.

Printre activitățile principale ale acestor proiecte se numără: realizarea infrastructurii centrului de afaceri, consolidarea și repararea construcției existente, extinderea clădirii cu un corp de clădire și amenajarea interioară a clădirii, amenajarea și utilizarea exteriorului clădirii, întreținerea și monitorizarea post implementare a investiției, activități de promovare și vor permite găzduirea a 58 de firme și crearea și/sau menținerea a peste 440 de locuri de muncă.

Proiectul *City Business Development Centre - Structură de sprijin pentru afacerile inovative din Timișoara*, va reprezenta unul dintre cele mai importante centre de afaceri dezvoltate în afara Bucureștiului, dar și un promotor al conceptului de investiție cu soluții de tehnologii “verzi” inovative.

Investiția, finanțată din POR în valoare totală de 16,7 milioane de euro (din care contribuția comunitară este de 5,9 milioane euro), presupune realizarea unei clădiri, a cinci săli de conferințe dotate cu echipament multimedia, 11 birouri "all inclusive" și un sistem hidraulic de parcare. În urma finalizării acestui proiect se vor atrage 25 de agenți economici în cadrul structurii de afaceri, care vor crea minim 313 locuri de muncă.

Proiectul finanțat din POR se preconizează a fi finalizat în iunie 2012 și face parte dintr-un complex alături de alte trei clădiri de birouri de clasa A care au deja un grad de ocupare de 85-95%.

Domeniul Major de Intervenție 4.2: Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități

Până la data de 31 decembrie 2010, au fost depuse opt cereri de finanțare cu o valoare solicitată totală de 40,4 milioane euro din care 35,03 mil Euro contribuție FEDR, ceea ce reprezintă 18% din alocarea pentru acest DMI.

Cele opt cereri de finanțare au fost depuse în regiunile Centru (patru cereri de finanțare), Vest (trei) și Sud-Vest (una), solicitanți fiind autorități publice locale din județele Covasna, Harghita, Caraș Severin, Hunedoara și Vâlcea.

Cererea de finanțare cu cea mai mare valoare totală a fost depusă în județul Hunedoara și propune “Reabilitarea sitului industrial de pe fosta platformă industrială Călan și pregătirea lui pentru noi activități” în valoare totală de 20,5 milioane de euro, din care contribuția comunitară va fi de 11,8 milioane euro.

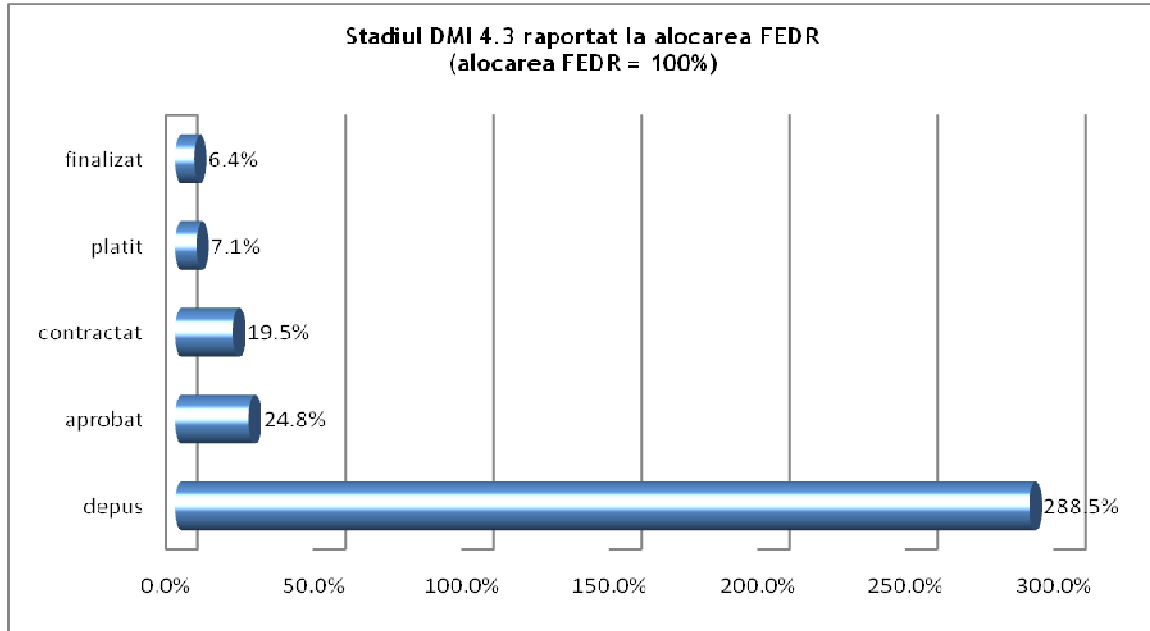
Valoarea cererilor de finanțare depuse depășește valoarea alocată doar în Regiunea Vest, unde valoarea celor trei cereri de finanțare reprezintă 132% din valoarea alocată.

Din cauza numărului redus al cererilor de finanțare depuse, Comitetul de Monitorizare al POR a aprobat, prin Hotărârea CM POR numărul 54/20 mai 2010 și Hotărârea CM POR numărul 61/11 noiembrie 2010, realocarea sumei de 178,35 mil. euro (contribuție comunitară) reprezentând fonduri neutilizate aferente domeniului major de intervenție „Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități” către următoarele domenii majore de intervenție (DMI):

- DMI 3.1 „Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate” - 26,65 mil. euro (contribuție FEDR)
- DMI 4.1 „Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală” - 13,31 mil. euro (contribuție FEDR)
- DMI 4.3 “Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor” - 33,97 mil. euro (contribuție FEDR)
- DMI 5.1 „Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe” - 27,39 mil. euro (contribuție FEDR)
- DMI 5.2 „Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice” - 77,03 mil. euro (contribuție FEDR)

Domeniul Major de Intervenție 4.3 - Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

Numărul total al cererilor de finanțare depuse până la data de 31 decembrie 2010 era de **4.288**, valoare totală a acestora fiind de 921 milioane Euro, din care contribuția comunitară a fost de 520 milioane euro. Astfel s-a înregistrat o depășire cu 188% a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu.

De altfel, datorită numărului mare de cereri de finanțare depuse și a valorii solicitate prin acestea, AMPOR a luat decizia de a suspenda depunerea cererilor de finanțare, pentru domeniul sprijinirii microîntreprinderilor, în toate regiunile de dezvoltare.

Un număr de **388 de contracte de finanțare** au fost semnate până la sfârșitul anului 2010, valoarea totală a acestora fiind de 67,2 milioane euro, din care 39,0 milioane euro contribuția comunitară, reprezentând 19,5% din alocarea comunitară pentru acest domeniu.

Prin finalizarea celor 388 de contracte de finanțare semnate, se estimează că se vor obține următoarele rezultate:

- ✚ 388 de microîntreprinderi sprijinite;
- ✚ circa 1.800 de locuri de muncă create.

Sprijinirea microîntreprinderilor				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	45	7,42	4,36	13,3
Sud Est	39	7,16	4,13	15,6
Sud	19	3,73	2,20	7,7
Sud Vest	44	9,36	5,40	19,3
Vest	63	11,24	6,87	33,2
Nord Vest	62	8,75	4,93	20,4
Centru	77	11,82	6,74	30,9
București-Ilfov	39	7,76	4,41	24,9
TOTAL	388	67,25	39,03	19,5

Din cele 388 de contracte de finanțare semnate, până la sfârșitul anului 2010 s-au finalizat 197 de proiecte, a căror valoare totală eligibilă a fost de 18,7 milioane euro, din care contribuția comunitară a fost de 12,8 milioane euro, reprezentând 6,4% din sumele comunitare alocate acestui domeniu. Prin finalizarea celor 197 de proiecte s-au creat 888 de locuri de muncă.

Sprijinirea microîntreprinderilor				
Proiecte finalizate, pe regiuni de dezvoltare				
Regiunea	Număr proiecte finalizate	Fonduri comunitare (milioane euro)	Grad de absorbție (% din alocare FEDR)	Locuri de muncă create
Nord Est	29	1,96	6,0	110
Sud Est	20	1,37	5,2	96
Sud	8	0,40	1,4	26
Sud Vest	17	1,38	4,9	74
Vest	21	1,63	7,9	82
Nord Vest	43	2,59	10,7	226
Centru	42	2,38	10,9	163
București-Ilfov	17	1,08	6,1	111
TOTAL	197	12,79	6,4	888

Analizate prin prisma secțiunilor economice (Secțiunile CAEN), cele mai multe proiecte finalizate s-au încadrat în secțiunile Sănătate și asistență socială (Secțiunea CAEN Q), Construcții (F) și Industria prelucrătoare (C). De altfel, aceste trei secțiuni au concentrat 66% din numărul de proiecte finalizate, 75% din contribuția comunitară plătită și 70% din numărul total de locuri de muncă create.

La nivel regional, se evidențiază patru regiuni, respectiv Nord Vest, Centru, București-Ilfov și Nord Est, care împreună însumează 67% din numărul de proiecte, 63% din contribuția comunitară plătită și 69% din total locuri de muncă create.

Sprijinirea microîntreprinderilor Proiecte finalizate, pe secțiuni CAEN			
Secțiunea CAEN	Număr proiecte	Contribuție comunitară (milioane euro)	Locuri de muncă create
Industria prelucrătoare	41	3,78	202
Construcții	44	2,91	231
Comerț	14	0,89	64
Transport și depozitare	1	0,03	2
Hoteluri și restaurante	3	0,05	7
Informații și comunicații	11	0,53	38
Servicii suport	11	0,60	44
Sănătate și asistență socială	45	2,89	181
Activități culturale	2	0,17	8
Alte activități de servicii	25	0,97	112
TOTAL	197	12,79	888

De asemenea, se remarcă o **specializare a unor regiuni**, în sensul în care peste 1/3 dintre proiectele finalizate aparțin unei singure secțiuni CAEN, cum este cazul pentru următoarele regiuni:

- ✚ **Sud Vest**, unde nouă din cele 17 proiecte finalizate au implementat activități care s-au încadrat în secțiunea Sănătate și asistență socială. Prin aceste proiecte s-au creat 38 de locuri de muncă în microîntreprinderi care desfășoară activități de asistență medicală specializată, stomatologie sau sănătate umană;
- ✚ **Nord Est**, în care numărul microîntreprinderile cu activități de arhitectură și inginerie finanțate prin POR a fost de zece (dintr-un total de 29), iar numărul de locuri de muncă create prin aceste proiecte a fost de 41;
- ✚ **Vest** - al cărei specific este specializarea dublă în sensul că 16 din cele 21 de proiecte finalizate se încadrează, în egală măsură, în secțiunile Industrie prelucrătoare, respectiv Sănătate și asistență socială.

Astfel, prin cele opt proiecte finalizate încadrate în secțiunea industrie prelucrătoare s-au creat 37 de locuri de muncă în microîntreprinderi cu activitate în fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, mobilei, betonului, construcții metalice, etc.

În același timp, prin cele opt proiecte finalizate în sfera sănătății și asistenței sociale, s-au creat 22 de locuri de muncă în microîntreprinderi

care desfășoară activități de medicină specializată, stomatologie sau medicină generală.

De cealaltă parte, în regiunile București-Ilfov, Nord Vest, Sud Est, Sud și Centru nici o secțiune CAEN nu concentrează mai mult de 1/3 din proiectele finalizate, fiind caracterizate de o distribuție mai echilibrată a proiectelor.

Elocvente pentru diversitatea activităților finanțate prin proiectele finalizate sunt situațiile regiunilor Nord Vest și Centru, care sunt în același timp atât regiunile cu cel mai mare număr de proiecte finalizate, cât și cu cel mai mare număr de locuri de muncă create.

În regiunea **Nord Vest**, prin cele 43 de proiecte finalizate s-au creat 226 locuri de muncă, din care peste ½ în microîntreprinderi care desfășoară activități cuprinse în secțiunile Industrie prelucrătoare și Construcții, în timp ce restul de locuri de muncă s-au creat la agenți economici care activează în domeniile comerț, sănătate, turism, informații și comunicare, servicii administrative și servicii suport, activități culturale și alte tipuri de servicii.

Spre deosebire de Nord Vest, în regiunea **Centru**, peste jumătate din cele 163 de locuri de muncă create prin cele 42 de proiecte finalizate erau în domeniul industriei prelucrătoare și a sănătății, în timp ce restul aparțineau domeniilor comerț, construcții, informații și comunicații, servicii suport, activități culturale și alte tipuri de servicii.

În regiunile **București-Ilfov, Sud Est și Sud**, proiectele finalizate au activități care se încadrează în maximum șase secțiuni CAEN, însă niciuna nu concentrează mai mult de un sfert din numărul total de proiecte. Ca specific pentru fiecare din aceste regiuni se remarcă rata ridicată de locuri de muncă create per proiect finalizat în cazul regiunii București-Ilfov (6,5 locuri de muncă/proiect comparativ cu media POR de 4,5), numărul redus de secțiuni CAEN pentru care s-au finalizat proiecte în regiunea Sud (doar patru) și media ridicată a contribuției comunitare per proiect finalizat în regiunea Sud (se află în primele trei regiuni din acest punct de vedere).

3.4.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Domeniul Major de Intervenție 4.1: Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală

Principalele probleme întâmpinate în implementarea DMI 4.1, reflectate și în raportul “Evaluarea implementării priorităților și proiectelor POR 2007-2013 adresate mediului de afaceri” - versiunea consolidată martie 2011, au fost:

Pentru autorități publice locale:

- valoarea mare a contribuției proprii necesare pentru cofinanțare, coroborat cu constrângerile bugetare generate de efectele crizei economice și financiare, au făcut ca finanțarea structurilor de sprijinire a afacerilor să nu figureze printre prioritățile de finanțare ale autorităților publice locale;
- capacitatea instituțională redusă în condițiile blocării angajărilor, a diminuării numărului de personal și a demotivării acestuia prin scăderile salariale.

Pentru mediul privat:

- dificultatea accesării sumelor necesare asigurării contribuției proprii și a cofinanțării;

Domeniul Major de Intervenție 4.2: Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități

Principalele probleme care au generat un interes scăzut pentru acest domeniu de finanțare, au fost:

- cofinanțarea de 50% necesară pentru faza B a proiectului, conform schemei de ajutor de stat în vigoare;
- inexistența, în cele mai multe cazuri, a dreptului de proprietate al APL asupra siturilor industriale poluate respective.

Domeniul Major de Intervenție 4.3 - Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

Cea mai semnificativă problemă întâlnită în implementarea acestui domeniu de intervenție a fost **numărul mare de contracte de finanțare semnate și apoi reziliate**, la solicitarea beneficiarului.

Până la sfârșitul anului 2010 s-au reziliat 128 de contracte de finanțare semnate pentru a primi finanțare din POR, în valoare totală de 18,6 milioane euro, din care contribuția comunitară era de 10,1 milioane euro.

Principalul motiv pentru care beneficiarii renunță la finanțare îl reprezintă dificultățile întâmpinate în asigurarea sumelor necesare acoperirii cheltuielilor neeligibile ale proiectului, precum și a contribuției proprii la cheltuielile eligibile.

Cauza principală care a generat această situație a reprezentat-o înăsprirea condițiilor de creditare de pe piața financiară, pe fondul degradării contextului economic național, determinat de efectele crizei economico-financiare mondiale.

În aceste condiții, pentru a veni în sprijinul potențialilor beneficiari de finanțare ai acestui domeniu de intervenție, Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CM POR) a aprobat, prin Hotărârea numărul 55/20.05.2010, **eliminarea contribuției proprii a beneficiarilor la cheltuielile eligibile aferente cererilor de finanțare depuse pentru domeniul dedicat sprijinirii dezvoltării microîntreprinderilor, astfel încât valoarea maximă a finanțării acordate va fi de 100% din cheltuielile eligibile ale proiectelor.**

3.5. AXA PRIORITARĂ 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

3.5.1. Atingerea țintelor și analiza progresului

Informații asupra progresului fizic al priorității

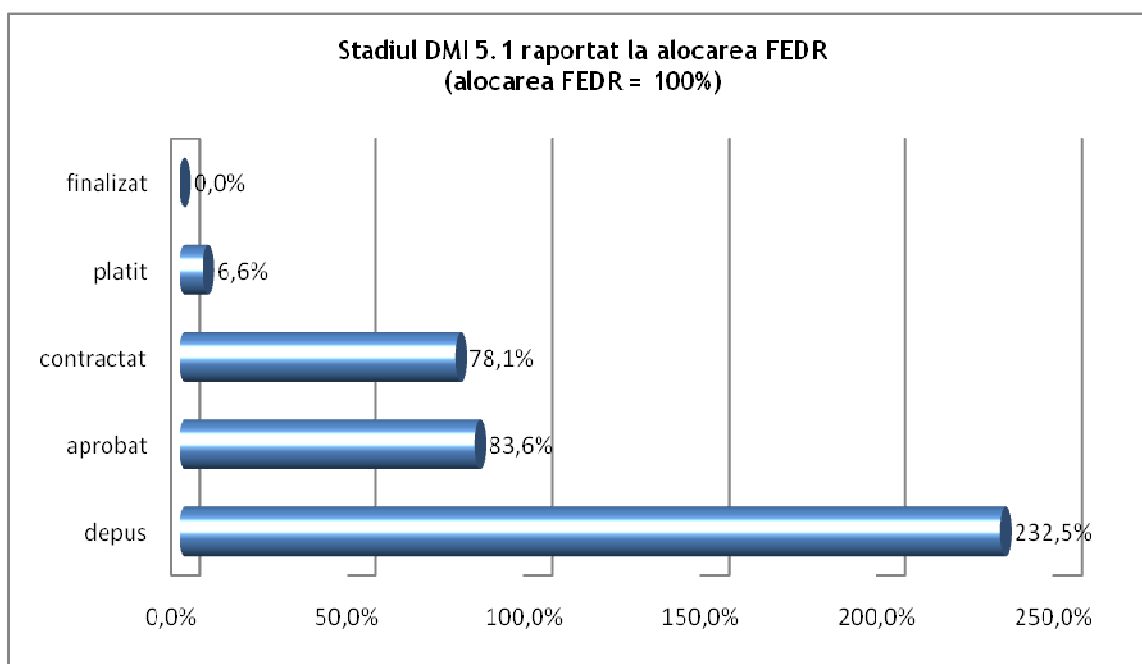
Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Domeniul Major de Intervenție 5.1: Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe							
Proiecte în turism (nr.)	Realizat	0	0	16*	47*		
	Ținta						100
	Baza						
Locuri de muncă nou create / menținute (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						200
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 5.2: Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice							
Proiecte în turism (nr.)	Realizat	0	0	27*	61*		
	Ținta						300
	Baza						
IMM sprijinite (nr.)	Realizat	0	0	21*	49*		
	Ținta						350
	Baza						
Turiști sosoți în structurile de cazare reabilitate / modernizate / echipate (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						400.000
	Baza						
Înnoptări în infrastructura de cazare reabilitată / modernizată / echipată (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						800.000
	Baza						
Locuri de muncă nou create / menținute (nr.)	Realizat	0	0	0	12		
	Ținta						800
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 5.3: Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică							
Campanii de promovare a brandului turistic (nr.)	Realizat	0	0	7*	48*		
	Ținta						10
	Baza						
Centre Naționale de Informare și Promovare Turistică sprijinite (nr.)	Realizat	0	0	0	1*		
	Ținta						10
	Baza						
Vizitatori în Centrele Naționale de Informare și Promovare Turistică (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						1 mil.
	Baza						
Vizitatori web site (nr.)	Realizat	0	0	0	0		
	Ținta						1,5 mil.
	Baza						

* reprezintă numărul de contracte de finanțare semnate, până la 31.12.

Analiza calitativă

Domeniul Major de Intervenție 5.1 - Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe

Până la 31 decembrie 2010, s-au depus 173 de cereri de finanțare, în valoare totală de 686,6 milioane euro, din care contribuția comunitară este în valoare de 465,1 milioane euro, înregistrându-se astfel o depășire cu 132% a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu major de intervenție.

De altfel, datorită numărului mare de cereri de finanțare depuse, AM POR a decis suspendarea depunerii de cereri de finanțare pentru 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare, respectiv: Nord-Est, Sud, Sud-Vest, Vest, Nord-Vest și Centru.

Până la finalul anului 2010, a fost contractată aproximativ 78% din suma totală alocată acestui domeniu major de intervenție, datorită celor 47 de contracte de finanțare semnate, cu o valoare totală de 237,4 milioane euro, din care 156,35 milioane euro reprezentau fonduri comunitare nerambursabile. Dintre acestea, 32 de contracte, în valoare totală de 199,5 milioane euro, au ca beneficiari autoritățile publice locale, în timp ce restul de 15 contracte semnate, în valoare totală de 37,9 milioane euro, au ca beneficiari unitățile de cult.

Regiunile Sud-Vest, Vest și Sud-Est au contractat întreaga sumă disponibilă pentru acest domeniu de intervenție. Ratele cele mai slabe de contractare se întâlnesc în Regiunea Sud (37% din disponibil) și București-Ilfov (0%).

Patrimoniu cultural				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	10	44,14	30,14	92,3
Sud Est	9	39,40	26,45	99,8
Sud	7	15,82	10,49	36,9
Sud Vest	7	43,89	29,78	106,2
Vest	3	34,86	20,95	101,3
Nord Vest	6	26,26	17,54	72,5
Centru	5	33,09	20,99	96,2
București-Ilfov	0	0,00	0,00	0,0
TOTAL	47	237,46	156,35	78,1

Prin implementarea contractele de finanțare semnate până la 31 decembrie 2010, se vor obține următoarele rezultate:

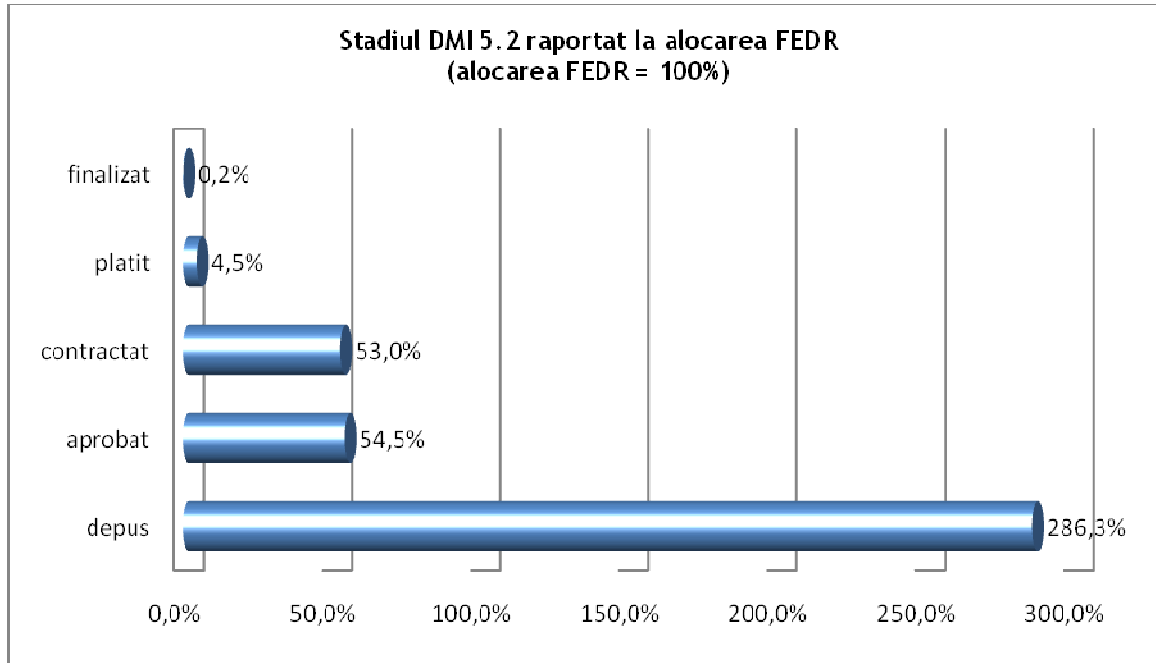
- ✚ 45 de biserici reabilitate
- ✚ 2 centre istorice reabilitate
- ✚ 7 cetăți reabilitate
- ✚ 24 cladiri de patrimoniu reabilitate
- ✚ Un oraș cu infrastructura turistică reabilitată
- ✚ 5 mănăstiri reabilitate
- ✚ 7 muzee reabilitate
- ✚ Un traseu turistic amenajat

Se estimează că aproximativ 1 milion de vizitatori vor beneficia de infrastructura reabilitată / restaurată prin intermediul acestui domeniu major de intervenție.

Până la finalul anului 2010, niciun contract aferent acestui domeniu major de intervenție nu a fost finalizat.

Domeniul Major de Intervenție 5.2 - Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice

Până la 31 decembrie 2010, s-au depus 278 de cereri de finanțare, în valoare totală de 1,32 miliarde euro, din care contribuția comunitară este în valoare de 661,4 milioane euro, înregistrându-se astfel o depășire cu 186% a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu major de intervenție.

Ca urmare a numărului mare de cereri de finanțare depuse, AM POR a decis suspendarea depunerii de cereri de finanțare pentru 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare, astfel: Nord-Est, Sud, Sud-Vest, Vest, Nord-Vest și Centru.

În condițiile depunerii unui mare număr de proiecte de reabilitare a structurilor de cazare, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional a decis să evalueze gradul de îndeplinire a obiectivelor acestui domeniu de intervenție prin proiectele deja depuse, pentru a nu risca nerealizarea indicatorilor de program.

În acest sens, s-a hotărât suspendarea depunerii cererilor de proiecte pentru domeniul major de intervenție 5.2, în toate cele opt regiuni de dezvoltare și, ulterior, prin decizia Comitetului de Monitorizare a POR, restrângerea activităților finanțate prin intermediul acestui domeniu major de intervenție.

Astfel, începând cu relansarea domeniului major de intervenție 5.2 din data de 23 noiembrie 2009, atât activitățile cât și operațiunea referitoare la reabilitarea și modernizarea structurilor de cazare nu mai sunt eligibile pentru finanțare prin Programul Operațional Regional.

Până la finalul anului 2010, a fost contractată aproximativ 53% din suma totală alocată acestui domeniu major de intervenție, datorită celor 61 de contracte

de finanțare semnate, cu o valoare totală de 231,7 milioane euro, din care 122,4 milioane euro reprezentau fonduri comunitare nerambursabile. Dintre acestea, 12 contracte, în valoare totală de 77,4 milioane euro, au ca beneficiari autoritățile publice locale, în timp ce restul de 49 contracte semnate, în valoare totală de 154,2 milioane euro, au ca beneficiari IMM-uri.

Cazare și agrement turistic				
Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	17	72,06	34,18	90,7
Sud Est	13	34,95	18,55	60,6
Sud	5	15,67	8,52	25,9
Sud Vest	8	21,72	13,11	40,5
Vest	3	27,57	15,32	64,1
Nord Vest	3	17,49	12,68	45,4
Centru	11	38,41	18,29	72,6
București-Ilfov	1	3,84	1,75	8,5
TOTAL	61	231,72	122,40	53,0

Regiunile Nord-Est și Centru au contractat peste 70% din suma disponibilă pentru acest domeniu de intervenție, în timp ce ratele cele mai slabe de contractare se întâlnesc în Regiunea Sud (26% din disponibil) și București-Ilfov (9%).

Prin contractele de finanțare semnate până la 31 decembrie 2010, se vor obține următoarele rezultate:

- ✚ 43 de structuri de cazare reabilite/ extinse
- ✚ 7 zone/structuri de agrement realizate/ extinse
- ✚ 5 stațiuni turistice cu infrastructura reabilitată
- ✚ 2 pârtii de schi amenajate
- ✚ Faleză turistică amenajată
- ✚ Reabilitare și ecologizare lacuri Neptun
- ✚ Un masiv montan amenajat turistic
- ✚ Un serviciu județean de salvamont modernizat

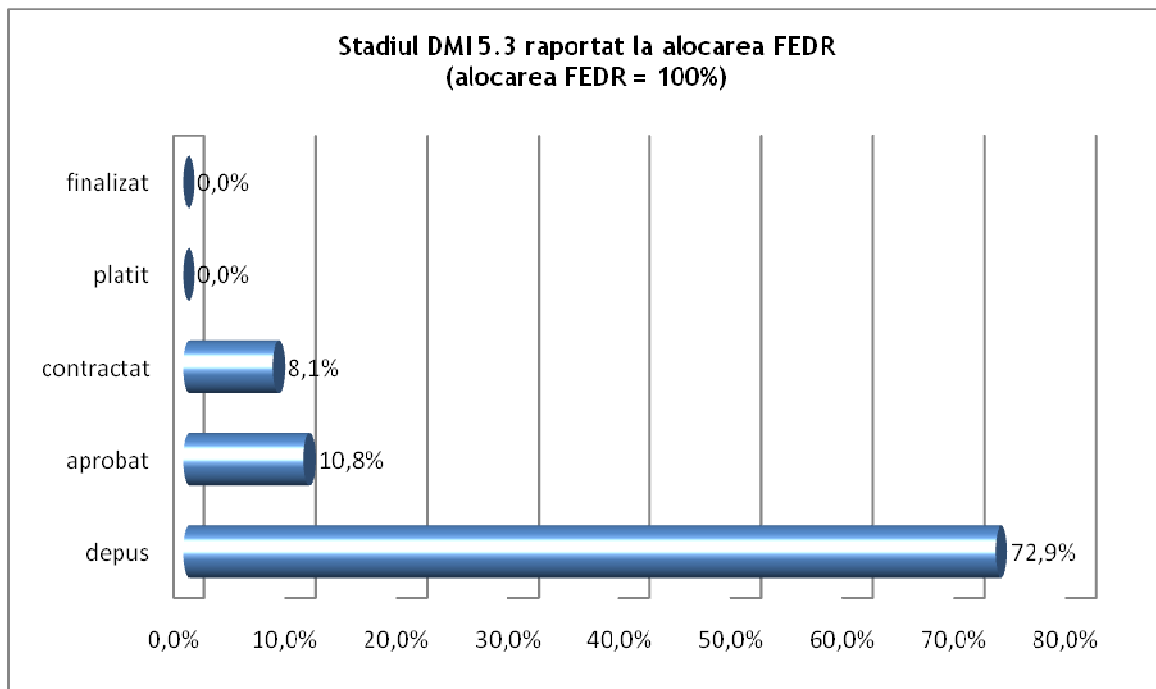
Se estimează că aproximativ 350.000 de vizitatori vor beneficia de infrastructura reabilitată prin intermediul acestui domeniu major de intervenție, iar 200.000 de turiști vor beneficia de structurile de cazare reabilite prin intermediul acestui domeniu major de intervenție. De asemenea, prin implementarea acestor proiecte, vor fi create aproximativ 1.000 de locuri de muncă.

Până la finalul anului 2010, a fost finalizat un singur proiect - Parc Montan de Iarnă Dealu Negru, Vatra Dornei, în valoare totală de 814 mii euro. Obiectivele acestui proiect au ca scop creșterea competitivității ca locație turistică a orașului Vatra Dornei, prin îmbunătățirea calității serviciilor turistice, amenajarea unei pârtii de schi de 320 m și a unei pârtii de tubing de 135 m, deservite de instalații de transport pe cablu tip teleschi și babyschi, iluminat nocturn, iluminat traseu telescaun existent, precum și amenajarea unei parcări la baza pârtiei.

De asemenea, prin implementarea acestui proiect au fost create 12 locuri de muncă. Se estimează că cel puțin 12.000 schiori / sezon vor beneficia de infrastructura creată/reabilitată prin intermediul acestui proiect.

Domeniul Major de Intervenție 5.3 - Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică

Până la 31 decembrie 2010, s-au depus 590 de cereri de finanțare, în valoare totală de 131,6 milioane euro, din care contribuția comunitară este în valoare de 93,1 milioane euro, gradul de accesare a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu major de intervenție fiind de 73%.

De altfel, datorită numărului mare de cereri de finanțare depuse, dar și pentru a analiza gradul de atingere a indicatorilor, AM POR a decis suspendarea

depunerii de cereri de finanțare pentru operațiunea *b)Dezvoltarea și consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării produselor turistice și a activităților de marketing specifice.*

Până la finalul anului 2010, a fost contractată aproximativ 8% din suma totală alocată acestui domeniu major de intervenție, datorită celor 49 de contracte de finanțare semnate, cu o valoare totală de 15,08 milioane euro, din care 10,33 milioane euro reprezentau fonduri comunitare nerambursabile.

Dintre acestea, 39 contracte, în valoare totală de 8,4 milioane euro, au ca beneficiari autoritățile publice locale, în timp ce 8 contracte, în valoare totală de 1,8 milioane euro, au ca beneficiari ONG-uri. Alte 2 contracte în valoare de 4,8 milioane euro au ca obiectiv crearea și promovarea brandului turistic național.

Promovare potențialului turistic Contracte de finanțare semnate, pe regiuni de dezvoltare (milioane euro)				
Regiunea	Număr contracte semnate	Valoare totală contracte	Din care valoarea FEDR	Grad de contractare (% din alocare FEDR)
Nord Est	12	2,66	1,78	8,6
Sud Est	3	0,71	0,46	2,7
Sud	7	1,62	1,05	5,8
Sud Vest	3	0,60	0,41	2,3
Vest	3	0,62	0,43	3,3
Nord Vest	4	0,80	0,54	3,5
Centru	15	3,24	2,13	15,3
București-Ilfov	2	4,81	3,52	31,1
TOTAL	49	15,08	10,33	8,1

Regiunile București-Ilfov și Centru înregistrează cea mai mare rată de contractare pentru acest domeniu de intervenție, în timp ce ratele cele mai slabe se întâlnesc în Regiunea Sud-Vest (2% din disponibil).

Prin contractele de finanțare semnate până la 31 decembrie 2010, se vor obține următoarele rezultate:

Materiale de promovare turistică

	Tip	Cantitate
1. MATERIALE DE INFORMARE, PUBLICITATE ȘI PROMOVARE		
1.1	<i>Materiale tipărite</i> (pliante, broșuri, albume, ghiduri, hărți, flyere,cărți cu specific de turism cărți poștale, vederi etc.)	2.244.751
1.2	<i>Obiecte promoționale</i> (șepci, tricouri, brelocuri, baloane,	209.990

	stegulețe, agende, memory stick, calendare etc.)	
1.3	<i>CD/DVD</i>	83.550
1.4	<i>Materiale audio video</i> (filme documentare, spoturi TV, spoturi radio etc.)	163
1.5	<i>Materiale publicitate outdoor</i> (bannere, mesh-uri, panouri out-door și de informare etc.)	9.884
2. INSERȚII PRESĂ		
2.1	<i>De publicitate și informare</i> (anunțuri și comunicate de presă)	155
2.2	<i>De promovare</i> (articole, machete de presă)	10.729
3. EVENIMENTE ORGANIZATE		
3.1	<i>De publicitate și informare</i> (conferințe de presă etc.)	56
3.2	<i>De promovare</i> (târguri, festivaluri, concursuri, excursii, study-tour etc.)	230
4. PARTICIPĂRI LA TÂRGURI ȘI MANIFESTĂRI EXPOZIȚIONALE, EVENIMENTE LOCALE ȘI REGIONALE		110
5. SITE WEB de promovare turistica		35
6. PUBLICITATE ON-LINE (bannere web, articole web, insertii publicitare etc.)		87
7. Emisiuni TV de turism		47
8. Stiri TV		10

- Crearea și lansarea brandului turistic național
- 1 Centru Național de Informare și Promovare Turistică
- 30.000 vizitatori la Centrul Național de Informare și Promovare Turistică

Până la finalul anului 2010, niciun contract aferent acestui domeniu major de intervenție nu a fost finalizat.

3.5.2. Probleme semnificative întâmpinate și măsurile luate pentru combaterea lor

Domeniul Major de Intervenție 5.1 - Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe

- ✚ Un număr important de proiecte inițiate de unitățile de cult au întâmpinat probleme de proprietate asupra obiectivului de patrimoniu, întrucât forma de proprietate era certificată fie de extrasul de carte funciară, fie de vechi înscrisuri, ceea ce putea constitui o restricție din punct de vedere al respectării prevederilor Ghidului Solicitantului

Pentru a evita această restricție, AMPOR a permis depunerea unor documente justificative pe care unitățile de cult le aveau la momentul depunerii cererii de finanțare, urmând ca, ulterior, până la vizita la fața locului, acestea să obțină documentele care dovedesc proprietatea, conform prevederilor Ghidului Solicitantului.

- ✚ Autoritățile publice locale se confruntă cu o serie de cereri de retrocedare a obiectivelor de patrimoniu, obiective pentru care administrația publică locală inițiasse deja demersuri de elaborare a documentației necesare în vederea demarării lucrărilor de restaurare și aplicării pentru finanțare din POR. Din cauza acestor cereri de retrocedare autoritățile au fost obligate să renunțe la demersurile inițiate pentru accesarea finanțării prin POR

Domeniul Major de Intervenție 5.2 - Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice

- ✚ Lipsa de atractivitate a operațiunii care vizează dezvoltarea turismului balnear având drept cauză problemele de natură legislativă pe care le întâmpină autoritățile administrației publice locale din localitățile care trebuie să obțină statutul de stațiune balneară, climatică sau balneo-climatică.
- ✚ Nerespectarea / neînțelegerea legislației privind ajutorul de stat au determinat respingerea unor proiecte. Astfel, solicitanții nu au respectat prevederea potrivit căreia este interzisă demararea lucrărilor înainte de aprobarea și semnarea cererii de finanțare de către Autoritatea de Management (pentru proiectele care intră sub incidența regulilor privind ajutorul de stat)

5.3 Domeniul Major de Intervenție 5.3 - Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică

- ✚ Au existat situații în care unele proiecte erau susceptibile a intra sub incidența legislației ajutorului de stat, ceea ce le-ar fi făcut neeligibile

Pentru a evita aceste suspiciuni, AMPOR a inițiat un schimb de opinii cu reprezentanții CONSILIULUI CONCURENTEI, în vederea clarificării situației.

- ✚ Au fost întreprinse măsuri în vederea extinderii rețelei de centre naționale de informare și promovare turistică pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor alocate acestei operațiuni în contextul în care în cadrul primului apel de proiecte, închis la 1 octombrie 2009, au fost depuse proiecte în valoare totală de 3,4 milioane de euro, din bugetul total de 20 milioane de euro aferent operațiunii c) *Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică și dotarea acestora*

În acest sens s-a propus și aprobat prin Hotărârea CMPOR numărul 56/20.05.2010 extinderea beneficiarilor eligibili prin includerea:

- Unităților administrativ teritoriale din zone cu concentrare mare și foarte mare de resurse naturale și/sau antropice, conform Legii nr. 190/2009 *privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național, „Secțiunea a VIII-a Zone cu resurse turistice”*
 - a stațiunilor turistice, conform H.G. nr. 852/2008 *pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice, anexa nr. 5 „Lista localităților atestate ca stațiuni turistice de interes național respectiv local”*
 - unităților administrativ teritoriale (UAT) municipii/orașe din anexa nr. 8 a Programului Operațional Regional care nu au contractat fonduri structurale la prima cerere deschisă de proiecte în cadrul acestei operațiuni;
-
- ✚ La solicitarea AM POR, beneficiarul operațiunii a) *Crearea unei imagini pozitive a României ca destinație turistică prin definirea și promovarea brandului turistic național, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului-Direcția Promovare Turistică* s-a angajat să transmită direcțiile de acțiune privind implementarea brandului național de turism. În acest sens, beneficiarul a elaborat *Planul de Marketing Strategic și Operațional al turismului românesc pentru perioada 2011 - 2015* prin care definește și trasează liniile directoare și etapele privind implementarea brandului.

3.6. AXA PRIORITARĂ 6 - Asistență tehnică

3.6.1. Atingerea țintelor și analiza progresului

Informații asupra progresului fizic al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	Total
Domeniul Major de Intervenție 6.1: Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional							
Studii, analize, rapoarte, strategii (nr)	Realizat	0	0	1			
	Ținta						40
	Baza						
Participanți la cursurile de pregătire (personal OI/AM, beneficiari și potențiali beneficiari) (nr)	Realizat	0	760	2.422			
	Ținta						2.000
	Baza						
Zile participant la instruire (nr.)	Realizat	0	2.280	4.245			
	Ținta						10.000
	Baza						
Domeniul Major de Intervenție 6.2: Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR							
Evenimente de comunicare și promovare (nr.)	Realizat	0	500	944			
	Ținta						900
	Baza						
Nivelul de conștientizare a publicului privind POR (%)	Realizat	0	30%	30%			
	Ținta						20%
	Baza						

Analiza calitativă

Domeniul Major de Intervenție 6.1: Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional

- până la 31 decembrie 2010 s-au semnat 20 contracte de finanțare în valoare totală de 37,32 milioane euro, din care valoarea fondurilor comunitare a fost de 25,67 milioane euro, reprezentând 31,1% din valoarea totală a fondurilor comunitare alocate acestui domeniu.

Domeniul Major de Intervenție 6.2: Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR

- până la 31 decembrie 2010 s-au semnat 18 contracte de finanțare în valoare totală de 10,39 milioane euro, din care valoarea fondurilor comunitare a fost de 6,55 milioane euro, reprezentând 40,9% din valoarea totală a fondurilor alocate acestui domeniu.

O analiză detaliată a Axei prioritare “Asistență Tehnică” este realizată la Capitolul 6: Asistență Tehnică.

4. PROGRAME FSE: COERENȚĂ ȘI CONCENTRARE.

Nu se aplică.

5. PROGRAME FEDR/FSE: PROIECTE MAJORE

Nu se aplică.

6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ

6.1. Strategia de Asistență Tehnică (SAT):

Strategia de implementare a Axei Prioritare 6 - Asistență Tehnică, cu detalierea operațiunilor și activităților eligibile și respectiv a indicatorilor specifici acestor domenii majore de intervenție a fost aprobată de Comitetul de Monitorizare pentru POR în data de 16 august 2007.

SAT reprezintă documentul cadru de referință al intervențiilor de asistență tehnică dedicate POR și detaliază, în principiu, următoarele elemente necesare atingerii obiectivelor SAT: actorii implicați în implementarea strategiei, operațiuni eligibile, activități orientative, indicatori, resursele alocate și planul de acțiune pentru implementarea SAT.

În cadrul ședinței CM POR din data de 20.05.2010 a fost adoptată Hotărârea nr. 59/20.05.2010 privind modificarea Strategiei de asistență tehnică, care a vizat actualizarea bazei legale menționate în Strategia de asistență tehnică, a ajustărilor instituționale, respectiv includerea OI Turism în cadrul ministerului, modificarea atribuțiilor CRESC, și constituirea unei unități dedicate evaluării AM POR. Totodată, documentul a fost armonizat cu DCI a POR.

6.2. Cheltuieli eligibile

Reglementarea tipurilor de cheltuieli eligibile privind asistența tehnică a fost realizată prin ordinul comun al ministrului dezvoltării lucrărilor publice și locuințelor și al ministrului economiei și finanțelor Nr. 1147/2007/620/2008 pentru aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile în cadrul axei prioritare „Asistență Tehnică” din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, **modificat și completat prin Ordinul comun al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuinței și al ministrului economiei și finanțelor nr. 441/2009/2305/2009.**

6.3. Beneficiari ai axei de asistență tehnică

- Organismele intermediare
- AMPOR

6.4. Lansarea axei de asistență tehnică:

Axa prioritară 6 „Asistență tehnică” a fost lansată odată cu aprobarea Strategiei de Asistență tehnică de către Comitetul de Monitorizare pentru POR - 16 august 2007.

6.5. Activitatea de elaborare/ actualizare a documentelor relevante pentru implementarea axei prioritare de asistență tehnică

Pe perioada de raportare, AMPOR a lucrat la următoarele documente relevante pentru implementarea Axei Prioritare 6 - Asistență Tehnică:

- Actualizarea Documentul Cadru de Implementare, aprobat în decembrie 2010
- Actualizarea Procedurilor interne de lucru - Manualul de asistență tehnică, Instrucțiunile privind solicitarea finanțării în cadrul axei prioritare 6 - asistență tehnică și Procedura de Informare și publicitate pentru POR 2007-2013 - în vederea corelării cu modificările legislative și recomandările ACIS și ale misiunilor de audit
- Ordinul comun al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuinței și al ministrului economiei și finanțelor nr. 441/2009/2305/2009 pentru modificarea și completarea Ordinului nr. 1147/2007/620/2008 pentru aprobarea categoriilor de cheltuieli eligibile pentru axa prioritară „Asistență Tehnică” din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013.

6.6. Situația lansării cererilor de proiecte și a contractării cererilor de finanțare depuse în cadrul Axei de Asistență Tehnică a POR 2007-2013

- în 2010, au fost depuse și contractate 10 cereri de finanțare dintre care: 2 cereri de finanțare pentru DMI 6.1 în valoare de 2.242.980 Euro și 8 cereri de finanțare pentru DMI 6.2 în valoare de 658.584 Euro

Dezvoltarea capacității instituționale a AM POR, OI POR și beneficiari

AM POR demarat în anul 2010 implementarea unui acord cadru cu titlul „*Servicii de instruire specializată pentru dezvoltarea abilităților tehnice și generale pentru personalul din cadrul Autorității de Management, Organismelor Intermediare și instituțiilor beneficiare ale Programului Operațional Regional*” finanțat din axa 6 - Asistență Tehnică, domeniul 6.1, dedicat creșterii capacității de implementare a POR. Implementarea contractului subsecvent numărul 1 a Acordului Cadru mai sus menționat a început în data de 09.08.2010 având prevăzute următoarele activități pentru o perioadă de 12 luni:

- instruirea unui număr de 375 angajați din cadrul AM și OI POR pe teme de interes identificate în cadrul analizei nevoilor de instruire, respectiv: analiză cost - beneficiu, verificarea proiectului tehnic, elemente de legislație privind calitatea în construcții, verificarea implementării contractelor de lucrări, proiecte generatoare de venit, certificarea cheltuielilor la nivel de proiect, achiziții publice lucrări,

- achiziții bunuri și servicii, evaluarea programului operațional, sisteme contabile, informare și publicitate, dezvoltarea abilităților manageriale și administrative. Instruirile au avut o durată de 3 zile.
- **organizarea de asistență on the job pentru un interval de 8 ore pentru tema managementul riscurilor**
 - **organizarea de schimburi de experiență în state membre UE pentru un număr de 100 angajați din cadrul AM și OI POR pentru următoarele teme de interes: implementarea proiectelor de dezvoltare urbană, implementarea proiectelor de infrastructură finanțate din FEDR la nivel regional, dezvoltarea structurilor de afaceri, creșterea performanței programului operațional, management financiar pentru proiecte finanțate din FEDR, monitorizarea la nivel național și regional, implementarea proiectelor de turism și promovare turistică. Schimburile de experiență au avut o durată prevăzută de 4 zile.**
 - **instruirea unui număr de 450 angajați din cadrul instituțiilor beneficiare pentru următoarele domenii de interes: achiziții publice (cu accent pe achiziții publice lucrări) și implementarea proiectelor (cu accent privind contractele de lucrări).**
 - **asistență pentru baza de date de monitorizare a instruirii (Training Monitoring System).**

Rezultatele contractului subsecvent numărul 1 a Acordului Cadru menționat, până la finalul anului 2010, au fost:

- 12 sesiuni de instruire, a câte 3 zile, pentru un număr total de 207 participanți din cadrul AM POR și OI POR;
- o sesiune de asistență tehnică on the job cu o durată de 8 ore;
- organizarea a 3 vizite de studii în state membre ale UE (Italia, Spania și Ungaria) pentru un număr de 40 de angajați din cadrul AM POR și OI POR
- 14 sesiuni de instruire, a câte 3 zile, pentru un număr de 287 de angajați din cadrul instituțiilor beneficiare;
- Prezentarea unei analize tehnice a bazei de date privind instruirea (TMS).

În afara contractului de instruire menționat, personalul AM și OI a avut participări punctuale la sesiuni de instruire organizate de instituții europene sau românești în domeniul managementului fondurilor structurale.

6.7 Informații financiare

Până la 31 decembrie 2010 s-au efectuat plăți în valoarea totală de 9,82 milioane Euro, din care 8,62 milioane Euro pentru DMI 6.1 și 1,20 milioane Euro pentru DMI 6.2.

Din cele 9,82 milioane Euro plătite, 6,95 milioane Euro au reprezentat contribuția FEDR, din care 6,04 milioane Euro pentru domeniul 6.1, iar 0,91 milioane Euro pentru domeniul 6.2.

6.8 Coordonarea Asistenței Tehnice pe parcursul anului 2009

Arhitectura de asistență tehnică la nivelul Cadrului Strategic Național de Referință (CSNR) se bazează atât pe Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT), cât și pe axele de asistență tehnică aferente Programelor Operaționale Sectoriale și a Programului Operațional Regional.

În ceea ce privește coordonarea globală a asistenței tehnice finanțate din Axa prioritară 6 din POR, cu asistența tehnică finanțată la nivel orizontal din POAT, aceasta s-a realizat în cadrul **Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice**, organizat de AM POAT. Pe parcursul anului 2010 au avut loc 5 reuniuni ale acestui comitet, la care au participat responsabili de AT din partea tuturor Programelor Operaționale din cadrul Obiectivelor de Convergență și Cooperare Teritorială, observatori din partea Autorității de Audit și Autorității de Certificare și Plată, precum și câte un reprezentant din partea Grupurilor de Lucru.

Principalele subiecte discutate în cadrul acestor reuniuni au fost:

- prezentarea stadiului implementării Axelor de AT și POAT pe baza formularelor privind utilizarea AT, care conțin informații privind proiectele de AT și contractele de achiziții publice aferente finalizate, aflate în implementare și în contractare;
- analizarea fișelor contractelor de achiziții publice AT aflate în pregătire pentru evitarea posibilelor suprapuneri;
- discutarea problemelor intervenite în implementarea AT;
- prezentarea rezultatelor Grupurilor de Lucru privind problemele identificate pe domeniile respective și a soluțiilor care pot fi rezolvate prin finanțare AT;
- prezentarea unei analize comparative privind procedura de elaborare, selecție, aprobare și contractare a proiectelor de AT.

Deciziile adoptate și implementate până la 31.12.2010, transmise spre informare și șefilor Autorităților de Management) au vizat, în principal:

- Îmbunătățirea raportării privind utilizarea Asistenței Tehnice, prin utilizarea unor formulare îmbunătățite față de cele utilizate în 2009, în vederea obținerii unei mai bune imagini a stadiului de implementare a Asistenței Tehnice, atât din punct de vedere tehnic, cât și din punct de vedere financiar;
- Stabilirea unei metodologii pentru calcularea cheltuielilor generale de administrație ce se finanțează prin programele operaționale

- Planificarea necesităților de finanțare din asistență tehnică pentru perioada rămasă de implementare, prin elaborarea unui Plan de Lucru AT pentru perioada 2011-2015.
- Utilizarea de către toate programele operaționale a indicatorilor de monitorizare și evaluare conveniți pentru asistență tehnică.
- Includerea indicatorilor de program în cererile de finanțare pentru proiecte de asistență tehnică, în vederea facilitării unei agregări a indicatorilor la nivel de CSNR;
- Analizarea posibilelor suprapuneri între Sistem Informatic Integrat de Management SIM - POSDRU și SMIS
- Estimarea necesităților de echipamente pentru funcționarea SMIS care urmează să fie finanțate din POAT - DMI 2.4.
- Obligatorietatea includerii în RAI 2010 a unui capitol privind evaluarea rezultatelor măsurilor de informare și publicitate;
- Stabilirea nevoilor de formare pentru membrii rețelei CC AT;
- Organizarea unei întâlniri cu reprezentanții AM-urilor/OI-urilor pe tematici generale referitoare la implementarea proiectelor de asistență tehnică.

Complementaritatea utilizării Asistenței Tehnice între Programul Operațional Asistență Tehnică și axele prioritare de Asistență Tehnică ale celorlalte programe operaționale

Mecanismul de coordonare a asistenței tehnice a continuat să funcționeze și pe parcursul anului 2010, prin organizarea reuniunilor Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice (CC AT) și a diferitelor Grupuri de Lucru pe diverse probleme specifice/ tematice de asistență tehnică (GL SMIS, GL evaluare, GL formare în domeniul IS, GL comunicarea IS, GL monitorizarea PO, GL pentru viitorul politicii de coeziune, GL analiza cost-beneficiu). Acest mecanism instituit a asigurat și în anul 2010 o platformă de diseminare a bunelor practici și a problemelor/blocajelor intervenite în implementare, a evitat apariția suprapunerilor și a contribuit la creșterea consistenței AT.

Cu toate acestea, în anul 2010 s-au menținut principalele blocaje orizontale înregistrate în utilizarea AT, respectiv dificultăți în derularea procedurilor de achiziție publică și lipsa de personal dedicat AT la nivelul AM/OI. Având în vedere faptul că aceste probleme nu pot fi rezolvate fără implicarea unor factori externi sistemului de gestionare a IS, aceste probleme se regăsesc în cele 7 direcții principale de acțiune cuprinse în Planul de măsuri prioritare pentru consolidarea capacității de absorbție a FSC a cărui elaborare a început în luna decembrie 2010, respectiv “Achiziții publice și contracte de achiziție” și „Asigurarea unei capacități administrative adecvate a structurilor responsabile de implementarea Programelor Operaționale”.

În plus, în cadrul reuniunii Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice care a avut loc în luna septembrie 2010, AM POAT a lansat un exercițiu de planificare a Asistenței Tehnice pentru perioada rămasă de implementare 2011-2015, atât pentru POAT cât și pentru Axele de Asistență Tehnică.

La reuniunea CC AT care a avut loc în luna decembrie 2010 au fost analizate portofoliile de proiecte de Asistență Tehnică elaborate de toate PO și reprezentanții ACIS au făcut observații privind proiectele propuse, subliniind necesitatea pentru utilizarea asistenței tehnice cu prioritate pentru activitățile care aduc sprijin direct în implementarea programelor operaționale (evaluare, selecție și contractare de proiecte; întocmirea documentațiilor de atribuire; sprijin în evaluarea procesului de achiziții publice; sprijin pentru gestionarea proiectelor; organizarea misiunilor de verificare pentru funcții delegate OI, verificări de management la fața locului; verificare administrativă a cererilor de rambursare, pregătire proiecte pentru următoarea perioadă de programare etc).

Începând cu anul 2011, în cadrul CC AT va fi urmărit modul în care au fost luate în considerare recomandările ACIS și stadiul implementării proiectelor cuprinse în portofoliile de asistență tehnică 2011-2015.

7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE

7.1. Planul de comunicare al POR: activități și rezultate prevăzute

Tipuri de activități

- A. Informarea
- ☛ Include activități al căror scop principal este să furnizeze informații asupra a ceea ce este POR, cum poți obține finanțare prin POR, care sunt rezultatele etc. Cele mai importante grupuri țintă pentru aceste activități sunt potențialii beneficiari și beneficiarii.
- I. Organizarea de conferințe/ sesiuni de informare.
- II. Site-ul POR, www.inforegio.ro
- III. Birouri de informare
- IV. Publicațiile
- V. Relații mass-media
- VI. Rețeaua de informare REGIO
- B. Promovarea
- ☛ Activitățile din această categorie sunt menite să prezinte doar cele mai importante informații despre POR și rezultatele sale care să arate impactul economic și social al asistenței financiare oferite de UE. Principalul grup țintă pentru aceste activități este publicul general.
- VII. Campanie publicitară radio, TV
- VIII. Campania în presa scrisă
- IX. Campanii stradale
- X. Materiale promoționale
- C. Evaluarea
- ☛ Va fi un proces continuu, pe toată durata implementării acestui plan. Atât publicul intern, cât și actorii implicați vor fi beneficiarii acestor rezultate

Rezultate prevăzute

- **conferințe naționale:** 100 de participanți la un eveniment, 10 articole apărute în presă în urma derulării unui eveniment, 100 de materiale de informare și promovare distribuite la un eveniment;
- **sesiuni de informare:** 12.000 de participanți, 1.200 de sesiuni;
- **site-ul Regio:** 1.000.000 vizitatori, 7.000 abonați;
- **birouri de informare:** 14.000 de vizitatori, 175.000 exemplare de publicații distribuite;
- **publicații realizate:** 500.000 exemplare;
- **campanii mass media:** 1.120 de participanți, 2 spoturi radio și 2 spoturi TV produse, 840 materiale publicate în presă;
- **rețeaua de informare:** 400 de membri, 56 evenimente organizate;
- **campanie outdoor:** 1.200.000 afișe, 246 panouri, 27 bannere;
- **materiale promoționale realizate:** 228.000 buc.

7.2. Descrierea sintetică a activităților de comunicare realizate în perioada 2007-2010 de către Autoritatea de management și de către Organismele Intermediare

ACTIVITĂȚI DERULATE DE AM POR ÎN PERIOADA 2007-2010

Acțiunile de informare și publicitate au fost susținute, în anul 2007, prin proiectul "Campanie de conștientizare pentru Programul Operațional Regional", finanțat prin programul PHARE 2004.

În vederea facilitării activității de promovare a Programului Operațional Regional, precum și pentru a beneficia de individualizarea programului în cadrul instrumentelor structurale, a fost creat **brand-ul REGIO**. De asemenea, au fost realizate strategia de comunicare pentru acest brand și manualul de identitate vizuală al Regio.

Conform Planului de Comunicare al POR, au fost derulate mai multe categorii de activități pentru promovare și informare:

EVENIMENTE

În data de 13 iulie 2007, la Sibiu a avut loc **Conferința națională de lansare a POR**, la care au participat aproximativ 110 de persoane, reprezentanți ai autorităților centrale și locale, înalți oficiali din România și din Uniunea Europeană, reprezentanți ai mass media. Urmare a monitorizării presei post-eveniment, au fost identificate 27 de articole în presa scrisă și 11 articole în presa electronică, având drept subiect POR.

În cadrul proiectului PHARE 2004 "Campanie de conștientizare pentru Programul Operațional Regional" au fost organizate o serie de evenimente care au avut drept scop creșterea gradului de conștientizare al publicului țintă privind oportunitățile de finanțare prin POR. Astfel, au fost organizate:

- 8 întâlniri informale de familiarizare a presei cu POR (Iași, Oradea, Târgu Mureș, București, Timișoara, Craiova, Pitești, Constanța);
- 8 evenimente regionale de promovare a POR (Timișoara, Cluj, Alba Iulia, Craiova, Piatra Neamț, Pitești, București, Brăila); evenimentele au constat în conferințe de lansare a programului la nivel regional.

De asemenea, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, în calitate de Autoritate de Management pentru POR a derulat campania de informare *“Investiți în regiunile României”* adresată potențialilor beneficiari din toate regiunile. Sesiunile au avut drept scop promovarea surselor de finanțare prin POR, precum și modul de accesare a acestora, bucurându-se de o participare de aproximativ 640 persoane.

Pe data de 8 noiembrie 2007 a avut loc, la București, Conferința Națională *“Open days - Săptămâna europeană a regiunilor și orașelor în România - Implicarea regiunilor în crearea de locuri de muncă și în creșterea economică”*. Această conferință a fost înscrisă în seria anuală de evenimente *Open Days*, organizate în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene sub egida Direcției Generale pentru Politică Regională a Comisiei Europene. La eveniment au participat aproximativ 90 de reprezentanți ai administrației publice din mediul urban, oameni de afaceri, IMM-uri și ONG-uri, precum și mass-media. Conferința a inclus prezentări detaliate și dezbateri referitoare la Programul Operațional Regional, dar și la alte programe operaționale.

În anul 2008, au fost organizate ***evenimente de promovare a programului***, destinate mass media și potențialilor beneficiari, pentru a-i familiariza pe aceștia cu posibilitățile de finanțare în cadrul POR. Astfel, au avut loc 8 întâlniri informale cu mass-media din regiunile de dezvoltare ale țării, la care au participat 186 de jurnaliști și care au generat 81 de articole și interviuri. La nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare au fost organizate ateliere de lucru destinate potențialilor beneficiari, la care au participat, în total, 444 de participanți, reprezentanți ai autorităților publice locale, ai IMM, ai ONG și ai instituțiilor de învățământ din regiunile de dezvoltare.

Pentru a stimula depunerea de proiecte în vederea dezvoltării turismului, a fost organizată o conferință de lansare a domeniului major de intervenție 5.3., *Valorificarea potentialului turistic și crearea infrastructurii necesare pentru creșterea atractivității regiunilor României ca destinații turistice*, cu o participare de 80 de persoane.

În toamna anului 2008, Autoritatea de Management a organizat conferința de prezentare a Raportului Anual de Implementare 2007 a Programului Operațional Regional, la care au participat 112 persoane.

În 2009, a fost organizată ***Conferința de prezentare a Raportului Anual de Implementare a Programului Operațional Regional***, la care au participat 47 de persoane, dintre care reprezentanți ai CE, ACIS, OI, precum și beneficiari de proiecte finanțate prin POR.

În 2010, au fost organizate evenimente de lucru pentru ofițerii de comunicare din cadrul AM și ai OI-urilor, pentru membrii rețelei de comunicatori și pentru mass media, pentru a prezenta rezultatele obținute de proiectele finanțate până la momentul organizării evenimentului. În total, au fost organizate 22 de evenimente cu un număr total de 943 de participanți, după cum urmează:

- 3 sesiuni de informare pentru publicul intern
- 8 sesiuni de informare mass-media
- 8 vizite la proiecte cu mass media
- 1 Conferința anuală de prezentare a RAI
- 1 Forum al Rețelei Comunicatorilor Regio
- o întâlnire a membrilor rețelei comunicatorilor Regio

WEBSITE

A fost creat website-ul www.inforegio.ro, dedicat Regio, care a devenit funcțional din luna iulie 2007 și reprezintă principalul furnizor de informații pentru toate grupurile țintă identificate.

Începând cu ianuarie 2008 (când a devenit funcțional site-ul, website-ul dedicat Regio a fost accesat de aproximativ 45.000 de persoane, iar numărul total de vizionări ale paginilor a fost de aproximativ 170.000. Numărul zilnic mediu de accesări pe pagină a fost de 693).

Până la finalul lunii decembrie 2008, s-au înregistrat 177.683 de vizitatori pe website-ul programului, iar 1.446 de persoane s-au înregistrat pentru a primi newsletter.

În anul 2009, www.inforegio.ro înregistra 419.926 de vizitatori și 1.468 abonați la newsletter, iar în anul 2010 au fost înregistrați 257.137 (număr total vizitatori ai site-ului la sfârșitul anului 2010 a fost de 660.000).

PUBLICAȚII

În 2007, au fost tipărite și distribuite către grupurile țintă identificate următoarele publicații, totalizând 267.500 buc.:

- Programul Operațional Regional - Scurt ghid practic
- Oportunități de finanțare pentru administrația publică locală
- Oportunități de finanțare pentru organizații neguvernamentale
- Oportunități de finanțare pentru întreprinderi din mediul privat
- Oportunități de finanțare pentru universități
- Glosar de termeni REGIO
- Pliant POR
- Afiș POR
- Ghid de comunicare REGIO (limba română)
- Ghid de comunicare REGIO (limba engleză)
- REGIO - Fonduri pentru regiuni - 20.000 buc

De asemenea, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor a editat ziarul euROpeanul (80.000exemplare/ediție, septembrie- decembrie 2007).

În 2008, a fost actualizat conținutul și apoi retipărite broșurile referitoare la oportunitățile de finanțare și au mai fost editate două tipuri de broșuri noi, în total 21.700 buc.:

- Raportul Anual de Implementare
- Regio pe înțelesul tuturor

Au fost tipărite și **Ghidurile solicitantului** pentru domeniile majore de intervenție, pentru a pune la dispoziția celor care întocmesc cereri de finanțare un instrument de lucru util și detaliat.

În 2009, AM POR a editat și tipărit următoarele broșuri, totalizând 17.550 buc:

- Ghiduri ale Solicitanților pentru 7 domenii POR
- Programul Operațional Regional
- Broșura Egalitatea de șanse și nediscriminarea
- Ghidul beneficiarului pentru utilizarea condițiilor speciale de contract.

În 2010, au fost editate 6 publicații cu un număr total de 20.250 exemplare

- Raportul anual de implementare a POR
- Ghidul Regio pentru jurnaliști
- Cum lucrezi corect cu un proiect Regio
- Regio pentru adolescenți
- Întrebări și răspunsuri Regio
- Ghid de implementare a proiectelor Regio

MATERIALE PROMOȚIONALE

De asemenea, promovarea programului s-a derulat și prin intermediul realizării și distribuirii de materiale promoționale circa 71.300 buc., respectiv mape, bloc-notes, pungi cadou, CD, pixuri, lenyard, mape material textil, mape piele, breloc, portcard piele, memory stick, căni, geți din material textil, umbrele, calendare de birou, mouse optic, organizer, plic hârtie personalizat, rucsac, suport pahar, pin metalic, cub magic, cub hârtie, clip hârtie, mini planner de birou, ceas de perete, laserpointer, șapcă, minge antistress, balon, steguleț, mini calculator de birou etc.

CAMPANIE MEDIA

În 2007, pentru promovarea în mass media, în perioada 15 septembrie - 30 noiembrie, s-a derulat **campania de promovare în mass-media**. Astfel, au fost realizate 2 spoturi TV Regio (peste 3.000 de difuzări, 800 TRP), 2 spoturi radio Regio (peste 9.000 de difuzări), 1 film de promovare Regio și o machetă de presă Regio (140 de insertii de presă).

În 2008, au fost postate bannere electronice pe website-uri cu profil economic sau de știri (zf.ro, capital.ro, wall-street.ro, moneychannel.ro, bloombiz.ro,

avocatnet.ro, evz.ro, hotnews.ro, realitatea.net, cotidianul.ro, gandul.info, jurnalul.ro, imobiliare.ro, imobiliare.net, 9AM, rol.ro, clubafaceri.ro, adevarul.ro) și a fost publicată macheta de presă Regio și articole de promovare a diferitelor domenii de intervenție. Astfel, au fost 11,975,081 afișări ale banner-ului electronic Regio și 57 de difuzări ale machetei de presă Regio în Ziarul Financiar, Capital și Jurnalul Național.

În 2009, a fost campania media a constat în:

- Publicarea unei machete de presă REGIO într-un ziar cu profil economic, de mare tiraj, fiind difuzate 55 de asemenea machete
- Publicarea a câte două articole în trei ziare de mare tiraj, două dintre ele cu specific economic (Ziarul Financiar, Gândul și Business Magazin), prin care au fost promovate domeniile de intervenție dedicate microîntreprinderilor, structurilor de afaceri și îmbunătățirii sistemului de intervenție în situații de urgență

În 2010, a fost realizată o campanie de informare pe multiple canale: TV (9 canale), radio (3 stații naționale și 8 stații regionale), presă scrisă (3 publicații naționale și 14 publicații regionale), internet (9 site-uri) și panotaj stradal (41 orașe - 153 panouri și pe drumurile naționale - 40 panouri). Campania s-a desfășurat în perioada 15 aprilie - 23 iulie 2010. Indicatorii obținuți ca urmare a derulării campaniei media:

- TV: 899 GRP, 940 TRP, 1412 inserții ale spotului TV;
- Radio: 528 difuzări ale spotului radio
- Presa: 132 inserții ale machetei de presă
- Impresii internet: 4.933.503, 00
- Afișaj stradal: 193 panouri
- Fillere TV difuzate: 255, TRP realizate: 680

BIROUL DE INFORMARE

În perioada 2007-2010, în cadrul Biroului de Informare al Autorității de Management pentru POR au fost primite, telefonic, pe fax sau email un total de 3.577 de solicitări la care s-au oferit răspunsuri. Acestea au fost adresate de autorități publice locale, ONG, firme de consultanță, școli, societăți comerciale.

În cursul anului 2009, a fost elaborat și finalizat Regulamentul de Organizare și Funcționare al *rețelei de comunicatori*. Acesta a fost dezbătut de AMPOR și OI, forma finală a acestuia fiind agreată de nucleul rețelei de comunicatori. AMPOR a organizat prima întâlnire a rețelei în luna februarie 2010. Numărul de membri al rețelei era de 617 persoane.

ACTIVITĂȚI DERULATE DE OI-urile POR ÎN PERIOADA 2007-2010

EVENIMENTE

În 2007, Organismele Intermediare au organizat peste 20 de conferințe de lansare a programului și conferințe de presă, peste 30 de seminarii pentru potențialii beneficiari, sesiuni de informare, ateliere de lucru și o caravană de informare.

În 2008, au fost organizate 462 de evenimente, dintre care lansări regionale și județene ale domeniilor majore de intervenție, sesiuni de informare pentru potențialii beneficiari și pentru beneficiari, conferințe regionale de prezentare a Raportului Anual de Implementare, ateliere de lucru privind pregătirea contractării. La aceste evenimente au participat 11.283 de persoane. De asemenea, Organismele Intermediare au realizat 96 de evenimente dedicate mass-mediei, care au generat 582 de articole de presă având drept subiect Programul Operațional Regional.

În 2009, au fost organizate 443 de conferințe regionale pentru prezentarea POR și a stadiului de implementare, sesiuni de informare cu beneficiarii și cu potențiali beneficiari, evenimente cu ocazia semnării contractelor de finanțare, ateliere de lucru și mese rotunde, pentru a prezenta cerințele pe care trebuie să le îndeplinească beneficiarii. Participarea s-a ridicat la un număr de 9.635 de persoane.

În 2010, au fost organizate 306 evenimente, dintre care conferințe regionale pentru prezentarea POR și a stadiului de implementare, sesiuni de informare cu beneficiarii și cu potențialii beneficiari, evenimente cu ocazia semnării contractelor de finanțare, ateliere de lucru și mese rotunde, pentru a prezenta cerințele pe care trebuie să le îndeplinească beneficiarii. Numărul total de participanți se ridică la 8.183 de persoane.

Organismele Intermediare au derulat mai multe tipuri de activități pentru informarea membrilor rețelelor regionale: au fost transmise 156 de informări și au fost organizate 16 întâlniri cu membrii rețelelor regionale de comunicatori care sprijină promovarea POR la nivelul comunităților.

Au fost organizate 98 de evenimente pentru mass media, care au însumat 1.800 participanți: conferințe de presă cu ocazia semnării contractelor de finanțare, conferințelor regionale și a seminariilor de informare, vizite la proiecte. De asemenea, Organismele Intermediare au transmis către presă 223 materiale dedicate (comunicate de presă, invitații, articole pentru presă). În urma acestor evenimente au apărut în presă 1.546 articole care au ilustrat activitățile derulate pentru promovarea POR.

WEBSITE

În 2008, paginile web dedicate programului, puse la dispoziție de Organismele Intermediare au înregistrat 415.531 de accesări, ceea ce dovedește importanța dezvoltării acestora și facilitării accesului la informație pe cale electronică.

În 2009, paginile web dedicate POR au înregistrat 428.972 de accesări și 7.309 de abonați la newsletter-ele editate de OI, iar în 2010, au înregistrat 419.383 vizitatori și 12.598 de abonați la newsletter-ele editate de OI.

PUBLICAȚII ȘI MATERIALE PROMOȚIONALE

În perioada 2007-2010, Organismele Intermediare au realizat și distribuit 338.329 de materiale informative și de promovare, precum și obiecte promoționale, personalizate cu sigla Regio.

În 2008, în sprijinul transmiterii informațiilor, Organismele Intermediare au distribuit 82.625 de materiale de informare și promovare în cadrul evenimentelor proprii sau la evenimentele organizate de alte instituții și organisme. În 2009, au fost distribuite 82.492 materiale de informare și promovare POR și 72.048 de obiecte promoționale. În 2010, distribuirea a 37.130 de materiale promoționale pentru promovarea POR și 64.034 materiale de informare POR.

CAMPANIE MEDIA

În 2009, a fost difuzat spotul TV Regio la nivel regional (OI Centru) și au fost realizate și difuzate propriile spoturi radio (OI Nord-Est, OI Centru, OI Nord Vest, OI SV Oltenia, OI Sud Muntenia), fiind astfel produse 15 spoturi radio. De asemenea, au fost inserate și publicate 1363 de articole în publicațiile cu acoperire regională. Un alt instrument utilizat a fost campania de panotaj outdoor; OI (Centru, Sud Muntenia, Sud Vest, Nord Est, Sud Est, Nord Vest) a derulat activități de promovare outdoor, prin postarea de afișe și bannere sau alte sisteme de afișaj outdoor. Au fost distribuite 590 afișe, au fost afișate 13 bannere și 21 panouri.

În 2010, a fost difuzat spotul TV Regio la nivel regional (OI Nord-Est, OI Centru), cu un total de 522 de difuzări. Au fost realizate și difuzate propriile spoturi radio (OI Nord-Est, OI Centru, OI Nord Vest, OI SV Oltenia, OI Sud Muntenia, OI Sud Est), fiind astfel promovate 9 spoturi radio, cu un total de 2.830 de difuzări.

OI Centru a realizat și difuzat 12 știri TV, cu difuzare în fiecare județ din regiune (în total 72 difuzări) și a produs și difuzat 4 talkshow-uri (în total 24 difuzări).

În plus, reprezentanți ai OI-urilor au participat la 14 emisiuni TV. De asemenea, au fost realizate și difuzate 49 știri difuzate la radio, cu 109 difuzări.

De asemenea, au fost inserate și publicate 3.327 de articole și anunțuri de presă în publicațiile cu acoperire regională.

Un alt instrument de promovare utilizat a fost campania de panotaj outdoor. Majoritatea Organismelor Intermediare au decorat panouri în județele din regiuni, astfel încât au existat 94 de panouri decorate, dintre care 3 de mari

dimensiuni în trei aeroporturi (Iași, Suceava, Bacău). Au fost distribuite 865 afișe, au fost afișate 8 bannere electronice, 21 panouri, un spot difuzat pe 6 panouri electronice și 6 totemuri.

BIROURILE DE INFORMARE

În 2007, au fost soluționate 1880 de cereri de informații (în format electronic, telefonic sau la sediul OI), privind teme cum ar fi eligibilitatea solicitantului, activități eligibile, cheltuieli eligibile, completarea cererii de finanțare, cofinanțarea, obținerea de avize, ajutorul de stat, achizițiile publice.

În 2008, Birourile de informare ale Organismelor Intermediare au soluționat 7.752 de solicitări de informații, adresate direct la sediul acestora, prin e-mail, telefonic sau pe fax.

Birourile de informare ale Organismelor Intermediare au soluționat 9.175 de solicitări de informații, adresate direct la sediul acestora, prin e-mail, telefonic sau pe fax.

În 2010, Birourile de informare ale Organismelor Intermediare au soluționat 8.375 de cereri de informații, adresate direct la sediul acestora, prin e-mail, telefonic sau pe fax.

7.3. Evaluarea intermediară a impactului activităților de informare și promovare

Conform cercetării derulate la sfârșitul campaniei de conștientizare din 2007, pentru Programul Operațional Regional, 13% din populație a auzit de Programul Operațional Regional, ceea ce înseamnă o creștere de 7%. 70% dintre potențialii beneficiari declară că au auzit de POR și, de asemenea, 70% dintre cei intervievați știu că aceste fonduri sunt alocate de UE.

40% dintre cei care au auzit de POR cred că aceste fonduri sunt destinate dezvoltării infrastructurii. Alte scopuri identificate ca făcând obiectul finanțării prin POR au fost dezvoltarea orașelor (28% dintre respondenți), agricultură (18% dintre respondenți) și dezvoltarea sistemului educațional (17% dintre respondenți).

Angajații administrației publice consideră că sunt cel mai bine informați în ceea ce privește oportunitățile de finanțare prin POR, în timp ce microîntreprinderile consideră că dețin cele mai puține informații. Astfel, 63% din administrația publică consideră că știu care sunt procedurile necesare obținerii de finanțare prin POR, doar 12% dintre microîntreprinderi, 25% dintre ONG și 27% dintre instituțiile de învățământ/cercetare cred că au suficiente informații pentru a solicita finanțare.

În ceea ce privește canalele preferate de comunicare, aproximativ 66% dintre respondenții care au auzit de POR doresc să primească informațiile prin intermediul internetului, 56% dintre aceștia doresc să fie informații prin

intermediul seminariilor, 45% preferă TV și birourile de informare, iar 31% preferă să se informeze din ziare.

În anul 2010, AM POR a contractat servicii pentru realizarea un sondaj de opinie la nivel național pe un eșantion de 2000 persoane, mediul urban, 18+.

Rezultatele sondajului au relevat faptul că aproape 40% dintre respondenți au auzit de Programul Operațional Regional, însă doar 15% se declară informați. 50% dintre respondenți se declară deloc informați, ceea ce duce la concluzia că activitățile de informare trebuie să fie mai susținute și mai aproape de cetățean. Canalul preferat pentru a primi informația de către publicul larg este televiziunea, conform sondajului de opinie.

În cadrul unui contract de prestări servicii, derulat în 2009, al cărui obiect de activitate a fost realizarea unui Studiu de Evaluare Intermediară a Programului Operațional Regional pentru perioada 01.01.07 - 30.06.09, a fost analizată și eficacitatea și impactul sistemului de informare și publicitate al POR.

În urma studiului au rezultat următoarele concluzii:

1. Eficacitatea implementării Planurilor și Strategiei de Comunicare este apreciată ca satisfăcătoare. Există coerență între Planurile Regionale de Comunicare și Planul Național de Comunicare, chiar dacă acest lucru nu este bine reflectat în tintele indicatorilor. Măsurile de informare și promovare sunt implementate în mod diferit de Ol-uri pe baza particularităților specifice regionale.
2. Planurile Anuale de Acțiune și rapoartele asupra implementării Planurilor de Comunicare (PC), reprezintă instrumente utile pentru planificarea și monitorizarea intervențiilor de comunicare. Cu toate acestea nu a fost posibil să se măsoare impactul măsurilor și acțiunilor la nivel regional deoarece informațiile necesare pentru realizarea acestei analize nu au fost încă colectate de Ol-uri. Nu există o evaluare a acțiunilor implementate în termeni de resurse alocate, timp și efecte pentru a sprijini procesul de prioritizare a acțiunilor necesare la nivel regional. O evaluare anuală a impactului măsurilor implementate ar sprijini performanța implementării și planificării pentru măsurile viitoare.
3. Implementarea Planurilor de Comunicare (PC) ar trebui să aibă un corespondent direct în numărul de aplicații primite și contractate dar situația actuală nu reflectă acest lucru. Există diferențe între regiuni cu privire la rezultate. Evidențele arată că atât AM POR cât și Ol-urile din cadrul ADR-urilor au un rol semnificativ în sprijinirea beneficiarilor în etapa de pregătire și implementare a aplicațiilor, prin intermediul activităților de comunicare și informare diversificate și susținute. Website-urile AM POR și cele regionale sunt considerate o sursă valoroasă de informații de către beneficiari.

4. O abordare mult mai concentrată asupra grupurilor țintă (potențiali solicitanți) specifice, ar putea contribui în mod direct la creșterea numărului de aplicații și la o rată crescută de absorbție. Pentru DMI 5.3, rata relativ scăzută a aplicațiilor din primul apel de propuneri este atribuabilă promovării și vizibilității precare dar și lipsei de interes a beneficiarilor cu privire la proiecte relative mici.
5. Este dificil de analizat indicatorii de informare și publicitate la nivelul AM POR, deoarece nu există o legătură directă între indicatori de activitate și obiectivele generale și specifice ale Planurilor de Comunicare.
6. Întârzierile în procesarea cererilor de rambursare din cadrul DMI 6.2, afectează implementarea Planurilor de Comunicare. Ca rezultat, este posibil ca bugetul alocat în cadrul primelor contracte să nu fie cheltuit în întregime. Rețeaua de multiplicatori nu este încă operațională din cauza lipsei de interes și de disponibilitate a potențialilor săi membri.

7.4. Concluzii și eventuale recomandări pentru ajustarea Planurilor de comunicare aferente programelor operaționale pentru cea de-a doua parte a implementării programelor

Din cauza modificărilor legislative și din analizele cu responsabilități de comunicare ai Organismelor Intermediare asupra Planului de comunicare POR 2007-2013, a rezultat necesitatea unor modificări. Astfel, Autoritatea de Management a demarat procedura de modificare, iar Planul a fost transmis Comisiei Europene în data de 5 octombrie 2010, fiind agreat în forma transmisă.

Principalele modificări inserate în Planul de Comunicare al POR 2007-2013 sunt:

- completarea legislației în vigoare;
- actualizarea denumirilor exacte ale instituțiilor;
- actualizarea obiectivelor specifice și a temelor de comunicare, în special prin accentuarea promovării proiectelor de succes prin care comunitățile au reușit să se dezvolte în urma investițiilor prin POR;
- stabilirea mai clară a grupurilor țintă, primare și secundare;
- restructurarea activităților și măsurilor de promovare și informare, conform realității din anul 2010, inclusiv stabilirea unor tipuri de evenimente care să faciliteze schimbul de bune practici și promovarea rezultatelor proiectelor implementate și/sau finalizate cu fonduri din POR;
- restabilirea calendarului estimativ pentru derularea activităților cuprinse în Planul de Comunicare al POR 2007-2013;
- restructurarea indicatorilor.

ANEXE

ANEXA 1 - CONTRACTE DE FINANȚARE PE REGIUNI DE DEZVOLTARE

ANEXA II - LISTA CONTRACTELOR DE FINANȚARE SEMNATE

Lista contractelor de finanțare semnate pentru finanțare din POR, poate fi consultată accesând următorul link:

http://www.inforegio.ro/index.php?page=PROJECTS_DB